

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

PAŹDZIERNIK 2016

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. We wrześniu 2016 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nieznacznie pogorszyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem i były podobne jak przed rokiem o tej porze. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) spadł o 0,2 pkt. proc. do 100,5 punktu i był taki sam jak we wrześniu 2015 r. Zdecydowało o tym zarówno niewielkie pogorszenie wyrównanego wskaźnika nożyc cen, jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. O niewielkim obniżeniu wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 0,3 pkt. proc. do 100,7 punktu, mimo nieznacznego wzrostu wyrównanego indeksu sprzedaży przemysłu spożywczego i relatywnego tanienia żywności, zdecydowało przede wszystkim zmniejszenie obrotów handlowych z zagranicą produktami rolno-spożywczymi obserwowane od kwietnia br. Wyrównany wskaźnik nożyc cen zmalał o 0,05 pkt. proc. do 100,41 punktu i był o 0,7 pkt. proc. wyższy niż we wrześniu 2015 r. Wpłynęły na to sierpniowe spadki cen skupu większości produktów roślinnych – głównie zbóż i ziemniaków, które nie w pełni zostały skompensowane podwyżkami cen produktów zwierzęcych. W sierpniu ceny skupu zbóż spadły o 2,0 (jęczmień) do 5,3% (żyto), a ziemniaków o 31,2%. Wzrosły natomiast ceny skupu trzody chlewnej o 0,2%, drobiu o 0,1%, bydła o 1,2%, a mleka o 3,6%. Przy znaczącym sezonowym zwiększeniu wielkości skupu zbóż z nowych zbiorów bieżący wskaźnik zmian cen skupu podstawowych surowców rolniczych zmalał do 99,8 punktów, podczas gdy w lipcu wynosił 102,3 punkty, a w czerwcu 102,0 punkty. W efekcie wyrównany wskaźnik zmian cen skupu zmniejszył się do 100,36 punktu. W tym czasie wyrównany wskaźnik zmian cen detalicznych środków produkcji wzrósł do 99,95 punktu.

Zmiany cen jakie dokonały się w ciągu trzech kwartałów 2016 r. w porównaniu z grudniem 2015 r. były korzystne dla rolnictwa i zdecydowanie lepsze niż przed rokiem o tej porze. Ceny koszyka skupu wzrosły w tym czasie o 1,4 pkt. proc., podczas gdy ceny środków produkcji zmalały o 0,2 pkt. proc. W konsekwencji skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł we wrześniu 2016 r. 102,5 punktu podczas gdy przed rokiem wynosił 97,6 punktu. W kolejnych miesiącach można się spodziewać poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. Sprzyjać temu powinien rosnący popyt na żywność, pod wpływem poprawy sytuacji na rynku pracy i wzrostu dochodów, poprawa koniunktury na światowym rynku mleka i cukru, a także spadki podaży oraz wzrost cen skupu większości produktów zwierzęcych.

2. Coraz bardziej optymistyczne prognozy światowych zbiorów zbóż oraz rekordowe zapasy utrzymują ceny światowe na niskim poziomie, mimo okresowych wzrostów. Także znacznie większe niż w roku ubiegłym zbiory krajowe (zwłaszcza kukurydzy) zapowiadają kolejny rok niskich cen zbóż, zwłaszcza, że gorsza jakość zbóż skutkować może znacznie mniejszym niż w roku ubiegłym eksportem. Będzie to jednak sprzyjać poprawie opłacalności chowu trzody chlewnej i drobiu, co doprowadzić powinno do zwiększenia zużycia krajowego i niewielkiego sezonowego wzrostu cen.

3. Znaczący wzrost cen skupu trzody chlewnej w ostatnich miesiącach oraz głęboki spadek pogłowia trzody

chlewnej, przy niskim poziomie cen zbóż i pasz w sezonie 2016/17 zapowiada poprawę koniunktury na rynku trzody chlewnej. Powinno to doprowadzić do wzrostu zainteresowania produkcją żywca wieprzowego, zwłaszcza ze strony większych producentów. Powinno to złagodzić spadek pogłowia w końcu 2016 r. i przyspieszyć koncentrację produkcji. Na dynamikę odbudowy pogłowia wpływ będzie miała skuteczność działań zapobiegających rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń, aż do jego eliminacji włącznie.

4. Mimo niskich cen i obniżenia rentowności produkcji żywca drobiowego nadal utrzymuje się wysoka konkurencyjność cenowa – kosztowa polskiego drobiarstwa na rynku europejskim – w tym zwłaszcza kurcząt. Rozwijający się dynamicznie eksport stymuluje produkcję funkcjonującą w ramach systemów zintegrowanych pionowo. W konsekwencji dynamika produkcji żywca drobiowego wzrosła do 17% w 2016 r., a poziom produkcji i eksportu bije kolejne rekordy. Presja podaży sprawia, że mimo znacznego wzrostu cen żywca wieprzowego ceny drobiu spadają i będą utrzymywać się na niskim poziomie co najmniej do końca roku.

5. Dynamika wzrostu cen mleka przyspieszyła w sierpniu pod wpływem poprawy koniunktury i rosnących cen na rynkach światowych. Nasilająca się konkurencja o surowiec przede wszystkim ze strony eksporterów wobec malejącej podaży mleka skutkować powinna dalszym wzrostem cen skupu mleka. Dynamikę wzrostu może jednak osłabiać gorsza sytuacja finansowa mleczarni, które w pierwszym półroczu odczuły negatywne konsekwencje konieczności zapłacenia I raty kar za przekroczenie kwot mlecznych w ostatnim roku kwotowym, które zwracane są mleczarniom przez dostawców z opóźnieniem.

6. Zbliżanie się do końca sezonu wegetacyjnego oraz niskie ceny większości produktów roślinnych ograniczyły popyt na środki produkcji, w tym zwłaszcza na nawozy mineralne. Wobec niskich światowych cen nośników energii (zwłaszcza ropopochodnych) można spodziewać się dalszych spadków cen środków produkcji do końca bieżącego roku.

7. Sezonowy spadek cen detalicznych żywności w 2016 r. jest relatywnie mniejszy. Może to zapowiadać szybszy ich wzrost w czwartym kwartale. Relatywnie tania żywność nie powinna więc dalej być czynnikiem ograniczającym inflację, zwłaszcza że sytuacja na rynku pracy poprawia się, a płace rosną.

Jadwiga
Seremak-Bulge

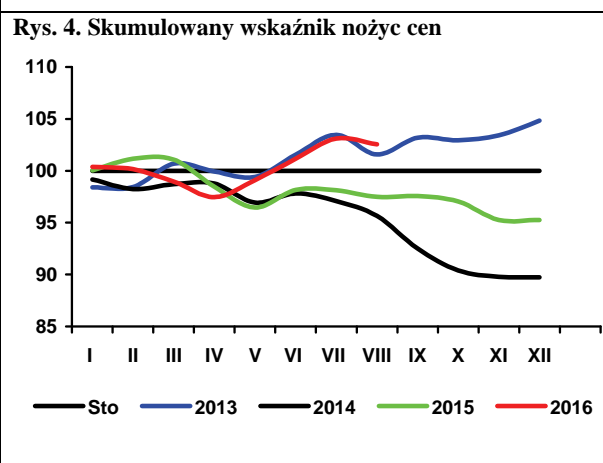
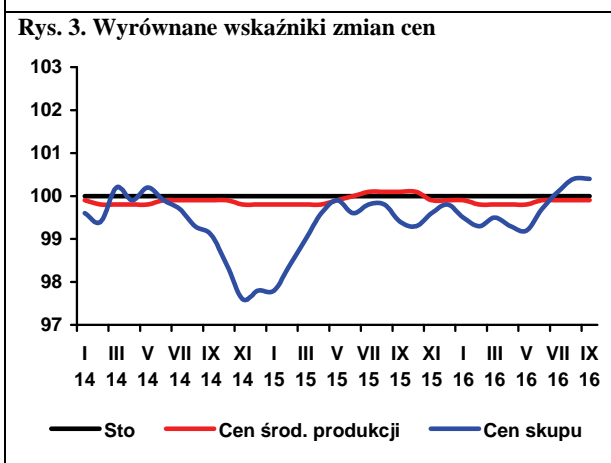
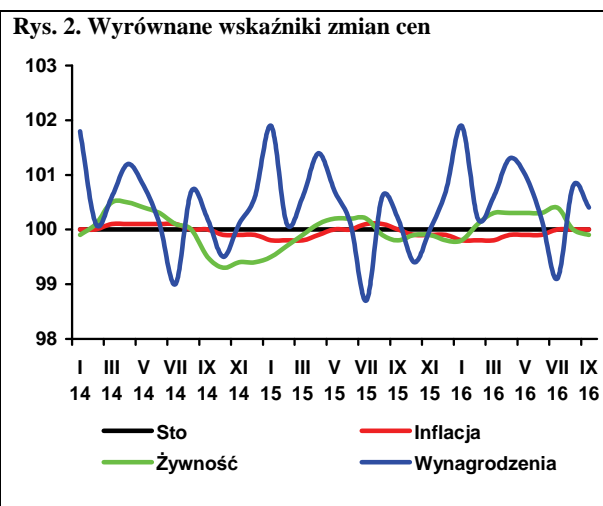
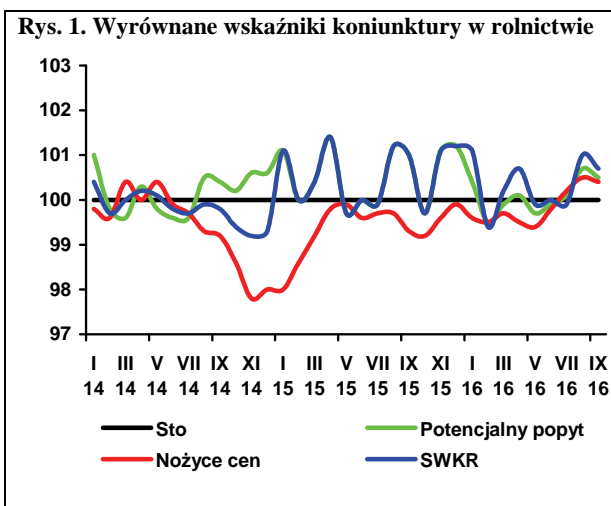
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	VIII 16	VII 16	VI 16	V 16	IV 16	III 16	VIII 15
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,5	100,7	100,1	99,9	99,7	100,1	100,5
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,7	101,0	99,9	100,0	99,9	100,7	101,2
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,4	100,5	100,2	99,9	99,4	99,5	99,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,4	100,4	100,1	99,7	99,2	99,3	99,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,9	99,9	99,9	99,9	99,8	99,8	99,8
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,2	100,0	99,7	99,6	99,6	99,6	100,2
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,5	100,8	98,8	99,9	100,7	101,0	100,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,2	102,1	101,0	100,4	99,5	101,1	101,9

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Według ostatnich szacunków Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC¹) zbiory zbóż w 2016 r. mogą osiągnąć historyczny rekord – 2,069 mld ton, wobec 2,002 mln ton w poprzednim sezonie. Dzięki bardzo wysokim zapasom początkowym, podaż całkowita w sezonie 2016/17 może się zwiększyć o 3,4% do 2,541 mln ton. Zużycie prognozowane jest na poziomie o 3,4% wyższym niż w poprzednim sezonie, a stan zapasów końcowych osiągnie kolejny rekord wynoszący 492 mln ton.

Indeks cen GOI² we wrześniu 2016 r., spadł o 1,7% w porównaniu z poprzednim miesiącem, głównie z powodu malejących cen kukurydzy (o 8,1%) i jęczmienia (o 2,6%). Indeks cen pszenicy zmalał o 0,2%. W stosunku do września 2015 r., index cen jęczmienia był niższy o 15,6%, pszenicy o 9,0%, a kukurydzy o 0,6%. Spadek cen odzwierciedlał głównie rosnącą podaż ziarna z nowych zbiorów na półkuli północnej.

W Polsce zbiory zbóż szacuje się na 29,9 mln ton, tj. o 7% więcej niż w 2015 r. Wzrost jest wynikiem wyższych plonów i większego arealu uprawy. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła produkcja większości zbóż, w tym najbardziej mieszanek zbożowych i żyta. Produkcja pszenicy i pszenżyta zmalała. Przeciągające się opady deszczu w okresie żniw spowodowały, że podaż ziarna konsumpcyjnego jest znacznie mniejsza niż przed rokiem.

W sezonie 2016/17 relacje podaży do popytu poprawią się nieznacznie. Sezon rozpoczął się bowiem ze znacznie mniejszymi zapasami (1,0 mln ton), dlatego krajowe zasoby zbóż, pomimo wzrostu zbiorów zmniejszyły się o blisko 2% do 30,9 mln ton, a całkowite zasoby (z uwzględnieniem prognozowanego salda obrotów handlu zagranicznego) mogą się zmniejszyć o 3,4% do 32,6 mln ton.

W sezonie 2016/17 przewiduje się wzrost krajowego zużycia zbóż do 27,7 mln ton, tj. o 2,5% więcej niż w sezonie 2015/16. Będzie to wynikało z przewidywanego zwiększenia zużycia przemysłowego (o 19,0% do 2,9 mln ton) oraz niewielkiego wzrostu zużycia paszowego (o 1,5% do 16,5 mln ton). Spożycie zbóż, podobnie jak w poprzednich latach, będzie minimalnie mniejsze. Znacznie zmaleje eksport i w efekcie rozchody ogółem wyniosą 31,4 mln ton, tj. o ponad 4% mniej niż w sezonie 2015/16, co pozwoli tylko na niewielkie zwiększenie zapasów do 1,2 mln ton. Stanowiłoby to tylko 4,4% krajowego zużycia.

W okresie dwóch pierwszych miesięcy sezonu 2016/17 (lipiec i sierpień 2016 r.) do skupu trafiło 2,5 mln ton zbóż podstawowych, tj. o 1% więcej niż w poprzednim sezonie. Skupiono 1,7 mln ton pszenicy (1,5 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 194 tys. ton żyta (202 tys. ton), 319 tys. ton jęczmienia (395 tys. ton) i 107 tys. ton kukurydzy (151 tys. ton).

W sierpniu 2016 r. w porównaniu z lipcem 2016 r. w skupie i na targowiskach mniej płacono za wszystkie zboża. Najbardziej potaniało żyto (o 5%). W skupie za pszenicę płacono 595,4 zł/t (o 3,8% mniej niż w lipcu 2016 r.), za żyto 491,3 zł/t (o 5,3% mniej), za jęczmień 558,8 zł/t (o 2,0% mniej), a za kukurydzę 676,1 zł/t (o 3,4% mniej). Na targowiskach pszenica kosztowała 736,0 zł/t (753,4 zł/t w lipcu 2016 r.) a żyto 596,1 zł/t (600,4 zł/t), a jęczmień 662,8 zł/t (699,5 zł/t). Według danych Zintegro-

Wiesław
Łopaciuk

Katarzyna
Rola

wanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW we wrześniu 2016 r., w porównaniu z sierpniem 2016 r., ceny zakupu wszystkich zbóż wzrosły, z wyjątkiem kukurydzy. Średnia cena zakupu pszenicy konsumpcyjnej wyniosła 622 zł/t (o 2,0% więcej niż w sierpniu br.), żyta 506 zł/t (o 3,3% mniej), jęczmienia 493 zł/t (o 4,1% więcej), owsa 516 zł/t (o 3,0% więcej) i kukurydzy 629 zł/t (o 6,5% mniej).

W lipcu 2016 r. z Polski wyeksportowano 549,6 tys. ton ziarna zbóż wobec 458,3 tys. ton w lipcu 2015 r., w tym 446,1 tys. ton pszenicy, 32,7 tys. ton jęczmienia, 23,8 tys. ton żyta i 24,3 tys. ton kukurydzy. Import ziarna wyniósł w tym czasie 63,1 tys. ton i w porównaniu z lipcem 2015 r., był mniejszy o 21%. Mniej przywieziono pszenicy, jęczmienia i kukurydzy. W lipcu 2016 r., w porównaniu z czerwcem 2016 r., spośród przetworów zbożowych zwiększył się wywóz pozostałych mąk (o 11%) i ziarna obrobionego inaczej (o 6%). W tym czasie więcej sprowadzono kasz, gryśków i granulek (o 14%) oraz ziarna obrobionego inaczej (o 24%). Import pozostałych przetworów zbożowych był mniejszy.

W sierpniu 2016 r. w UE przeciętna cena jęczmienia i kukurydzy uległa obniżeniu, droższa była pszenica. W Niemczech za pszenicę płacono 168 EUR/t (o 3,3% więcej niż w lipcu br.), w Czechach 136 EUR/t (o 7,0% mniej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w Niemczech wyniosła 142 EUR/t i wzrosła w porównaniu z poprzednim miesiącem o 4,2%. Najniższą średnią cenę kukurydzy notowano na Węgrzech (133 EUR/t). W Niemczech za kukurydzę płacono przeciętnie 182 wobec 189 EUR/t przed miesiącem.

Niewielkim zmianom uległy w analizowanym miesiącu ceny mieszanek przemysłowych. W sierpniu 2016 r., w porównaniu z lipcem 2016 r., nieznacznie zdrożała jedynie mieszanka dla kur niosek i koncentrat dla tuczników. Zapowiadające się bardzo dobre światowe zbiory zbóż i oleistych (w tym soi) wpływają na niski poziom cen surowców paszowych.

1. Grain Market Report nr 467, 01.07.2016 r.

2. **Grains and Oilseeds Index** - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP	
		Skup				Targowiska					
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X	
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	X	
2015	I-XII	672,5	523,6	577,9	613,9	755,9	586,7	707,5	599,4	X	
2015	VII	666,8	505,5	595,1	608,5	747,0	575,3	693,5	587,8	420,8	
	VIII	645,8	503,6	638	631,9	742,0	582,7	686,7	595,8	424,9	
	IX	655,8	527,4	574,4	647,2	768,2	609,6	706,1	602,0	427,2	
	X	661,0	540,9	541,6	628,0	758,9	603,5	705,8	608,0	430,2	
	XI	672,3	541,8	592,6	643,5	760,7	593,6	710,0	611,7	430,6	
	XII	678,2	551,2	648,5	628,8	766,1	606,3	714,3	612,2	434,7	
	2016	I	668,7	565,9	666,0	632,9	774,0	615,4	717,8	620,6	445,1
		II	641,8	557,8	675,8	611,0	761,5	593,7	714,0	607,8	445,4
		III	630,4	543,7	657,1	598,1	764,5	593,2	715,6	622,2	435,0
		IV	623,7	543,5	655,6	590,0	757,6	584,5	713,3	617,2	436,3
		V	625,4	538,0	667,6	594,3	753,0	593,8	699,2	608,6	446,5
		VI	633,6	545,1	689,3	590,9	750,7	599,8	702,3	613,9	446,0
VII		618,8	518,9	699,8	570,1	753,4	600,4	699,5	619,5	445,4	
VIII		595,4	491,3	676,1	558,8	736,0	569,1	662,8	600,1	435,7	
Zmiana w %											
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>		-3,8	-5,3	-3,4	-2,0	-2,3	-5,2	-5,2	-3,1	X	
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>		-7,8	-2,4	6,0	-11,6	-0,8	-2,3	-3,5	0,7	X	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza	
VII 2013-VI 2014		5049,1	1701,4	1055,3	643,4	319,8	648,2	7473,4	3426,4	2052,0	
VII 2014-VI 2015		6025,5	2079,2	683,1	749,3	376,4	1062,0	8611,2	3864,7	1946,1	
VII 2015-VI 2016		5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0	3775,2	1482,4	
2015	VII	365,1	108,2	33,5	224,0	91,0	52,9	677,8	270,4	97,0	
	VIII	1158,5	421,4	168,5	170,9	56,7	280,1	1805,9	821,9	54,5	
	IX	493,2	149,2	72,2	59,8	20,8	106,9	740,6	325,4	178,4	
	X	441,2	132,9	59,0	46,5	25,5	92,6	644,3	291,0	480,1	
	XI	499,9	176,7	55,7	32,0	17,8	73,9	665,3	302,6	177,1	
	XII	511,3	179,6	54,1	36,5	22,6	69,2	674,2	308,0	80,1	
	2016	I	388,3	116,6	34,0	23,5	16,0	50,0	499,2	197,6	61,5
		II	426,7	139,5	47,5	32,7	25,5	76,9	588,7	265,7	66,9
		III	404,3	138,8	32,0	21,2	14,3	49,3	511,4	221,8	77,4
		IV	428,1	176,7	30,7	26,1	18,8	52,1	543,9	266,8	60,2
		V	435,5	164,7	25,0	27,9	21,3	42,4	533,9	241,3	67,5
		VI	425,4	182,7	35,7	20,5	16,0	40,8	524,8	262,7	81,8
VII		518,0	168,2	64,0	154,7	64,8	64,8	804,1	332,1	64,2	
VII		1186,8	478,9	130,0	164,7	91,5	187,3	1695,7	832,0	43,0	
Zmiana w %											
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>		129,1	184,7	103,2	6,4	41,2	189,0	110,9	150,5	-33,0	
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>		2,4	13,7	-22,8	-3,7	61,3	-33,1	-6,1	1,2	-21,1	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt	
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8	
2014 ^b	I-XII	2741,0	2261,9	232,3	1613,3	167,7	8865,4	
2015 ^a	VII	175,8	137,7	12,3	86,0	13,0	646,7	
	VIII	156,7	123,7	11,0	83,1	11,2	615,6	
	IX	175,7	141,5	11,9	85,6	13,9	640,1	
	X	178,4	140,3	12,4	88,3	13,6	678,7	
	XI	172,2	137,9	11,9	83,0	14,0	626,7	
	XII	167,9	123,5	12,3	83,8	14,3	638,2	
	2016 ^a	I	160,8	125,6	12,4	77,1	13,6	627,9
	II	165,3	128,3	12,4	77,9	12,5	608,9	
	III	171,6	129,3	10,7	84,8	12,6	681,3	
	IV	165,4	129,1	12,8	83,8	12,3	674,6	
	V	146,0	111,5	12,6	84,4	11,6	681,6	
	VI	179,3	140,3	14,3	84,3	13,3	695,6	
VII	151,8	119,8	11,7	84,5	11,1	649,7		
Zmiana w %								
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>		-15,4	-14,7	-18,2	0,2	-16,6	-6,6	
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>		-13,6	-13,1	-5,1	-1,8	-14,6	0,5	

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import						
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b		
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2	
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5	
2015	I-XII	3959,3	531,8	186,1	703,2	6118,3	492,6	4,2	121,8	379,4	1064,0	
2015	VI	156,0	34,9	13,0	63,0	304,6	25,0	0,2	18,0	8,9	55,5	
	VII	256,1	27,2	84,2	66,6	458,3	59,3	0,1	10,3	7,8	79,7	
	VIII	145,2	98,5	33,3	66,5	454,5	42,5	1,8	7,1	27,3	81,6	
	IX	162,3	65,2	3,8	49,1	370,0	64,7	1,1	10,5	10,1	96,3	
	X	225,3	48,3	7,6	82,9	437,2	32,2	0,2	12,3	54,3	111,2	
	XI	161,7	55,4	5,2	70,8	351,2	48,3	0,2	8,5	73,1	136,2	
	XII	480,4	49,5	5,4	40,3	636,2	40,0	0,2	8,6	89,2	146,3	
	2016	I	232,9	29,3	4,1	28,8	336,7	26,7	0,1	10,3	77,4	117,6
	II	408,3	33,1	26,1	28,9	551,7	35,9	0,1	14,1	43,4	97,1	
	III	449,5	21,3	1,2	22,6	527,3	68,0	0,1	7,3	64,0	144,6	
	IV	380,2	30,0	0,9	19,4	467,6	76,0	0,0	12,3	37,8	132,3	
	V	324,1	21,0	2,6	32,6	409,3	50,0	0,1	17,9	34,3	106,4	
VI	268,6	38,7	1,8	49,6	387,6	49,7	0,1	7,7	10,2	72,0		
VII	446,1	23,8	32,7	24,3	549,6	46,6	2,1	6,7	4,0	63,1		
Zmiana w %												
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>		66,1	-38,5	1716,2	-51,1	41,8	-6,1	2335,5	-13,5	-61,1	-12,4	
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>		74,2	-12,7	-61,1	-63,5	19,9	-21,4	1567,9	-34,8	-49,3	-20,9	

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód	
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2015	I-XII	99,7	18,8	42,8	27,9	62,8	56,5	17,4	28,4	42,2	186,8
2015	VI	8,8	1,5	3,2	2,5	4,8	4,9	1,7	2,3	2,9	18,8
	VII	9,1	1,5	3,4	2,1	5,3	4,4	1,9	2,6	3,0	22,3
	VIII	7,8	1,5	3,5	2,0	6,2	4,6	1,1	2,1	3,5	16,4
	IX	8,9	1,5	3,3	2,7	4,6	5,3	1,5	2,6	4,0	16,7
	X	8,8	1,3	3,4	2,1	5,9	5,4	1,8	2,7	4,1	12,5
	XI	8,8	1,4	3,9	2,0	6,9	6,1	1,2	2,3	4,1	14,6
	XII	8,3	1,7	3,5	1,5	4,9	4,8	1,3	2,3	3,9	15,4
2016	I	9,2	1,4	3,4	2,0	7,3	4,9	1,4	2,9	3,1	15,5
	II	9,3	1,9	3,7	2,6	8,0	5,1	2,1	3,3	3,6	15,5
	III	10,5	1,8	3,9	2,4	5,8	4,5	1,8	2,9	3,1	17,7
	IV	11,0	1,7	4,4	2,7	5,8	4,3	1,7	3,9	3,1	20,2
	V	10,4	1,1	3,3	2,5	6,1	3,7	1,3	3,0	2,5	22,6
	VI	10,7	1,3	4,4	2,2	7,7	4,7	1,5	3,2	2,4	22,8
	VII	8,3	1,4	3,7	2,4	6,1	4,1	0,8	3,7	2,9	22,0
Zmiana w %											
	VII 2016 VI 2016	-21,9	11,3	-16,3	5,6	-21,0	-11,4	-44,6	14,3	23,5	-3,5
	VII 2016 VII 2015	-8,1	-6,7	9,7	12,8	14,7	-6,2	-57,5	40,4	-2,0	-1,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2015	I-XII	31,3	109,3	438,8	170,7	267,0	67,5	24,8	141,2	340,7	174,7
2015	VI	2,5	9,5	38,8	13,9	20,0	5,4	2,0	11,4	27,6	13,7
	VII	2,6	10,1	38,4	17,2	23,6	6,1	2,1	11,8	29,3	14,1
	VIII	2,2	8,7	36,0	17,3	20,8	4,7	1,9	12,2	26,6	13,5
	IX	2,4	9,8	39,5	16,4	23,5	6,1	2,2	12,7	31,1	15,3
	X	2,9	9,5	40,1	16,1	25,0	6,0	2,2	14,3	31,7	16,0
	XI	3,2	9,2	39,9	14,5	24,3	5,8	2,2	12,2	30,3	16,6
	XII	3,1	9,0	36,5	15,5	23,5	6,9	2,6	11,8	28,4	14,4
2016	I	3,0	10,0	33,1	13,0	22,2	3,0	10,0	33,1	13,0	22,2
	II	3,0	10,5	37,7	12,6	24,0	3,0	10,5	37,7	12,6	24,0
	III	3,2	10,0	41,8	14,3	24,1	3,2	10,0	41,8	14,3	24,1
	IV	2,6	10,0	53,4	14,4	22,3	2,6	10,0	53,4	14,4	22,3
	V	2,2	8,9	40,3	14,3	18,5	2,2	8,9	40,3	14,3	18,5
	VI	2,9	9,7	44,9	9,8	15,6	2,9	9,7	44,9	9,8	15,6
	VII	2,6	7,2	34,7	.	.	2,6	7,2	34,7	.	.
Zmiana w %											
	VII 2016 VI 2016	-11,0	-26,0	-22,8	x	x	-11,0	-26,0	-22,8	x	x
	VII 2016 VII 2015	0,7	-29,1	-9,7	x	x	-57,8	248,5	194,4	x	x

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2013	I-XII	1,30	2,49	2,06	4,49	3,89	4,48	5,00	5,86
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2015	I-XII	1,07	2,42	2,10	4,39	3,98	4,41	4,96	5,80
2015	VII	1,08	2,38	2,11	4,40	3,97	4,40	4,95	5,81
	VIII	1,09	2,43	2,07	4,42	3,98	4,40	4,95	5,82
	IX	1,07	2,43	2,09	4,40	3,99	4,38	4,96	5,78
	X	1,04	2,43	2,11	4,40	3,98	4,40	4,95	5,79
	XI	1,03	2,43	2,12	4,38	4,00	4,40	4,94	5,78
	XII	1,03	2,38	2,07	4,42	4,00	4,42	4,90	5,80
2016	I	1,03	2,45	2,19	4,42	3,94	4,44	4,90	5,83
	II	1,01	2,46	2,24	4,42	3,94	4,42	4,91	5,87
	III	0,99	2,40	2,23	4,40	3,94	4,40	4,91	5,86
	IV	0,98	2,48	2,25	4,40	3,95	4,42	4,90	5,88
	V	0,97	2,48	2,31	4,42	3,96	4,42	4,89	5,90
	VI	0,96	2,47	2,24	4,44	3,97	4,40	4,90	5,92
	VII	0,96	2,47	2,28	4,42	3,97	4,40	4,93	5,94
Zmiana w %									
VII 2016 VI 2016		0,0	0,0	1,8	-0,5	0,0	0,0	0,6	0,3
VII 2016 VII 2015		-11,1	3,8	8,1	0,5	0,0	0,0	-0,4	2,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2015	VII	1653,3	1784,8	2318,1	1351,8	1865,4	1609,0	2630,0
	VIII	1652,8	1783,2	2308,3	1349,1	1863,1	1611,9	2627,6
	IX	1649,4	1777,9	2314,1	1354,1	1866,1	1612,6	2626,4
	X	1654,9	1766,1	2312,6	1357,1	1865,4	1608,9	2618,4
	XI	1658,2	1757,5	2313,3	1365,3	1861,2	1611,4	2612,9
	XII	1652,4	1757,5	2313,8	1367,6	1860,5	1613,9	2611,7
2016	I	1654,2	1750,4	2301,9	1363,7	1850,6	1607,5	2601,6
	II	1643,1	1734,4	2295,6	1379,5	1851,7	1602,1	2580,5
	III	1635,1	1729,9	2295,7	1369,1	1797,5	1599,3	2554,7
	IV	1625,3	1728,1	2284,9	1368,1	1796,4	1596,8	2544,7
	V	1633,6	1734,0	2280,5	1365,9	1799,0	1594,0	2529,6
	VI	1638,1	1719,8	2288,6	1373,0	1805,4	1594,8	2530,6
	VII	1639,0	1722,8	2292,3	1373,1	1810,0	1601,4	2534,6
	VIII	1639,8	1716,5	2287,2	1373,6	1810,4	1607,7	2539,8
Zmiana w %								
VIII 2016 VII 2016		0,0	-0,4	-0,2	0,0	0,0	0,4	0,2
VIII 2016 VIII 2015		-0,8	-3,7	-0,9	1,8	-2,8	-0,3	-3,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2015	IV	2,342	2,465	4,539	0,699	1,663	3,224	2,052
	V	2,374	2,463	4,601	0,675	1,603	3,107	2,079
	VI	2,419	2,556	4,686	0,686	1,682	3,258	2,171
	VII	2,350	2,497	4,572	0,656	1,677	3,262	2,252
	VIII	2,315	2,511	4,509	0,652	1,666	3,245	2,255
	IX	2,221	2,429	4,308	0,660	1,756	3,405	2,166
	X	2,249	2,458	4,339	0,677	1,673	3,227	2,134
	XI	2,300	2,447	4,402	0,683	1,481	2,835	2,074
	XII	2,256	2,429	4,308	0,683	1,470	2,808	1,994
	I	2,216	2,391	4,227	0,676	1,522	2,904	1,967
2016	II	2,324	2,432	4,346	0,667	1,589	2,972	1,998
	III	2,308	2,351	4,307	0,648	1,644	3,068	2,053
	IV	2,341	2,371	4,354	0,630	1,611	2,997	2,015
	V	2,300	2,389	4,260	0,613	1,779	3,295	2,068
	VI	2,289	2,405	4,219	0,610	1,936	3,569	2,077
	VII	2,287	2,402	4,222	0,618	2,091	3,860	2,160
	VIII	2,414	2,460	4,463	0,640	2,091	3,866	2,160

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

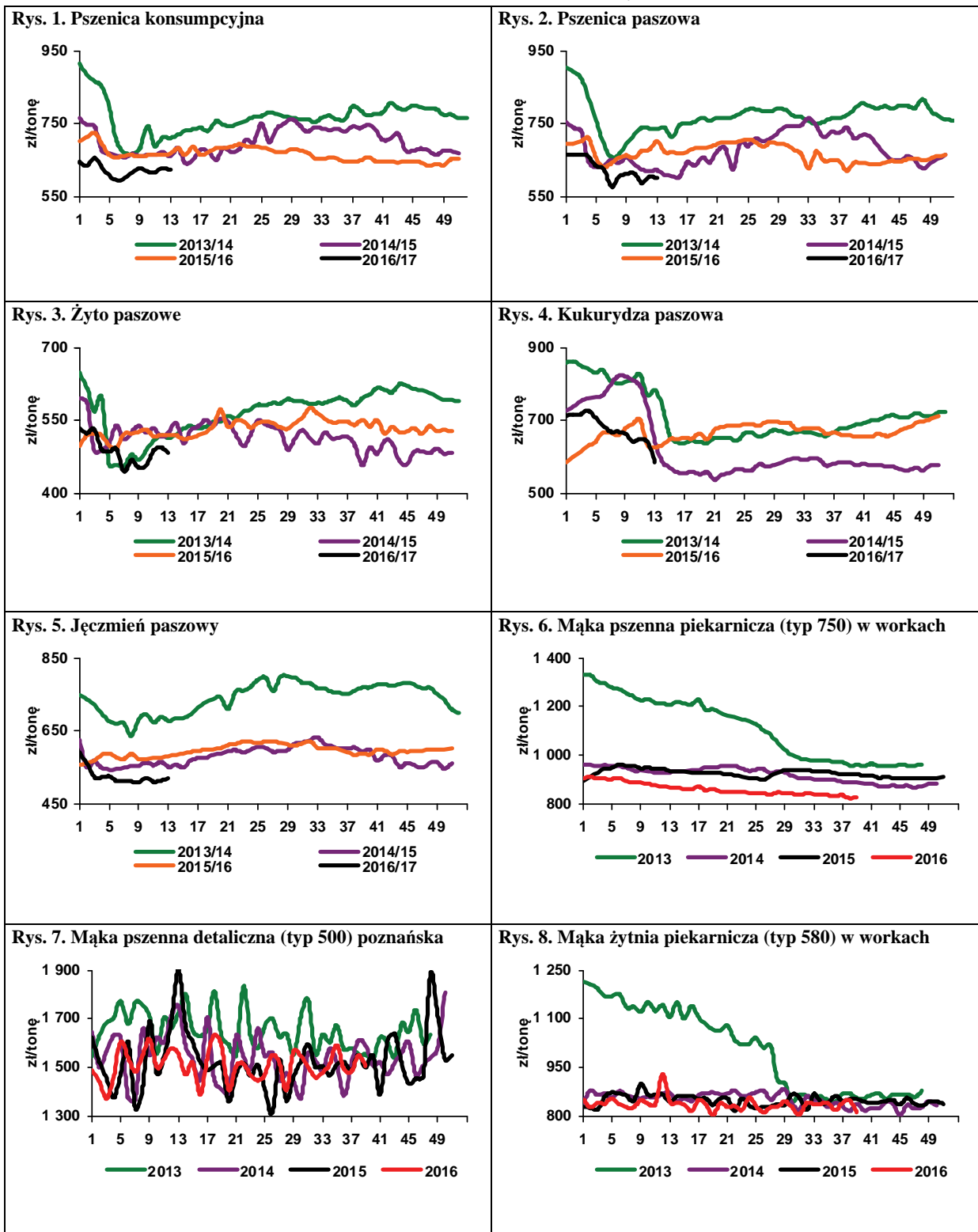
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Niemcy	
2015	IV	184	174	171	175	164	.	118	138	180
	V	179	171	155	171	160	129	121	133	176
	VI	190	166	157	185	168	125	127	136	190
	VII	191	168	163	166	166	130	128	147	194
	VIII	178	165	161	156	158	131	125	147	200
	IX	173	164	153	155	157	130	135	142	188
	X	178	160	155	162	162	129	146	149	187
	XI	180	160	163	161	162	132	149	150	182
	XII	174	159	163	152	159	.	157	151	187
	I	163	158	156		151	126	149	144	186
2016	II	153	155	145	144	144	127	151	138	180
	III	157	147	137	144	142	123	154	140	180
	IV	153	139	139	143	140	122	137	144	184
	V	160	146	138	144	137	125	144	159	188
	VI	161	146	133	139	137	119	144	147	189
	VII	163	147	128	135	137	112	145	136	189
	VIII	168	136	.	136	142	110	.	133	182
Zmiana w %										
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>		3,1	-7,5	x	0,7	3,6	-1,8	x	-2,2	-3,7
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>		-5,6	-17,6	x	-12,8	-10,1	-16,0	x	-9,5	-9,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Pierwszy okres kampanii cukrowiczej 2016/2017 przebiegał bez zakłóceń w korzystnych warunkach pogodowych. Słoneczna pogoda i mała ilość opadów sprzyjają dużej zawartości cukru w korzeniach. Średnie plony buraków cukrowych będą wysokie i szacowane są na ok. 650 ton/ha. Ocenia się, że technologiczny plon cukru może wynieść ok. 10 ton/ha. Jeżeli w trakcie kampanii utrzymają się korzystne warunki pogodowe, to produkcja cukru w Polsce może wynieść

2,0-2,1 mln ton, gdyż powierzchnia uprawy buraków cukrowych została zwiększona do ok. 201 tys. ha. Produkcja będzie znacznie większa od kwoty produkcyjnej (1405,6 tys. ton) i krajowego zapotrzebowania (1705 tys. ton).

Na krajowym rynku cukru utrzymuje się wzrostowa tendencja cen. W sierpniu br. średnia cena zbytu cukru workowanego wyniosła 2,40 zł/kg i była o 3% wyższa niż przed miesiącem oraz o 21,8% wyższa niż przed rokiem. Średnia cena zbytu cukru paczkowanego (2,88 zł/kg) wzrosła aż o 15,2% w porównaniu do lipca i była o 34,6% wyższa niż w sierpniu 2015 r. W handlu detalicznym także utrzymuje się wzrostowa tendencja cen cukru, gdyż średnia cena w sierpniu br. wyniosła 2,97 zł/kg i była o 6,1% wyższa niż w lipcu oraz o 29,6% wyższa niż przed rokiem. Powodem wzrostu cen jest przede wszystkim poprawa koniunktury i wzrost cen na światowym rynku. Wzrost cen zbytu przyczynił się do poprawy wyników finansowych przemysłu cukrowniczego. W pierwszym półroczu br. zysk netto wyniósł 325 mln zł, wobec 65 mln zł przed rokiem. Zysk był większy niż w całym 2015 r. (279 mln zł).

W okresie styczeń-sierpień 2016 r. eksport cukru wyniósł 260,2 tys. ton, w tym 169,5 tys. ton do UE. Pod-

mioty sektora eksportują duże ilości i zmniejszają zapasy cukru, gdyż produkcja w kampanii 2015/2016 będzie duża. Na unijnym rynku największymi odbiorcami były: Niemcy (68 tys. ton), Litwa (18 tys. ton), Łotwa i Włochy (14,5 tys. ton) oraz Grecja i Węgry (po 13,5 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 516 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (31 tys. ton) i Gruzji (11 tys. ton). Ceny eksportowe na rynkach państw trzecich były znacznie niższe (ok. 405 EUR/tonę).

Import cukru został zwiększony do 156 tys. ton, w tym 47 tys. ton z krajów UE, bowiem ze względu na krótką kampanię cukrowniczą 2015/2016 niektórzy producenci już w lutym br. rozpoczęli rafinację cukru surowego. Cukier do rafinacji importowano w lutym z Zimbabwe (25,6 tys. ton), w kwietniu z Mozambiku i Sudanu (po 25 tys. ton) oraz w czerwcu z Sudanu (25 tys. ton). Ceny importowe wahały się w granicach 370-440 EUR/tonę. Spośród krajów członkowskich głównymi partnerami handlowymi były Szwecja (17 tys. ton), Niemcy (15 tys. ton) oraz Dania (7 tys. ton). Średnia cena importowa z UE wyniosła 474 EUR/tonę.

Na światowym rynku utrzymuje się wzrostowa tendencja cen. Indeks światowych cen cukru wg FAO wyniósł w sierpniu 285,6 pkt., wobec 278,6 pkt. przed miesiącem oraz 163,2 pkt. przed rokiem. Według danych USDA ERS w sierpniu 2016 r. średnia cen cukru białego wzrosła do 536 USD/tonę, a ceny cukru surowego do 440 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie
2014	VI	479,49	558,53	332,62	634,52	459,74	725,24
	VII	487,05	535,07	345,12	492,43	521,74	480,69
	VIII	486,75	518,16	340,64	513,07	497,95	1021,08
	IX	467,23	516,43	351,80	516,85	477,55	819,24
	X	430,62	511,35	348,47	529,83	489,77	822,48
	XI	402,76	468,45	420,67	494,64	478,84	809,97
	XII	407,79	481,26	345,79	534,23	520,71	591,49
2015	I	418,23	449,93	368,09	489,06	481,60	691,67
	II	432,52	460,72	377,68	543,69	562,62	496,66
	III	418,88	448,92	377,34	589,43	582,54	624,53
	IV	418,65	444,97	357,70	406,73	463,59	398,55
	V	431,56	463,48	371,98	561,55	535,78	873,82
	VI	456,64	470,23	388,10	539,17	495,59	796,38
	VII	467,22	463,79	403,69	397,58	450,15	378,78
	VIII	489,97	476,80	373,61	494,96	475,37	801,02
	IX	507,03	500,13	360,53	519,57	488,06	789,55
	X	436,04	485,68	350,48	636,66	584,01	838,81
	XI	403,76	454,69	368,28	499,93	468,62	829,73
	XII	423,34	473,35	384,49	569,34	523,79	794,60
2016	I	474,95	515,83	370,79	536,67	504,33	764,04
	II	463,15	491,06	373,59	409,95	465,55	387,62
	III	466,08	501,12	368,66	494,44	464,10	722,21
	IV	478,85	510,90	417,39	416,41	484,28	407,62
	V	486,79	547,04	399,09	653,33	617,95	702,06
	VI	485,13	521,99	417,31	457,43	576,30	455,68
	VII	479,40	527,39	422,79	528,41	503,14	671,24

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

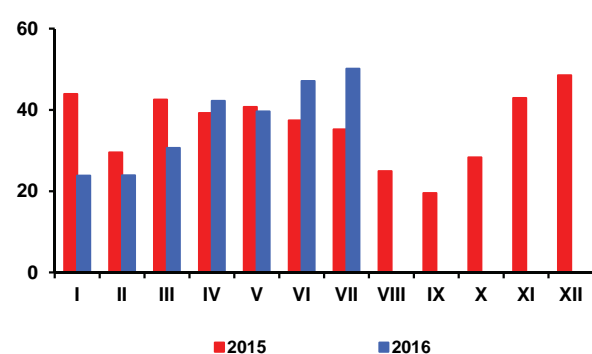
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		Workowany	paczkowany		
2014	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23
	X	1,88	1,76	1,70	2,19
	XI	1,80	1,68	1,71	2,12
	XII	1,78	1,67	1,71	2,07
2015	I	1,81	1,74	1,69	2,04
	II	1,83	1,86	1,67	2,06
	III	1,81	1,88	1,67	2,10
	IV	1,81	1,84	1,63	2,12
	V	1,80	1,81	1,70	2,13
	VI	1,85	1,88	1,68	2,10
	VII	1,91	2,04	1,71	2,19
	VIII	1,97	2,14	1,71	2,29
	IX	1,99	2,16	1,72	2,39
	X	2,03	2,11	1,73	2,43
	XI	2,06	2,12	1,72	2,44
	XII	2,10	2,16	1,73	2,50
2016	I	2,25	2,32	1,78	2,46
	II	2,25	2,48	1,78	2,58
	III	2,21	2,51	1,74	2,70
	IV	2,26	2,49	1,78	2,74
	V	2,31	2,47	1,78	2,77
	VI	2,31	2,46	1,78	2,78
	VII	2,33	2,50	1,74	2,80
	VIII	2,40	2,88	1,74	2,97

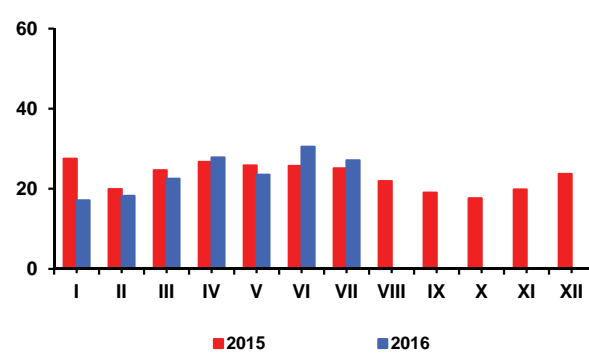
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

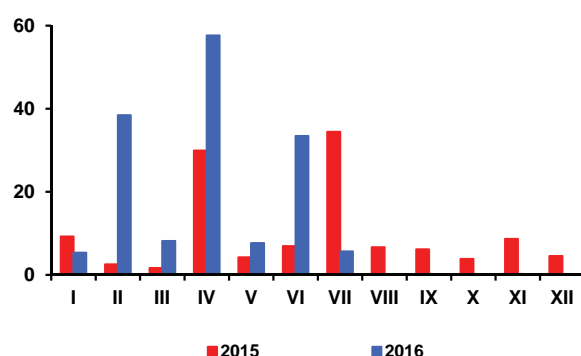
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

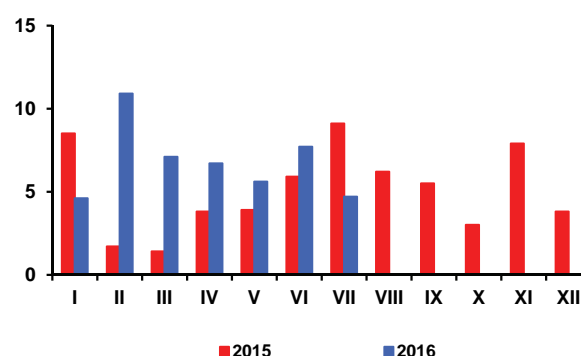
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

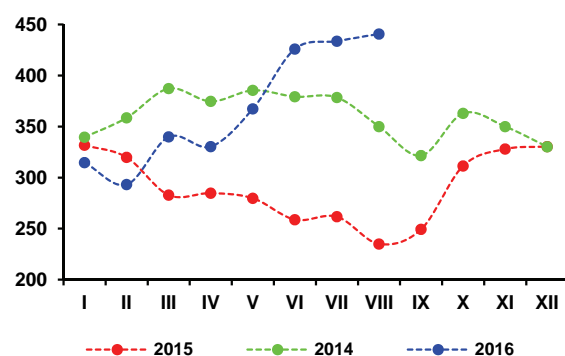
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

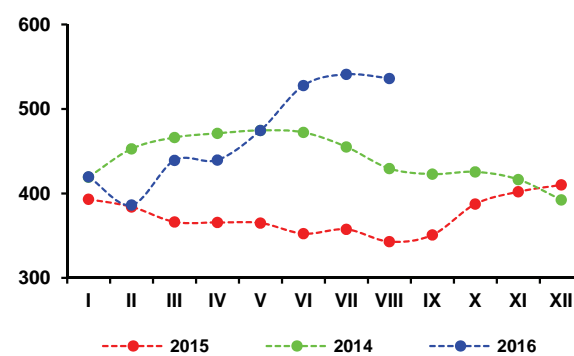
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

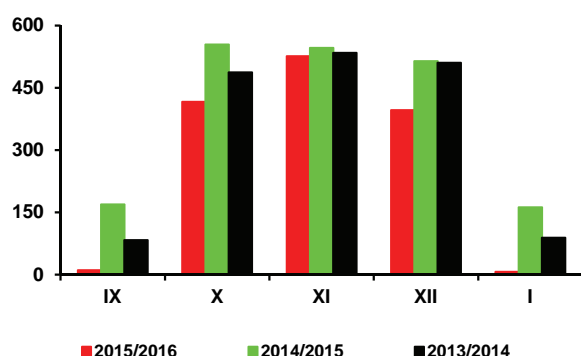
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, CAAC, GUS

Według najnowszej oceny Oil World, w sezonie 2016/17 światowe zbiory nasion i owoców dziesięciu najważniejszych roślin oleistych wyniosą 535,2 mln ton i będą większe o 4,5% niż w sezonie poprzednim, ale tylko o 0,9% w porównaniu ze zbiorami sprzed dwóch sezonów. Spodziewany jest wzrost zbiorów soi do 331,1 mln ton (o 5,7%), nasion słonecznika do 46,0 mln ton (o 9%), bawełny do 38,8 mln ton (o 3,7%), orzeszków ziemnych do 29,6 mln ton (o 6,9%) oraz ziaren palmowych i kopry - łącznie do 20,7 mln ton (o 9,5%), przy spadku zbiorów rzepaku do 60,6 mln ton (o 5,3%), a także sezamu, lnu i łąčniaka - łącznie do 8,4 mln ton (o 6,7%). Przy wysokich, choć mniejszych niż przed rokiem zapasach na początku sezonu, światowe zasoby nasion oleistych wzrosną do 630,6 mln ton (o 3,3%), a ich zużycie do 537,2 mln ton (o 4,3%). W tej sytuacji zapasy nasion oleistych na koniec sezonu zmniejszą się do 93,4 (o 2,2%), a więc nadal będą wysokie.

W wyniku kolejnego spadku zbiorów, światowy bilans rzepaku będzie napięty. Przewiduje się, że globalne zużycie rzepaku w sezonie 2016/17 zmniejszy się do 61,3 mln ton (o 3,9%), a jego zapasy na koniec sezonu obniżą się do 5,5 mln ton (o 11,2%). Relacja zapasów do rocznego zużycia rzepaku pogorszy się, wyniesie 8,0%, wobec 9,8% przed rokiem.

W następstwie spadku zbiorów rzepaku w Europie i na świecie jego ceny w portach europejskich są wyższe niż przed rokiem. We wrześniu za rzepak płacono 425 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 1% więcej niż przed miesiącem i o 3% więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 852 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 4% droższy niż przed miesiącem i o 11% droższy niż przed rokiem. Cena śrutu rzepakowego wyniosła 218 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 4% niższa niż przed miesiącem i o 14% niższa niż przed rokiem.

Wyższe są też ceny rzepaku na rynku krajowym. Według notowań GUS przeciętna cena skupu rzepaku w lipcu br. wyniosła 1566 zł/tonę, w sierpniu 1576 zł/tonę i była odpowiednio o 7% i 8% wyższa niż w analogicznych miesiącach przed rokiem. We wrześniu, wg notowań MRiRW, wyniosła 1664 zł/tonę i była o 8% wyższa niż przed rokiem. Wyższe też są ceny zbytu oleju rzepakowego, a niższe śrutu rzepakowego. We wrześniu zakłady tłuszczowe sprzedawały olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany po 3319 zł/t, tj. o 9% drożej niż we wrześniu poprzedniego roku, a śrutę rzepakową po 807 zł/tonę, tj. o 10% taniej.

Produkcja głównych wyrobów przemysłu tłuszczowego w pierwszych siedmiu miesiącach br. była mniejsza niż przed rokiem. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 553 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o 20% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), z tego

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

rafinowały 432 tys. ton (o 11% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 171 tys. ton i była o 23% mniejsza.

Obroty handlu zagranicznego surowcami i produktami oleistymi w lipcu były mniejsze niż przed miesiącem. Wyjątkiem był wzrost eksportu i importu nasion oleistych. Od stycznia do lipca br. łącznie wywieziono: 160 tys. ton nasion oleistych, w tym 132 tys. ton rzepaku (o 49% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku), 295 tys. ton olejów roślinnych, w tym 285 tys. ton oleju rzepakowego (o 10% mniej), 273 tys. ton śrut oleistych, w tym 248 tys. ton śrutu rzepakowego (o 37% mniej) i 74 tys. ton margaryn (poniżej 1% mniej). Jednocześnie w tym samym okresie przywieziono: 1768 tys. ton śrut oleistych (o 7% mniej w relacji rok do roku), 349 tys. ton olejów roślinnych (o 13% więcej), w tym 87 tys. ton oleju rzepakowego (o 30% więcej), 273 tys. ton nasion oleistych (o 10% więcej), w tym 158 tys. ton rzepaku (o 22% więcej) oraz 47 tys. ton margaryn (o 2% mniej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych i zwierzęcych w okresie od stycznia do lipca br. były niższe niż w analogicznych miesiącach ub. roku. Tańsze były zarówno margaryny, jak i oleje roślinne (z wyjątkiem oliwy z oliwek), a szczególnie masło i „pozostałe tłuszcze zwierzęce” (słonina, smalec). W sierpniu ceny detaliczne tłuszczów roślinnych po raz pierwszy przekroczyły poziom sprzed roku, natomiast ceny tłuszczów zwierzęcych były nadal niższe. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w ciągu ośmiu miesięcy br. był o 1,4% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Margaryny potaniały średnio o 2,2%, a oleje roślinne o 0,7%. W porównywanych okresach ceny tłuszczów zwierzęcych zmniejszyły się przeciętnie o 6,2%, z tego ceny masła spadły o 6,3%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” o 5,7%, przy wzroście cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi o 0,7%. Średnie spadki cen tłuszczów roślinnych i zwierzęcych były jednak głębsze niż stopa deflacji dla wszystkich towarów i usług, która wyniosła 0,9%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2014 I-XII	1 258 133	584 890	531 584	1 311 439	34,06	42,3	95,9
2015 I-XII	1 276 633	551 754	538 951	1 289 436	33,49	42,2	99,0
2015 VII	45 894	51 212	33 271	63 834	1,66	72,5	71,9
VIII	118 543	42 606	33 789	127 360	3,31	28,5	93,1
IX	117 991	50 346	43 388	124 949	3,24	36,8	94,4
X	118 326	56 415	48 308	126 433	3,28	40,8	93,6
XI	108 690	49 680	51 570	106 800	2,77	47,4	101,8
XII	84 998	43 430	38 384	90 044	2,34	45,2	94,4
2016 I	82 459	42 469	39 574	85 353	2,22	48,0	96,6
II	93 392	50 748	47 723	96 417	2,50	51,1	96,9
III	81 096	56 571	45 049	92 618	2,40	55,5	87,6
IV	87 490	52 047	40 154	99 382	2,58	45,9	88,0
V	91 822	51 055	39 075	103 801	2,69	42,6	88,5
VI	47 919	57 333	46 563	58 689	1,52	97,2	81,6
VII	68 485	38 442	37 014	69 913	1,81	54,0	98,0
Zmiany w %							
<u>VII 2016</u> <u>VI 2015</u>	42,9	-33,0	-20,5	19,1	19,1	x	x
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	49,2	-24,9	11,2	9,5	9,0	x	x
<u>VII 2016</u> <u>XII 2015</u>	-19,4	-11,5	-3,6	-22,4	-24,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2014 I-XII	1 258 133	138 549	515 708	880 974	22,88	41,0	142,8
2015 I-XII	1 276 633	107 591	511 104	873 120	22,68	40,0	146,2
2015 VII	45 894	15 078	32 076	28 896	0,75	69,9	158,8
VIII	118 543	9 181	33 001	94 723	2,46	27,8	125,1
IX	117 991	12 271	42 077	88 185	2,29	35,7	133,8
X	118 326	15 133	47 033	86 426	2,24	39,7	136,9
XI	108 690	11 162	50 211	69 641	1,81	46,2	156,1
XII	84 998	7 917	37 463	55 452	1,44	44,1	153,3
2016 I	82 459	6 973	38 590	50 842	1,32	46,8	162,2
II	93 392	12 906	45 371	60 927	1,58	48,6	153,3
III	81 096	17 727	43 658	55 165	1,43	53,8	147,0
IV	87 490	13 867	39 024	62 332	1,62	44,6	140,4
V	91 822	13 324	37 720	67 426	1,75	41,1	136,2
VI	47 919	16 653	45 069	19 502	0,51	94,1	245,7
VII	68 485	5 469	35 634	38 321	0,99	52,0	178,7
Zmiany w %							
<u>VII 2016</u> <u>VI 2015</u>	42,9	-67,2	-20,9	96,5	94,1	x	x
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	49,2	-63,7	11,1	32,6	32,0	x	x
<u>VII 2016</u> <u>XII 2015</u>	-19,4	-30,9	-4,9	-30,9	-32,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2014 I-XII	1 887 200	3 173 980	756 921	4 304 259	40,1	43,8
2015 I-XII	1 914 950	3 116 534	812 865	4 218 619	42,4	45,4
2015 VII	68 841	367 469	23 007	413 303	33,4	16,7
VIII	177 815	264 237	78 007	364 045	43,9	48,8
IX	176 987	279 291	113 465	342 813	64,1	51,6
X	177 489	211 703	73 660	315 532	41,5	56,3
XI	163 035	169 189	62 456	269 768	38,3	60,4
XII	127 497	290 808	60 728	357 577	47,6	35,7
2016 I	123 689	278 265	49 664	352 290	40,2	35,1
II	140 088	287 622	46 163	381 546	33,0	36,7
III	121 644	238 169	43 085	316 728	35,4	38,4
IV	131 235	177 106	46 612	261 729	35,5	50,1
V	137 733	328 350	29 035	437 048	21,1	31,5
VI	71 879	252 421	31 242	293 057	43,5	24,5
VII	102 728	205 739	27 609	280 858	26,9	36,6
Zmiany w %						
<u>VII 2016</u> <u>VI 2015</u>	42,9	-18,5	-11,6	-4,2	x	x
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	49,2	-44,0	20,0	-32,0		
<u>VII 2016</u> <u>XII 2015</u>	-19,4	-29,3	-54,5	-21,5	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2014 I-XII	1 887 200	71 267	641 804	1 316 663	34,0	1847,5
2015 I-XII	1 914 950	54 380	762 518	1 206 812	39,8	2219,2
2015 VII	68 841	5 061	19 072	54 830	27,7	125,6
VIII	177 815	7 080	74 589	110 305	41,9	161,2
IX	176 987	5 943	110 937	71 992	62,7	245,8
X	177 489	4 958	71 872	110 575	40,5	160,5
XI	163 035	2 668	60 997	104 706	37,4	155,7
XII	127 497	2 512	59 307	70 702	46,5	180,3
2016 I	123 689	6 533	46 722	83 499	37,8	148,1
II	140 088	3 533	41 492	102 129	29,6	137,2
III	121 644	2 698	37 816	86 526	31,1	140,6
IV	131 235	3 336	40 859	93 712	31,1	140,0
V	137 733	2 141	26 721	113 154	19,4	121,7
VI	71 879	2 606	29 053	45 432	40,4	158,2
VII	102 728	2 967	25 627	80 068	24,9	128,3
Zmiany w %						
<u>VII 2016</u> <u>VI 2015</u>	42,9	13,9	-11,8	76,2	x	x
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	49,2	-41,4	34,4	46,0	x	x
<u>VII 2016</u> <u>XII 2015</u>	-19,4	18,1	-56,8	13,2	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2014 I-XII	421 390	84 537	121 851	384 076	9,98	28,9	109,7
2015 I-XII	404 575	87 235	133 357	358 453	9,31	33,0	112,9
2015 VII	26 727	6 271	9 539	23 460	0,61	35,7	113,9
VIII	30 117	6 460	8 720	27 857	0,72	29,0	108,1
IX	32 284	7 109	10 543	28 850	0,75	32,7	111,9
X	39 480	8 552	16 191	31 841	0,83	41,0	124,0
XI	36 692	8 510	12 254	32 948	0,86	33,4	111,4
XII	30 171	8 104	12 118	26 158	0,68	40,2	115,3
2016 I	27 409	5 919	9 754	23 574	0,61	35,6	116,3
II	29 174	6 861	9 880	26 155	0,68	33,9	111,5
III	28 774	10 597	19 341	20 030	0,52	67,2	143,7
IV	21 883	6 769	10 134	18 518	0,48	46,3	118,2
V	22 719	6 539	8 787	20 471	0,53	38,7	111,0
VI	24 570	6 039	8 895	21 714	0,56	36,2	113,2
VII	16 564	4 627	7 020	14 172	0,37	42,4	116,9
Zmiany w %							
<u>VII 2016</u> <u>VI 2015</u>	-32,6	-23,4	-21,1	-34,7	-33,9	x	x
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	-38,0	-26,2	-26,4	-39,6	-39,3	x	x
<u>VII 2016</u> <u>XII 2015</u>	-45,1	-42,9	-42,1	-45,8	-46,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	1,93
2014 I-XII	1320	684	1,93
2015 I-XII	1505	668	2,25
2015 VIII	1462	646	2,26
IX	1526	656	2,33
X	1594	661	2,41
XI	1605	672	2,39
XII	1667	678	2,46
2016 I	1684	669	2,52
II	1690	642	2,63
III	1672	630	2,65
IV	1695	624	2,72
V	1757	625	2,81
VI	1769	634	2,79
VII	1566	619	2,53
VIII	1576	595	2,65
Zmiany w %			
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	0,6	-3,8	x
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	7,8	-7,8	x
<u>VIII 2016</u> <u>XII 2015</u>	-5,5	-12,2	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

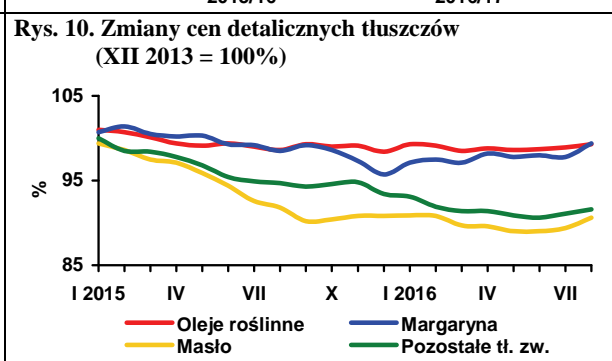
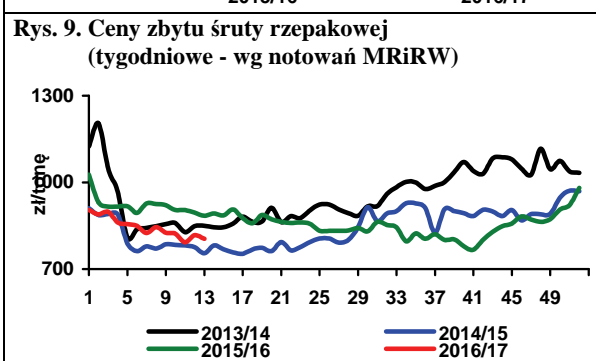
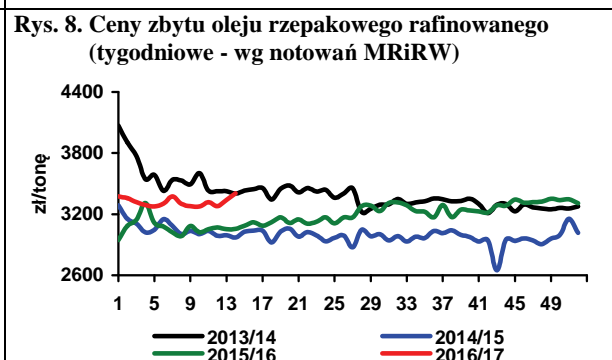
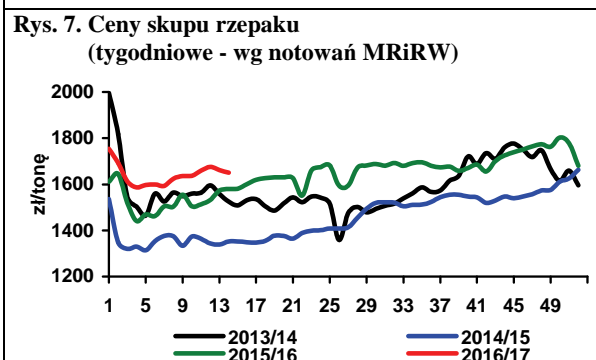
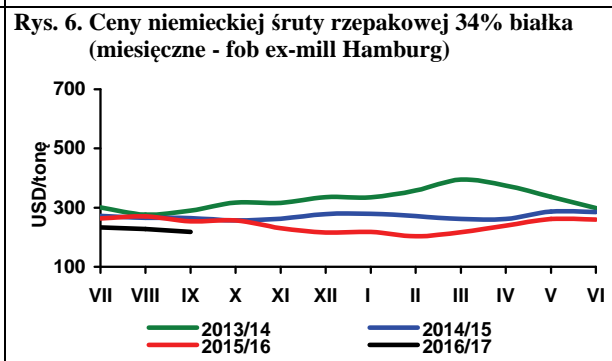
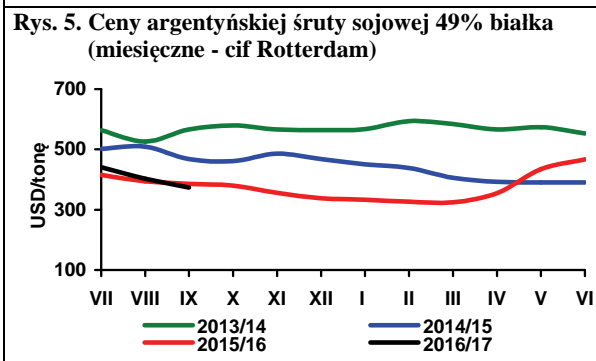
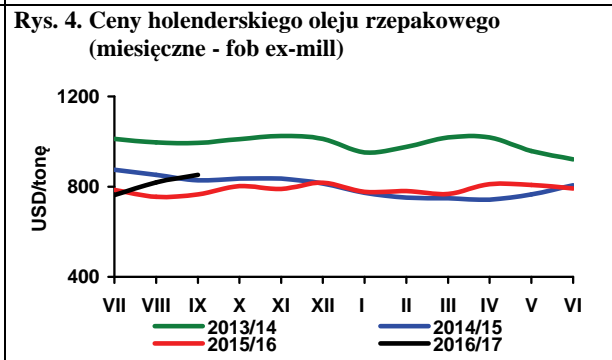
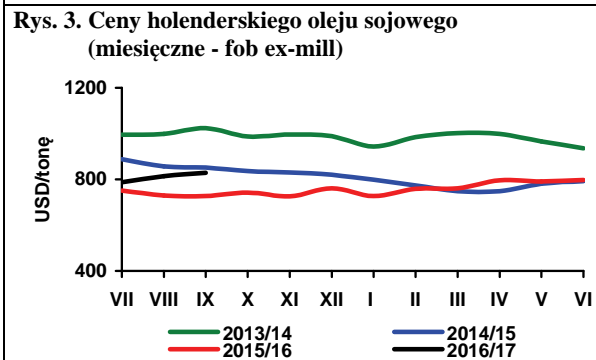
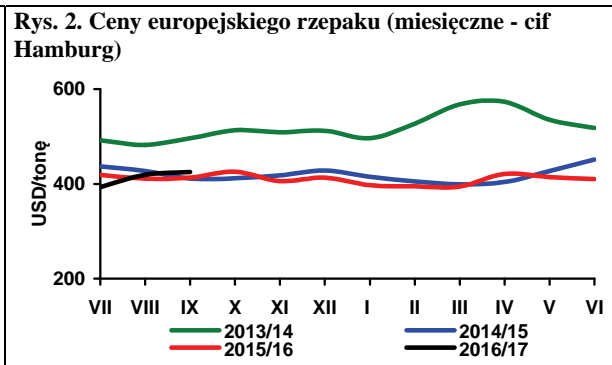
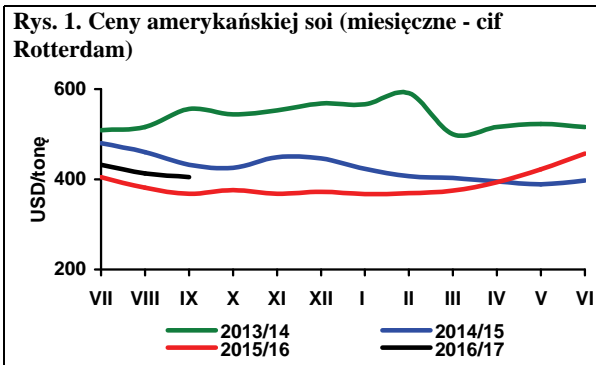
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2014 I-XII	5,24	6,65	17,05	6,15	6,33	13,80	23,00	7,44
2015 I-XII	5,46	6,38	15,15	5,72	5,90	13,20	20,65	6,88
VIII	5,51	6,35	14,65	5,7	5,76	12,95	20,15	6,84
IX	5,50	6,41	14,84	5,68	5,86	12,98	19,80	6,84
X	5,52	6,43	15,05	5,65	5,83	12,90	19,85	6,84
XI	5,54	6,42	15,24	5,62	5,84	13,03	19,90	6,80
XII	5,43	6,36	15,19	5,59	5,82	12,90	19,90	6,76
2016 I	4,65	6,35	14,95	5,56	5,9	12,95	19,80	6,72
II	4,68	6,32	14,63	5,59	5,18	12,83	19,80	6,64
III	4,71	6,23	14,26	5,58	5,76	12,95	19,50	6,64
IV	4,75	6,15	13,82	5,46	5,81	12,95	19,20	6,60
V	4,68	6,23	13,71	5,45	5,79	12,95	19,10	6,64
VI	4,97	6,3	14,3	5,5	5,81	12,93	19,15	6,52
VII	4,88	6,27	15,48	5,54	5,82	12,93	19,45	6,48
VIII	4,95	6,17	16,33	5,6	5,83	12,88	20,15	6,48
Zmiany w %								
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	1,4	-1,6	5,5	1,1	0,2	-0,4	3,6	0,0
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	-10,2	-2,8	11,5	-1,8	1,2	-0,6	0,0	-5,3
<u>VIII 2016</u> <u>XII 2015</u>	-8,8	-3,0	7,5	0,2	0,2	-0,2	1,3	-4,1

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

W bieżącym roku zbiory ziemniaków w Europie Zachodniej są niższe niż w 2015 r. NEPG (Stowarzyszenie Producentów Ziemniaków Północno-Zachodniej Europy), w najnowszym komunikacie z końca września oszacowało zbiory ziemniaków jadalnych w pięciu państwach członkowskich (Niemcy, Holandia, Belgia, Francja i Wielka Brytania) na 24,9 mln ton, wobec 25,3 mln ton w ubiegłym roku. Spadek produkcji (o 1,6%) nastąpił mimo wzrostu areatu uprawy z 527 do 552 tys. ha. Średnie plony ziemniaków jadalnych są szacowane na 451 dt/ha, wobec 480 dt/ha w roku ubiegłym. W odniesieniu do średniej pięcioletniej w 2016 r. areat uprawy jest większy o 3,6%, plony niższe o 5,6%, a zbiory mniejsze o 2,2%.

Występuje ogromne zróżnicowanie plonów w poszczególnych regionach oraz w zależności od uprawianych odmian. Wynika to z bardzo zróżnicowanych warunków agrometeorologicznych na poszczególnych obszarach upraw (m.in. z powodu bardzo wysokiej temperatury i ulewnych deszczy w okresie wegetacji).

NEPG wskazuje też w swoim komunikacie na znacznie wyższe koszty produkcji ziemniaków w 2016 roku. To konsekwencje niekorzystnej pogody i dużego natężenia zarazy ziemniaczanej. Wymusiło to zwiększone nakłady na ochronę, co przy mniejszych plonach pogorszyło rentowność. Ceny ziemniaków w Europie Zachodniej są relatywnie wysokie i z powodu mniejszej produkcji spodziewana jest kontynuacja tego trendu dla cen z otwartego rynku. Świadczy o tym znaczący wzrost notowań cen ziemniaków do przetwórstwa w kontraktach terminowych na kwiecień 2017 r. do poziomu 260 euro/t. wobec ok. 180 euro/t w analogicznym okresie poprzedniego roku. Pewne problemy mogą mieć producenci, którzy zawierali kontrakty. Przy niższym plonowaniu i ewentualnych reklamacjach partii o słabszej jakości, dochodowość ich produkcji może się pogorszyć.

W końcu września niemieckie Ministerstwo Rolnictwa oraz AMI (Agricultural Market Information Company) podało najnowsze szacunki, z których wynika, że produkcja ziemniaków ogółem w Niemczech w 2016 r. obniżyła się o niespełna 2% do 10,2 mln ton, wobec 10,4 mln ton w roku poprzednim i 11,6 mln ton w 2014 r. Jest to konsekwencją ograniczenia areatu uprawy o 0,5% i spadku plonów o 1,4%. W Niemczech przemysł przetwórczy (przetwory spożywcze i skrobia) zagospodarowuje ok. 3,5 mln ton ziemniaków rocznie, a przedmiotem eksportu netto jest 1,14 mln ton ziemniaków jadalnych i skrobiowych. W bieżącym roku zbiory ziemniaków skrobiowych w Niemczech są oceniane na ok. 2,1 mln ton, tj. na poziomie średniej z ostatnich pięciu lat, ale znacznie mniej niż w latach 2005-2010, gdy ich produkcja wynosiła ok. 3 mln ton.

W Holandii z powodu spadku plonów zbiory ziemniaków jadalnych są o ponad 5% mniejsze niż w ubiegłym roku i wynoszą 3,15 mln ton, a więc o prawie 19% mniej niż w 2014 r.

We Francji zbiory będą mniejsze o ok. 2%, z powodu niższych o ponad 5% plonów, gdyż areat uprawy wzrósł o 3,7% w porównaniu z 2015 r.

Z powodu zmniejszenia produkcji ziemniaków w poszczególnych krajach, ceny, zwłaszcza ziemniaków do przetwórstwa, są wyższe niż w roku ubiegłym, ale rekordowych poziomów w bieżącym sezonie przypuszczalnie nie osiągną. W Niemczech ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji w końcu września wynosiły 140-150 euro/t, wobec 165-180 euro/t w analogicznym okresie 2015 r. Ceny ziemniaków do przetwórstwa na frytki wynosiły 140-155 euro/t, wobec 120-130 euro/t w końcu września ubiegłego roku, a na chipsy odpowiednio 150-170 euro/t, wobec 110-130 euro/t.

We Francji ceny ziemniaków jadalnych najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, w końcu września wynosiły od 215 do 360 euro/t i były o ok. 20% wyższe niż przed rokiem. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały od 620 do 790 zł/t i był to poziom zbliżony do ubiegłorocznego. Ceny ziemniaków do przetwórstwa nie przekraczały 165 euro/t, wobec 125 euro/t w roku ubiegłym.

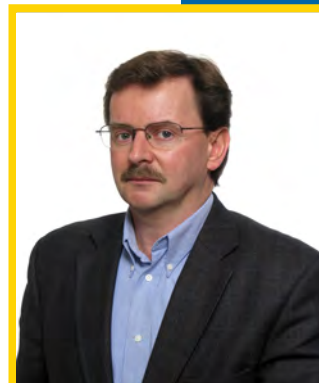
W Belgii ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego wzrosły w końcu września do 165 euro/t, wobec 110 euro/t w końcu września 2015 r. W Holandii były jeszcze wyższe, gdyż wynosiły 160-180 euro/t.

Według GUS powierzchnia uprawy ziemniaków w Polsce w 2016 r. wyniosła ponad 0,3 mln ha. Plony wyniosą 259 dt/ha i będą większe od ubiegłorocznych o ok. 49 dt/ha tj. o 23%. Zbiory szacuje się na ok. 8,3 mln ton, tj. o 31% więcej niż w roku poprzednim.

Tak znaczący wzrost zbiorów utwierdza uczestników rynku ziemniaków jadalnych w przekonaniu, że skoro ziemniaków będzie bardzo dużo, to ich ceny będą niskie. Wraz ze wzrostem podaży z tegorocznych zbiorów maleją ceny, jednak wobec niedoborów ziemniaków na zachodnioeuropejskich rynkach, jest szansa na zwiększenie ich eksportu, co mogłoby pozwolić na zagospodarowanie w ten sposób części nadwyżek na rynku krajowym.

Ceny ziemniaków na poziomie producenta są nawet o 60-75% niższe niż w Europie Zachodniej. W tzw. dużym hurcie, w końcu września za ziemniaki pakowane w 15 kg worki w Centralnej Polsce płacono zaledwie ok. 0,20-0,25 zł/kg. Za większe bulwy z przeznaczeniem na eksport trzeba zapłacić 0,25-0,30 zł/kg. Natomiast ziemniaki niesortowane lokalnie osiągają cenę zaledwie 0,13-0,15 zł/kg.

Ceny na rynkach hurtowych w tym okresie były wyraźnie niższe niż w roku ubiegłym. Średni poziom cen na rynkach hurtowych w ostatnim tygodniu września wyniósł 0,50 zł/kg, podczas gdy w analogicznym okresie 2015 r. było to 0,77 zł/kg. Krajowe ziemniaki w Broniszach osiągały cenę 0,25-0,46 zł/kg, w Lublinie 0,60-0,80 zł/kg, w Poznaniu 0,53-0,67 zł/g, w Łodzi 0,33-0,73 zł/kg, a w Kaliszu 0,33 zł/kg.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
I	31 700	50 300	64 000	62 500	777	140	184	221
II	59 000	48 400	59 400	69 800	-	141	182	274
III	52 200	61 000	75 600	69 500	-	100	270	248
IV	77 400	58 900	74 800	71 800	-	198	257	143
V	68 000	48 300	62 600	45 500	-	268	160	168
VI	42 800	56 700	58 300	58 800	-	77	187	233
VII	43 500	55 900	54 900	48 700	-	114	100	52
VIII	78 100	92 500	86 100	138 800	1 463	2 369	2 673	
IX	225 100	318 100	289 000		27 800	39 274	36 562	
X	328 200	350 200	328 100		43 925	46 459	52 406	
XI	172 100	260 800	238 400		21 775	38 522	38 997	
XII	77 900	113 100	83 800		6 091	8 527	3 636	
RAZEM	1 256 000	1 514 200	1 475 000	565 400	101 831	135 808	135 614	1 289

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2015 I	26	235	1 620	7 157	855	3 083	632	10 948	1 810	1 758
II	97	287	1 406	7 635	845	3 433	635	10 498	2 226	2 124
III	110	350	1 871	5 623	845	3 511	737	13 162	3 191	1 887
IV	137	311	1 336	5 915	889	4 248	829	12 712	3 067	2 214
V	120	215	1 045	4 983	1 150	3 528	665	12 691	3 057	2 318
VI	363	236	312	5 966	1 241	3 447	692	15 109	3 841	1 726
VII	91	17	584	7 689	1 650	3 508	1 034	16 891	3 349	1 293
VIII	83	2	341	7 381	1 689	2 945	819	15 070	2 848	1 264
IX	73	7	962	8 384	1 491	3 535	950	14 057	3 810	1 771
X	40	2	1 949	7 429	979	3 885	908	13 017	3 122	1 461
XI	31	2	1 065	7 982	1 083	3 879	981	12 047	3 149	1 556
XII	31	2	1 165	6 362	1 613	3 006	1 109	13 139	4 049	1 456
2016 I	46	23	1 146	5 465	834	3 768	717	10 497	2 892	2 172
II	44	23	2 296	5 891	781	4 421	788	11 164	3 068	2 096
III	52	277	1 708	6 543	959	4 775	791	13 731	3 646	1 948
IV	100	301	1 421	9 026	1 069	3 880	938	12 230	3 169	1 369
V	92	3	734	7 965	334	3 783	838	14 947	3 580	1 582
VI	557	2	203	10 927	505	241	568	16 559	3 093	1 191
VII	120	2	303	6 422	1 229	3 374	939	15 851	2 343	962

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze			
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze	
2009	I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010	I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011	I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012	I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013	I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2014	I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2015	I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2015	I	81	296	9 460	914	12 734	12 493	6 653	3 521	673	794
	II	400	45	4 701	910	12 698	15 676	6 388	4 549	518	1 161
	III	1 640	1 814	8 393	986	12 382	14 568	6 841	4 474	601	1 333
	IV	5 517	10 576	15 865	1 002	12 829	14 494	7 444	4 361	539	1 521
	V	17 775	445	21 054	798	12 065	16 225	6 199	4 642	677	1 156
	VI	2 695	80	10 020	929	13 067	18 132	5 972	5 883	309	1 770
	VII	4	7	6 421	1 166	14 140	19 224	6 588	5 119	827	1 368
	VIII	4	10	1 596	1 375	12 708	12 884	5 523	4 885	766	256
	IX	27	3	6 575	1 963	12 564	16 717	7 160	6 238	606	445
	X	451	3	7 635	1 670	13 046	15 286	6 436	4 768	580	624
	XI	102	522	4 906	2 085	13 409	12 862	6 048	4 499	665	345
	XII	217	470	6 644	1 084	13 832	14 338	7 105	3 842	540	497
2016	I	114	741	7 324	1 249	13 021	13 819	5 618	4 887	580	1 264
	II	831	909	6 502	1 741	12 997	13 707	6 173	4 096	496	1 357
	III	2 008	5 106	8 559	1 446	14 536	16 960	6 934	5 934	523	1 712
	IV	8 878	12 043	13 676	1 149	14 389	17 451	6 653	6 185	736	982
	V	17 521	1 433	23 934	899	14 884	16 840	6 668	5 841	706	1 244
	VI	3 174	25	12 766	958	5 935	15 307	6 300	6 515	618	574
	VII	8	0	5 341	1 682	11 168	18 207	5 902	7 680	704	439

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

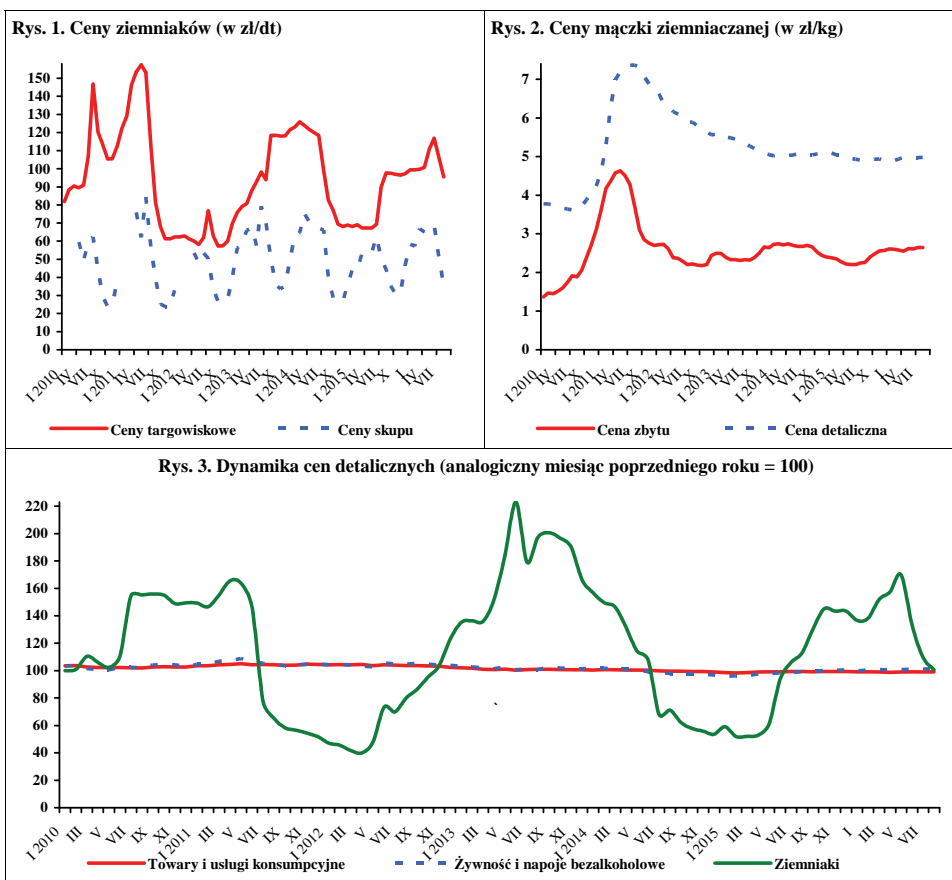
Wyszczególnienie	Rodzaj	VIII	VI	VII	VIII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2015	2016	2016	2016	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	44,2	68,8	51,6	35,5	80,3	68,8
	targowiskowa	97,7	116,9	106,5	95,5	97,7	89,7
	detaliczna (zł/kg)	1,15	2,24	1,46	1,16	100,9	79,5
	importowa	90,9	130,4	100,7	.	145,0	77,2
	eksportowa	99,6	168,0	127,7	.	134,4	76,0
Relacje cen	skup / targowisko	0,45	0,59	0,48	0,37	82,2	76,7
	targowisko / detal	0,85	0,52	0,73	0,82	96,9	112,9
	skup / detal	0,38	0,31	0,35	0,31	79,6	86,6
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,26	2,61	2,65	2,65	117,3	100,0
	detaliczna (zł/kg)	4,90	4,97	4,97	4,98	101,6	100,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,64	8,50	8,46	8,44	97,7	99,8
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,10	35,30	35,30	35,50	101,1	100,6
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,02	9,84	9,80	9,80	97,8	100,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2015		2016		wsk. zmian cen	
		sierpień	czerwiec	lipiec	sierpień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	98,9	136,82	117,50	105,00	106,2	89,4
2	Kujawsko-pomorskie	90,2	115,71	115,73	91,90	101,9	79,4
3	Lubelskie	.	111,76	105,31	105,51	.	100,2
4	Lubuskie	93,6	126,54	90,00	90,00	96,2	100,0
5	Łódzkie	86,5	122,67	105,34	87,41	101,1	83,0
6	Małopolskie	74,2	106,19	83,24	92,87	125,2	111,6
7	Mazowieckie	110,5	119,92	104,36	87,23	79,0	83,6
8	Opolskie	105,9	142,50	.	104,00	98,2	.
9	Podkarpackie	100,5	109,11	.	107,38	106,9	.
10	Podlaskie	140,7	126,74	134,09	104,82	74,5	78,2
11	Pomorskie	93,1	96,58	100,00	90,13	96,9	90,1
12	Śląskie	89,0	128,06	124,44	89,35	100,4	71,8
13	Świętokrzyskie	78,2	91,21	70,00	78,57	100,5	112,2
14	Warmińsko-mazurskie	123,2	128,57	123,20	.	.	.
15	Wielkopolskie	86,7	118,71
16	Zachodniopomorskie	101,8	119,81	.	109,38	107,4	.
	maksimum	140,7	142,5	134,1	109,4	X	
	minimum	74,2	91,2	70,0	78,6		
	różnica w %	89,7	56,2	91,6	39,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

We wrześniu 2016 r., w porównaniu z sierpniem br., w skupie na rynku warzyw świeżych wyższe były ceny ogórków do kwaszenia (o 78%) i kapusty białej (o 13%), a obniżyły się ceny kalafiorów gruntowych (o 23%), pieczarek (o 7%), pomidorów spod osłon (o 10%), cebuli (o 20%), buraków ćwikłowych (o 9%) i marchwi (o 11%). W skupie zakładów przetwórczych spadły ceny cebuli obieranej (o 21%), kalafiorów różyczkowanych, fasoli szparagowej (po 4%), brokułów różyczkowanych (o 3%), pomidorów do tłoczenia (o 9%), a stabilne były ceny buraków i pomidorów do mrożenia. W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny skupu kapusty czerwonej (o 14%) i ogórków krótkich (o 4%), a obniżyły się ceny skupu pomidorów spod osłon (o 15%), cebuli (o 51%), kapusty białej (o 11%), kapusty pekińskiej (o 34%), papryki czerwonej (o 34%), buraków ćwikłowych (o 23%) i marchwi (o 27%). Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny kapusty białej (o 20%), cebuli (o 22%), marchwi (o 15%), buraków ćwikłowych (o 4%), kalafiorów gruntowych (o 5%), pomidorów gruntowych (o 26%) a wzrosły pomidorów spod osłon (o 5%) i ogórków spod osłon (o 26%).

W relacji do września 2015 r. w skupie na rynek produktów świeżych, w eksporcie i w przetwórstwie (w zależności od kierunku zagospodarowania) obniżyły się ceny buraków (o 26-37%), cebuli (o 34-51%), kapusty białej (o 56-61%) i marchwi (o 21-63%). Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny kalafiorów gruntowych (o 9%), pomidorów spod osłon (o 14%), buraków ćwikłowych (o 19%), marchwi (o 42%), ogórków spod osłon (o 34%), cebuli (o 32%), pomidorów gruntowych (o 10%) i kapusty białej (o 45%).

W sierpniu br., w stosunku lipca br., wzrosły ceny detaliczne pieczarek (o 1%), a obniżyły się ceny cebuli (o 19%), porów (o 7%), marchwi (o 19%), buraków ćwikłowych (o 17%), papryki (o 50%), pomidorów (o 6%), ogórków gruntowych (o 11%) i kapusty białej (o 8%). W relacji do cen detalicznych z sierpnia 2015 r. wzrosły ceny porów (o 17%), cebuli (o 2%), kalafiorów i pomidorów (po 26%) oraz papryki (o 8%), a obniżyły się ceny selerów (o 3%), buraków ćwikłowych (o 4%), ogórków gruntowych (o 21%) i marchwi (o 17%).

W lipcu br., w stosunku do lipca 2015 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych zwiększyła się produkcja marynat (o 331%), warzyw mrożonych (o 28%), konserw warzywnych (o 9%) i soku pomidorowego (o 2%).

Ekspert warzyw świeżych w lipcu br. wyniósł 36,6 tys.t, a jego wartość 22,4 mln EUR. W porównaniu z lipcem ub.r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się o 14%, a jego wartość zwiększyła się o 13%. Do spadku eksportu przyczyniło się zmniejszenie sprzedaży marchwi

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

(o 40%), kapusty (o 51%), pomidorów, kalafiorów (po 15%) i cebuli (o 25%). W tym samym czasie wyeksportowano 39,6 tys.t przetworów warzywnych o wartości 32,0 mln EUR. W stosunku do lipca ub.r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 23% a jego wartość zmniejszyła się o 18%. W porównaniu z lipcem ub.r. mniejsza była sprzedaż konserw (o 26%), w tym kapusty kwaszonej (o 26%), mrożonek (o 21%), marynat (o 10%) i suszy (o 23%).

W lipcu br. zaimportowano 19,8 tys.t warzyw świeżych o wartości 16,2 mln EUR. W relacji do lipca ub.r. import warzyw świeżych zmalał o 24%, a jego wartość spadła o 13%. Obniżka wolumenu importu spowodowana była spadkiem przywozu cebuli (o 36%), kapusty (o 17%), marchwi (o 68%), ogórków (o 24%), pomidorów (o 29%) i papryki (o 39%). Import przetworów warzywnych wyniósł 18,5 tys. t, a jego wartość 19,6 mln EUR. W stosunku do lipca 2015 r. wolumen importu przetworów warzywnych był mniejszy o 9%, a jego wartość spadła o 8%. Mniej zaimportowano marynat (o 23%) i mrożonek (o 1%).

W lipcu br., saldo handlu zagranicznego całego sektora warzywniczego było dodatnie i wyniosło 20,9 mln EUR. Osiągnięto dodatnie saldo zarówno w obrocie świeżymi warzywami (8,5 mln EUR), jak i w obrocie przetworami warzywnymi (12,4 mln EUR). W okresie I-VII 2016 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami pogłębiło się do 72,5 mln euro, z 70,8 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu (419,6 mln euro) i importu (492,1 mln euro) wzrosła o 4%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szkl.)	Pieczarki
2015 IX	0,89	1,94	0,87	1,20	0,68	2,58	1,85	-	2,11	2,12	5,58
X	0,93	1,83	0,83	1,14	0,71	-	-	-	3,86	2,39	5,13
XI	0,94	1,85	0,77	1,12	0,71	-	-	-	3,76	1,99	4,59
XII	0,95	1,90	0,87	1,14	0,77	-	-	-	3,90	1,89	4,66
2015 I-XII	0,85	1,62	0,85	1,29	0,65	2,30	1,65	1,02	3,93	1,88	4,94
2016 I	0,93	1,89	0,94	1,22	0,75	-	-	-	-	-	4,75
II	1,02	1,90	1,04	1,27	0,79	-	-	-	-	-	4,56
III	1,04	1,87	0,89	1,25	0,77	-	-	-	10,00	-	4,57
IV	1,18	1,88	0,85	1,25	0,77	-	-	-	7,42	-	4,53
V	1,26	1,94	0,84	1,35	0,82	-	-	-	3,30	-	4,63
VI	1,35	2,21	0,83	1,38	0,90	-	-	-	2,32	-	4,92
VII	1,18	2,37	0,50	1,09	0,78	1,53	0,88	-	2,39	2,13	4,78
VIII	0,74	2,10	0,30	0,64	0,55	1,55	0,92	-	2,45	2,16	5,45
IX	0,59	1,73	0,34	0,57	0,50	-	1,64	-	2,21	1,67	5,08
IX 2016 VIII 2016	80	82	113	89	91	x	178	x	90	77	93
IX 2016 IX 2015	66	89	39	48	74	x	89	x	105	79	91

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafioły różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2015 IX	1,11	0,45	0,34	0,40	-	0,73	1,68	1,13	-	0,64	0,35
X	1,26	0,76	0,34	0,45	-	-	1,69	1,25	-	0,63	-
XI	1,35	0,74	0,35	0,44	-	-	1,80	1,38	-	-	-
XII	1,22	0,77	0,34	0,46	-	-	-	-	-	-	-
2015 I-XII	1,07	0,59	0,31	0,41	1,15	0,74	1,74	1,20	2,14	0,64	0,35
2016 I	1,30	-	-	0,47	-	-	-	-	-	-	-
II	1,35	-	-	0,48	-	-	-	-	-	-	-
III	1,15	-	-	0,48	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,16	0,98	0,29	0,50	-	-	-	-	-	-	-
V	1,14	0,94	0,30	0,45	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,11	-	-	-	1,14	-	1,80	1,35	1,90	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,22	0,77	1,83	1,34	1,88	-	-
VIII	0,77	-	-	0,25	-	0,76	1,72	1,23	1,32	0,58	0,37
IX	0,61	0,20	0,27	0,25	-	0,73	1,67	1,18	-	0,58	0,30
Wskaźnik zmian w %											
IX 2016 VIII 2016	79	x	x	100	x	96	97	96	X	100	81
IX 2016 IX 2015	55	44	79	63	x	100	99	104	x	91	86

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemiaki
2015 VII	1,35	1,21	1,01	0,49	1,25	4,87	1,40	2,73	1,90	0,86	-	0,60	-
VIII	1,25	1,55	1,39	0,53	-	3,65	1,39	-	2,80	0,74	2,00	0,60	-
IX	3,03	1,60	2,23	0,83	1,12	3,24	1,38	3,60	2,00	0,79	2,00	0,64	-
X	4,04	-	1,10	0,74	1,35	3,50	-	-	1,95	0,78	1,75	0,54	0,50
XI	4,20	-	0,96	0,74	1,30	-	1,05	2,70	1,85	0,77	1,80	0,50	0,40
XII	-	-	1,03	0,73	1,30	-	1,07	2,87	1,85	0,78	1,80	0,55	0,55
2015 I-XII	2,84	1,41	1,28	0,72	0,91	3,82	1,10	2,23	1,59	0,74	1,74	0,50	0,41
2016 I	-	-	1,34	0,83	1,59	-	1,08	3,00	2,04	0,85	2,28	0,62	0,58
II	-	-	1,50	0,91	1,70	-	1,09	3,02	2,20	0,89	2,75	0,59	0,58
III	-	-	1,54	0,85	1,70	-	1,10	3,00	2,20	0,89	2,75	0,58	0,58
IV	5,17	-	1,99	0,74	1,60	-	1,10	3,00	2,20	0,88	2,75	0,60	0,58
V	3,08	-	1,08	1,05	-	-	1,16	-	-	0,89	-	0,62	0,63
VI	2,50	1,00	1,01	0,66	0,80	-	1,16	-	-	0,99	-	0,63	-
VII	2,17	0,94	1,45	0,40	0,80	6,50	0,80	-	-	1,18	-	0,59	-
VIII	2,84	1,01	1,41	0,38	0,70	4,31	0,70	-	-	0,80	-	0,52	-
IX	2,41	1,05	0,93	0,34	0,80	2,86	0,51	1,00	0,98	0,39	-	0,40	0,50
Wskaźnik zmian w %													
IX 2016 VIII 2016	85	104	66	89	114	66	73	x	x	49	x	77	x
IX 2016 IX 2015	80	66	42	41	71	88	37	28	49	49	x	63	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2015 VII	2 494	52 695	22 197	11 223
VIII	4 019	53 020	22 154	12 469
IX	3 519	64 516	32 915	9 331
X	3 082	72 137	27 156	6 487
XI	2 903	59 341	26 597	4 279
XII	1 949	43 353	18 156	2 877
2015 I-XII	37 658	567 432	249 629	61 881
2016 I	2 689	39 092	14 369	2 398
II	2 887	42 638	16 544	2 908
III	3 531	36 935	15 576	3 355
IV	2 902	34 163	13 534	2 954
V	3 168	27 167	12 758	1 934
VI	2 444	43 901	15 321	2 816
VII	2 497	56 217	16 625	12 125
Wskaźnik zmian w %				
VII 2016 VII 2015	102	128	109	431

*/w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015												2016							VII 2016 VII 2015 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII				
Warzywa ogółem	41500	40869	42702	46076	42543	38567	30712	26871	469533	30391	32145	31355	29616	35799	45641	36570	86			
Cebula	10908	6350	6328	8369	8999	9692	10945	8848	122124	11418	13586	11186	9492	9045	5063	4734	75			
Kapusta	4851	2479	3016	2146	1737	3060	3632	3276	64895	3033	3160	3858	3625	2775	1440	1465	49			
Marchew	2634	2283	2289	1651	1365	1661	1499	1995	30482	1777	946	1415	1732	1525	1127	1365	60			
Ogórki	806	922	1616	1908	1037	396	157	450	8685	420	279	582	590	1496	2634	3168	196			
Pomidory	12304	15721	15496	15622	14917	10516	4703	2609	97698	1162	908	519	4553	10781	22328	13245	85			
Kalafiory	874	5484	6088	4623	2525	2921	2230	581	27534	511	496	406	376	758	5212	5157	85			
Przetwory ogółem	50387	50887	51505	47875	59396	63508	64809	53484	674418	51973	60145	58780	56589	44955	48346	39619	77			
Susze	2720	2607	2890	2388	4997	3360	4768	3174	37714	3101	3553	2970	2743	2619	2875	1552	54			
Marynaty	3623	3258	3727	3263	4401	4600	5370	4578	46959	3514	3957	4373	4078	3666	3832	3363	90			
Konserwy	3489	4210	4404	4362	6052	6826	6385	4869	59467	3588	3961	4785	4095	3912	4126	3259	74			
-kapusta kwasz.	712	711	569	366	619	917	1033	1068	9953	667	706	719	630	637	572	367	64			
Mrożonki	32758	34067	31881	31264	37496	41003	39869	32197	437799	34431	40374	38546	37438	27031	29215	25232	79			
Pieczarki i ich przetwory	25175	23403	22755	20300	22880	25376	26135	26824	294015	24941	26076	29953	29245	26551	25612	22424	99			
Warzywa ogółem	28259	26537	21914	26973	32770	26278	16614	15333	253050	15578	15714	15965	17417	25820	29470	24660	113			
Cebula	4165	3100	2910	3461	3689	4210	4586	3999	45887	4480	5268	4459	3906	5216	2672	2424	83			
Kapusta	1515	728	682	560	607	906	1042	1101	14322	1076	1136	1393	1245	1114	553	475	70			
Marchew	1111	934	1006	585	510	669	542	841	10397	712	351	558	694	571	442	584	58			
Ogórki	752	617	1067	1424	872	389	174	363	7121	382	323	693	753	1289	1674	1853	174			
Pomidory	11429	10592	7965	9017	15134	10754	3661	2488	77403	1133	886	611	4268	8047	13848	8760	110			
Kalafiory	582	2719	3053	2715	1683	1993	1280	352	15810	431	393	341	438	668	2963	4103	134			
Przetwory ogółem	38830	39115	39081	35413	42671	47910	48104	39628	492540	40028	42850	42905	41483	36850	38917	31978	82			
Susze	4698	4859	4614	4360	5185	5494	5366	4634	57683	5372	5838	5261	4786	4608	4925	4336	94			
Marynaty	3333	2963	3891	2924	4191	4334	4943	4390	43313	3357	3518	3992	3831	3369	3401	3060	79			
Konserwy	4206	4829	4814	4532	6074	6998	6541	5195	61873	4067	4266	5189	4729	4410	4929	3825	79			
-kapusta kwasz.	537	486	369	259	443	691	790	839	6736	479	559	551	495	479	446	279	76			
Mrożonki	18170	19152	17120	16645	20183	23069	22778	18514	236511	19722	21088	19951	20123	16333	17042	13648	80			
Pieczarki i ich przetwory	37743	34760	33149	30777	34749	37534	37721	37491	427239	36656	34884	40337	39315	37862	36047	31228	94			

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015												2016							VII 2016 VII 2015 (%)	
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII					
Warzywa ogółem	51216	37644	26066	15 603	18627	28640	49468	60249	534723	59860	62977	71767	79615	49909	39720	19804		76			
Cebula	9812	8514	5991	2 808	3699	7027	5253	4920	72803	4148	5484	7807	6830	7423	12326	3817		64			
Kapusta	1318	430	20	596	3937	2694	317	186	18447	501	799	1869	12068	1820	220	16		83			
Marchew	7562	9292	1708	75	521	1098	1211	2369	34433	4053	4390	7096	7701	7790	8679	552		32			
Ogórki	717	2420	5337	4 958	2285	3751	6967	8060	55530	7540	6795	5236	2833	1466	1647	4038		76			
Pomidory	11801	7616	6286	2 954	2612	3653	13640	20076	144295	18874	17571	19987	18393	11553	6563	4444		71			
Papryka	5285	4343	4179	643	497	2286	5779	5847	52756	4983	5372	5003	6749	5817	4260	2570		61			
Czosnek	542	261	275	148	808	397	507	440	6283	415	598	726	1305	855	1129	369		134			
Przetwory ogółem	18127	16220	20224	17 626	23678	26873	25066	26288	250022	18884	26957	24683	26066	22808	19881	18490		91			
Mrożonki	3493	3138	3493	3 232	5052	5496	4997	5130	46785	4689	4871	5178	4582	3557	3656	3457		99			
Susze	1236	1225	1706	1 673	1941	3355	2449	1991	20051	2073	2640	2299	4861	3528	2542	1795		105			
Marynaty	1201	906	1140	1 175	1420	1894	2000	1606	16340	1074	1075	1281	1145	1234	1222	879		77			
Konserwy	2697	2503	3485	2 672	4110	5361	6256	5795	48404	2604	3764	3527	4404	3191	3348	3588		103			
-kukurydza konserw.	615	759	1374	839	1743	2680	3186	2499	19589	939	1761	1397	1322	1007	794	1395		102			
Koncentrat pomid.	6262	5105	5822	5 007	6512	6877	5625	7337	74139	5216	10981	7950	6364	6425	5631	5667		97			
Warzywa ogółem	48511	27868	18534	9 744	11939	23379	42931	54384	484821	51831	55871	68017	74471	46367	25838	16214		87			
Cebula	2288	2226	1562	634	806	1278	1123	966	15465	1206	2005	2939	1980	1875	2747	968		62			
Kapusta	569	172	7	182	584	297	60	60	5824	161	243	988	4618	756	93	4		66			
Marchew	3631	3611	746	66	249	379	421	792	14239	1490	1514	2592	2240	2828	2769	151		20			
Ogórki	497	1128	2431	1 903	1064	2841	5426	5624	40305	5537	6373	4574	2412	1064	772	1813		75			
Pomidory	12603	7501	4899	2 573	3270	5727	13976	21411	161521	18149	17506	21920	22482	11327	5610	4151		85			
Papryka	12979	7122	5361	762	460	3314	6429	7035	78390	7461	9437	10628	13082	11368	7008	4880		91			
Czosnek	804	555	515	383	1152	742	1018	1014	9856	904	1340	1394	2057	1098	1244	799		155			
Przetwory ogółem	20169	18046	21273	17 874	24544	25458	24135	25907	261117	17941	24432	23021	24337	22406	21682	19631		92			
Mrożonki	2424	2494	2611	2 424	3732	4115	3564	3672	34797	3323	3238	3629	3403	2847	2703	2789		107			
Susze	3016	2875	3174	2 541	3091	3264	3284	3108	37227	2530	3147	3704	5603	4565	4253	3611		114			
Marynaty	1431	1098	1411	1 312	1580	2003	2276	1813	18550	1227	1236	1252	1242	1367	1420	1107		78			
Konserwy	4130	3486	4713	3 675	5624	6343	6767	7153	61631	3503	4150	3624	5023	4443	5442	4883		104			
-kukurydza konserw.	641	804	1348	862	1696	2581	2990	2391	19257	937	1590	1257	1372	946	748	1391		103			
Koncentrat pomid.	6098	4992	5372	4 602	6054	6122	5035	6196	68646	4613	9630	7115	5138	5033	4646	4586		85			

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2015 V	0,38	0,31	0,42	0,93	0,93	0,67	1,51	0,92	0,75	0,51
VI	0,49	0,29	0,41	0,67	0,67	0,50	1,52	0,86	0,68	0,49
VII	0,46	0,23	0,44	0,66	0,51	0,50	1,47	1,09	0,65	0,44
VIII	0,41	0,26	0,35	0,75	0,58	0,59	1,58	0,89	0,71	0,45
IX	0,41	0,35	0,37	0,84	1,01	0,67	1,58	0,92	0,72	0,36
X	0,43	0,30	0,40	0,98	1,02	0,68	1,54	0,90	0,75	0,39
XI	0,42	0,29	0,36	1,11	0,78	0,57	1,51	0,86	0,76	0,37
XII	0,45	0,34	0,42	0,81	0,95	0,61	1,47	0,91	0,79	0,31
2015 I-XII	0,39	0,26	0,37	0,93	0,89	0,62	1,49	0,89	0,68	0,43
2016 I	0,39	0,35	0,40	0,91	0,97	0,84	1,47	0,90	0,72	0,47
II	0,39	0,36	0,37	1,16	0,98	0,79	1,34	0,87	0,79	0,38
III	0,40	0,36	0,39	1,19	1,18	0,84	1,35	0,86	0,77	0,35
IV	0,41	0,34	0,40	1,28	0,94	1,17	1,34	0,89	0,78	0,37
V	0,58	0,40	0,37	0,86	0,75	0,88	1,43	0,89	0,75	0,51
VI	0,53	0,38	0,39	0,64	0,62	0,57	1,41	0,84	0,78	0,42
VII	0,51	0,32	0,43	0,58	0,66	0,80	1,39	0,84	0,76	0,33
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	96	84	110	91	106	140	99	100	97	79
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	111	139	98	88	129	160	95	77	117	75

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych FM

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2015 IV	0,86	1,13	1,71	0,72	-	-	4,22	7,61	-
V	1,07	1,50	1,97	0,79	-	-	3,00	4,42	-
VI	1,46	1,64	2,13	0,97	2,20	-	1,95	2,94	2,16
VII	1,57	1,57	1,92	1,06	1,94	-	2,05	2,07	1,70
VIII	1,20	0,98	1,37	0,98	2,47	2,00	2,50	1,73	2,44
IX	1,17	1,21	1,39	0,94	2,01	1,35	2,67	3,05	3,05
X	1,24	1,14	1,34	0,92	-	-	3,35	4,32	4,25
XI	1,26	0,97	1,29	0,93	-	-	4,50	3,78	-
XII	1,26	0,94	1,32	0,92	-	-	6,17	4,76	-
2015 I-XII	1,11	1,09	1,43	0,85	3,82	1,68	5,20	4,71	2,72
2016 I	1,28	1,30	1,45	1,08	-	-	12,33	-	-
II	1,29	1,30	1,43	1,00	-	-	12,40	-	-
III	1,27	1,20	1,39	0,97	-	-	6,92	13,18	-
IV	1,32	1,14	1,36	0,97	-	-	4,55	6,90	-
V	1,28	1,06	1,46	0,98	-	-	2,96	3,67	-
VI	1,46	1,12	1,51	1,19	1,65	-	1,65	2,88	2,47
VII	1,40	1,00	1,23	1,03	1,42	-	1,09	2,67	2,97
VIII	1,03	0,83	0,95	0,79	1,56	1,64	1,39	2,50	-
IX	0,80	0,66	0,81	0,76	-	1,22	1,75	2,62	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>IX 2016</u> <u>VIII 2016</u>	78	80	85	96	x	74	126	105	95
<u>IX 2016</u> <u>IX 2015</u>	68	55	58	81	x	90	66	86	91

^{aa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2015 VII	3,52	10,54	3,34	2,92	3,38	4,96	2,15
VIII	3,63	10,31	3,35	2,97	3,43	4,98	2,15
IX	3,76	10,37	3,45	3,04	3,49	4,96	2,17
X	3,73	9,94	3,53	3,06	3,50	4,85	2,14
XI	3,77	9,95	3,51	3,10	3,57	4,84	2,14
XII	3,79	9,97	3,45	3,09	3,57	4,68	2,13
2015 I-XII	3,58	10,38	3,44	3,00	3,42	4,95	2,13
I	3,82	9,94	3,29	3,17	3,61	4,69	2,59
II	3,80	9,87	3,35	3,21	3,64	4,68	2,02
III	3,80	9,79	3,22	3,17	3,51	4,69	2,02
IV	3,73	9,81	3,20	3,15	3,48	4,63	2,06
V	3,71	9,76	3,21	3,16	3,48	4,69	2,03
VI	3,68	9,80	3,29	3,20	3,55	4,65	2,03
VII	3,67	9,73	3,23	3,31	3,56	4,60	2,01
Wskaźnik zmian w %							
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	100	99	98	103	100	99	99
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	104	92	97	113	105	93	93

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2015 V	1,87	1,93	3,18	1,45	3,81	5,29	16,00	6,55	6,16	5,36	7,33
VI	2,73	2,16	3,56	2,07	4,42	5,43	11,03	4,66	3,77	3,71	7,43
VII	2,89	2,48*	3,35	2,36	5,55	5,24	9,34	3,64	3,30	2,89	7,48
VIII	2,42	2,65*	2,53	1,99	5,59	5,11	5,71	3,08	3,37	3,09	7,56
IX	2,20	1,94	2,40	1,87	5,37	4,97	5,16	4,14	3,72	4,10	7,79
X	2,19	1,85	2,33	1,83	4,93	5,09	5,69	5,51	4,73	4,36	7,64
XI	2,19	1,83	2,32	1,81	4,72	5,04	8,23	5,62	-	4,51	7,58
XII	2,20	1,83	2,25	1,80	4,66	5,02	8,59	6,61	-	4,36	7,65
2015 I-XII	2,07	1,64	2,45	1,72	4,35	5,02	9,19	5,99	4,18	5,05	7,54
I	2,24	1,93	2,34	1,88	4,66	5,34	10,53	7,51	-	5,60	7,64
II	2,31	2,00	2,42	1,89	4,62	5,30	12,18	7,43	-	6,08	7,47
III	2,31	1,97	2,39	1,89	4,59	5,48	14,32	7,69	-	7,08	7,41
IV	2,32	2,01	2,45	1,89	4,77	5,88	14,66	8,57	-	8,35	7,41
V	2,46	2,02	2,58	1,93	5,75	6,44	13,01	6,37	6,10	7,55	7,34
VI	2,87	1,97	2,74	2,55	6,67	6,82	12,43	4,47	4,11	3,87	7,43
VII	3,04	1,89	2,59	2,30	6,66	6,42	12,34	4,13	2,98	3,90	7,44
VIII	2,47	1,74	2,10	1,92	5,40	6,00	6,19	3,88	2,66	3,90	7,50
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	81	92	81	83	81	93	50	94	89	100	101
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	102	x	83	96	97	117	108	126	79	126	99

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2015 VI	5,56	14,60	8,52	9,46	8,44	10,45	3,82	6,33	8,94	4,22
VII	5,59	14,70	8,52	9,42	8,44	10,50	3,80	6,28	9,03	4,22
VIII	5,60	14,55	8,54	9,50	8,48	10,40	3,82	6,23	8,97	4,23
IX	5,57	14,50	8,48	9,40	8,48	10,50	3,79	6,25	9,00	4,22
X	5,61	14,65	8,40	9,50	8,48	10,45	3,80	6,23	9,11	4,21
XI	5,62	14,55	8,48	9,36	8,40	10,45	3,80	6,23	8,97	4,19
XII	5,66	14,65	8,50	9,48	8,26	10,40	3,77	6,10	8,77	4,14
2015 I-XII	5,58	14,71	8,50	9,41	8,43	10,45	3,80	6,26	9,01	4,18
I	5,96	14,65	8,46	9,50	8,72	10,55	3,79	6,20	8,97	4,14
II	5,99	14,95	8,44	9,48	8,78	10,70	3,79	6,23	9,00	4,08
III	6,01	14,95	8,44	9,60	8,40	10,75	3,77	6,23	8,89	4,10
IV	5,99	15,00	8,38	9,68	8,50	10,80	3,75	6,30	8,91	4,09
V	6,01	15,15	8,46	9,74	8,56	10,75	3,74	6,35	9,00	4,05
VI	5,99	15,00	8,48	9,78	8,54	10,75	3,73	6,38	9,06	4,02
VII	5,96	15,00	8,42	9,68	8,56	10,80	3,74	6,33	9,06	4,04
VIII	5,97	15,05	8,34	9,66	8,54	10,70	3,74	6,35	9,06	4,05
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2016</u> VII 2016	100	100	99	100	100	99	100	100	100	100
<u>VIII 2016</u> VIII 2015	107	103	98	102	101	103	98	102	101	96

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

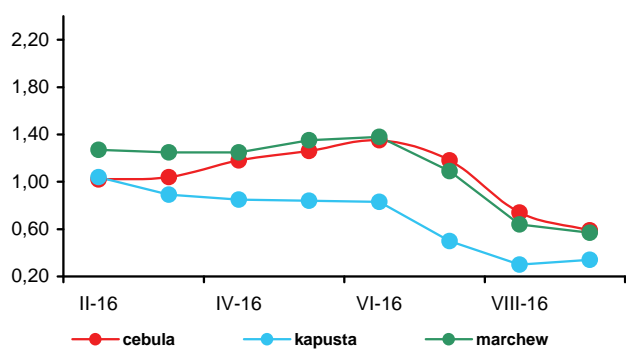
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

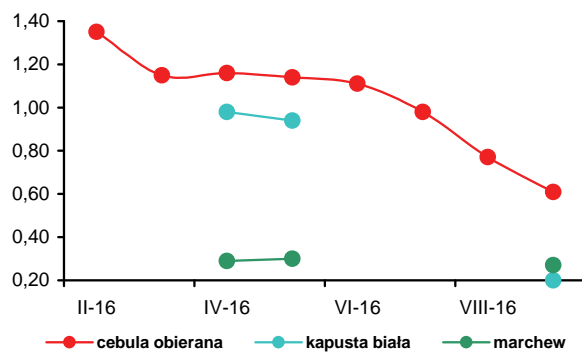
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2015 IV	85	89	88	46	59	-
V	87	87	85	44	44	41
VI	85	79	75	45	58	45
VII	88	88	81	49	65	61
VIII	89	86	82	51	-	-
IX	88	91	81	50	-	-
X	81	87	76	53	-	-
XI	79	80	75	48	-	-
XII	81	85	77	55	-	-
2016 I	85	88	78	51	-	-
II	87	89	79	54	65	-
III	89	91	80	55	70	-
IV	91	87	85	56	75	69
V	89	79	78	54	69	59
VI	92	81	81	49	70	55
VII	90	78	77	50	70	57
VIII		80	80	54	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

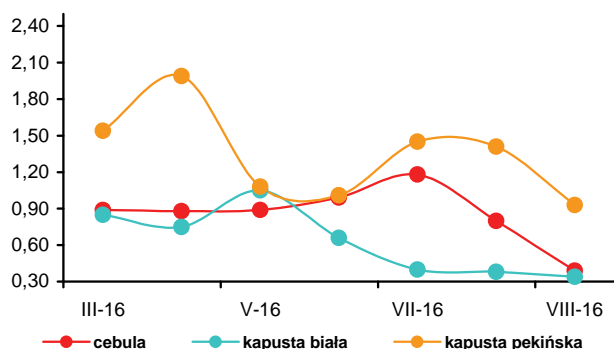
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

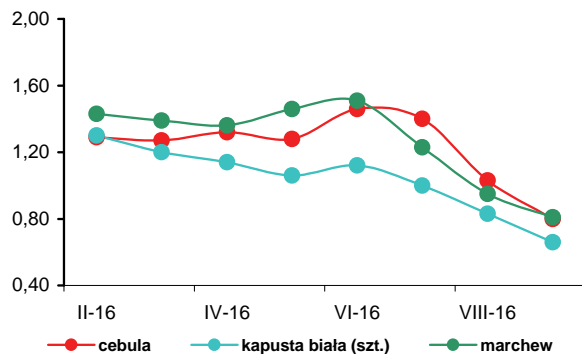
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

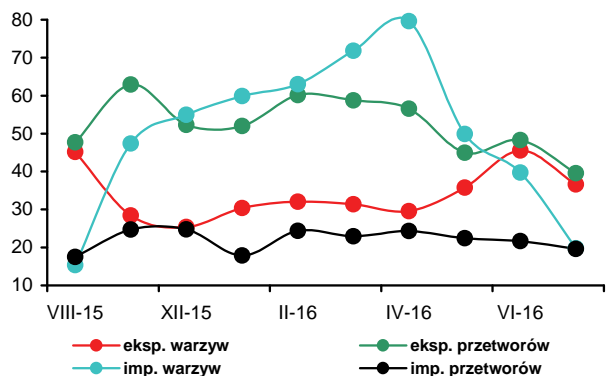
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

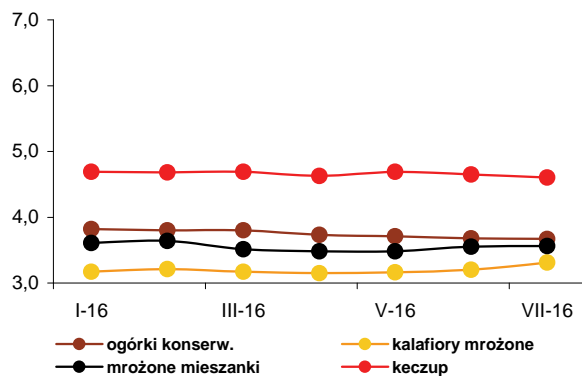
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

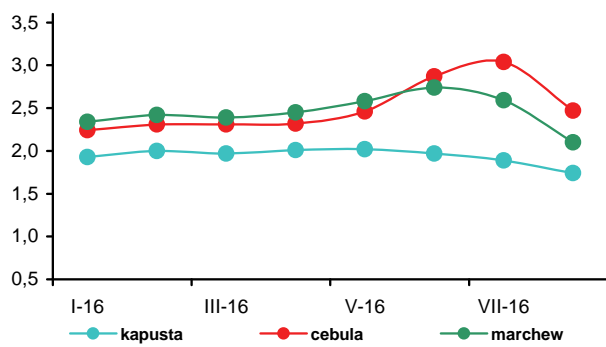
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

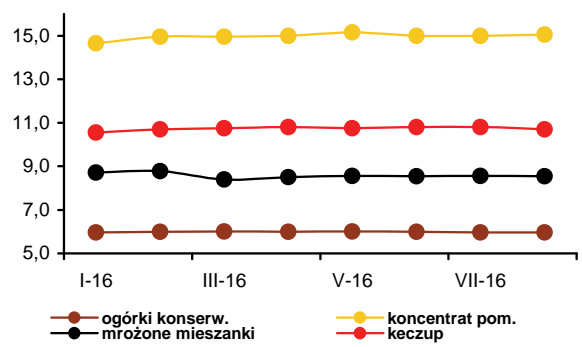
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Ceny skupu owoców oferowane producentom we wrześniu br. były niższe niż przed rokiem, w wyniku utrzymania embarga przez Rosję, a także wzrostu zbiorów owoców z drzew w 2016 r. o 12% oraz owoców jagodowych o 10% (wg przedwynikowego szacunku GUS z dnia 28 września br.).

We wrześniu 2016 r., w porównaniu z wrześniem poprzedniego roku, średnie ceny oferowane za jabłka na rynkach hurtowych były niższe o 12%, w spółdzielniach ogrodniczych o 34%, a w firmach eksportujących o 37%. Gruszki potaniały w skupie w spółdzielniach ogrodniczych (o 9%) oraz na rynku hurtowym (o 1%), a na eksport podrożały (o 2%). Na rynkach hurtowych podrożały pomarańcze (o 23%), winogrona (o 17%), a także banany i truskawki (po 3%). Nie zmieniły się ceny cytryn. Potaniały natomiast mandarynki (o 1%) oraz śliwki (o 19%). Zakłady przetwórcze, w wyniku dużej podaży surowca i zapasów skoncentrowanego soku jabłkowego, za jabłka do tłoczenia płaciły 0,26 zł/kg (mniej o 48%). Niższe ceny producenci uzyskali za skupowane do przerobu maliny (o 53%), śliwki do mrożenia (o 47%) oraz aronię (o 33%). We wrześniu br. w porównaniu z sierpniem 2016 r. ceny hurtowe jabłek zmniejszyły się o 1%, w skupie na eksport o 23%, a oferowane przez spółdzielnie ogrodnicze o 24%. Na rynkach hurtowych potaniały cytryny (o 26%), winogrona (o 17%), śliwki (o 16%), banany (o 10%), pomarańcze (o 9%), mandarynki (o 4%). Obniżyły się ceny płacone przez zakłady przetwórcze za śliwki do mrożenia (o 34%), aronię (o 18%) oraz maliny (o 6%), a wzrosły za jabłka do tłoczenia (o 4%).

Średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów w sierpniu 2016 r. w relacji do sierpnia 2015 r. zwiększyły się o 4,6%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 1,2%. Najbardziej zwiększyły się ceny owoców jagodowych (o 15,6%), bananów (o 13,2%), cytrusów (o 11,6%), owoców pestkowych (o 7,4%). Spośród owoców świeżych potaniały jedynie jabłka o 17,7%. Przetwory owocowe były droższe o 3,2%, owoce suszone i orzechy o 1,1%, a ceny owoców mrożonych obniżyły się o 0,3%.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w lipcu 2016 r. w relacji do lipca 2015 r. była większa o 87%. Produkcja soków pitnych produkowanych z jabłek zmniejszyła się o 7%, a zwiększyła się wyprodukowanych z owoców cytrusowych

(o 13%) oraz z pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych (o 53%). Większa była produkcja soków zagęszczonych (o 5%). Nie zmieniła się produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych. Obniżyła się o 4% produkcja owoców mrożonych oraz o 15% dżemów. W miesiącach I-VII br. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się w relacji do analogicznego okresu 2015 r. o 37% do 341,4 tys. ton. Większa była produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 3%), z jabłek (o 6%), a także pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 16%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 20%). Produkcja soków zagęszczonych zmniejszyła się o 33%, dżemów o 18% a owoców mrożonych o 9%. Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych w sierpniu 2016 r. wzrosły o 15% wobec sierpnia 2015 r., a pitnych soków pomarańczowych nie zmieniły się. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek obniżyły się o 4%, a z truskawek zwiększyły się o 5%.

Wolumen eksportu owoców świeżych w lipcu 2016 r. wobec lipca 2015 r. był większy o 4%, a przetworów owocowych mniejszy o 3%. O wzroście eksportu owoców świeżych zadecydowało zwiększenie zagranicznej sprzedaży jabłek (o 36%) i gruszek (o 46%), przy spadku eksportu pozostałych owoców. W grupie przetworów owocowych do obniżenia eksportu przyczynił się spadek zagranicznej sprzedaży mrożonek owocowych (o 3%) oraz zagęszczonego soku jabłkowego (o 8%). W wyniku spadku cen eksportowych jabłek (o 29%) oraz gruszek (o 18%) wpływy ze sprzedaży owoców świeżych obniżyły się o 9% do 55,0 mln euro. Z powodu zwiększenia cen eksportowych skoncentrowanego soku jabłkowego (o 19%), a także mrożonek owocowych (o 2%) wpływy z eksportu przetworów owocowych wzrosły o 10% do 107,3 mln euro. Import owoców świeżych zmniejszył się o 25% do 111,1 tys. ton, w wyniku zmniejszonego przywozu większości owoców. Mniejszy był też import przetworów owocowych o 3% (wyniósł 33,9 tys. ton). W lipcu br. dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 16,9 mln euro, wobec ujemnego w wysokości 10,3 mln euro w lipcu 2015 r. W miesiącach I-VII 2016 r. saldo handlu owocami i ich przetworami wzrosło do 29,0 mln euro, z ujemnego wynoszącego 73,3 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zwiększyła się o 6% do 1045,9 mln euro, a importu zmniejszyła się o 4% do 1016,9 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2015 VII	2,02	-	3,91	4,00	4,55	1,83	2,18
VIII	1,49	1,95	-	3,00	3,48	1,66	1,55
IX	1,38	1,96	-	-	-	1,69	1,72
X	1,13	2,17	-	-	-	-	2,66
XI	1,11	2,37	-	-	-	-	3,03
XII	1,10	2,37	-	-	-	-	-
2015 I-XII	1,34	2,80	3,52	3,88	4,02	1,73	2,23
2016 I	1,08	2,42	-	-	-	-	-
II	1,05	2,44	-	-	-	-	-
III	1,05	2,63	-	-	-	-	-
IV	1,03	2,63	-	-	-	-	-
V	1,01	2,74	5,46	-	-	-	-
VI	0,99	2,85	4,40	-	-	-	-
VII	0,97	1,80	7,43	3,38	5,86	2,83	2,5
VIII	1,20	1,83	10,17	3,25	4,71	2,23	1,68
IX	0,91	1,78	8,75	-	3,08	-	1,29
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IX 2016</u> <u>VIII 2016</u>	76	97	86	x	65	x	77
<u>IX 2016</u> <u>IX 2015</u>	66	91	x	x	x	x	75

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawk i bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2015 VII	0,33	2,58	-	1,70	0,62	5,22	-	1,76	1,31	-
VIII	0,35	-	-	-	-	7,72	0,75	1,63	1,03	1,04
IX	0,50	-	-	-	-	9,95	0,92	-	-	1,56
X	0,51	-	-	-	-	10,15	-	-	-	1,73
XI	0,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2015 I-XII	0,38	2,65	1,64	1,65	0,71	7,72	0,84	1,70	1,17	1,44
2016 I	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,24	-	1,17	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,23	3,49	2,16	1,69	0,69	5,32	-	-	-	-
VII	0,33	4,30	-	1,80	0,64	5,44	-	1,76	1,31	-
VIII	0,25	-	-	-	-	4,94	0,76	1,24	0,83	1,24
IX	0,26	-	-	-	-	4,65	0,62	-	-	0,82
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>IX 2016</u> <u>VIII 2016</u>	104	x	x	x	x	94	82	x	x	66
<u>IX 2016</u> <u>IX 2015</u>	52	x	x	x	x	47	67	x	x	53

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2015 VII ^a	1,80	-	-	1,86	1,87	1,83	1,80	-	-	9,00	6,56	-
VIII	1,33	-	-	1,88	1,88	1,85	-	1,80	-	10,00	7,50	1,38
IX	1,04	1,46	1,30	0,98	0,98	0,98	0,96	1,85	1,83	-	-	1,90
X	0,92	1,35	1,15	0,86	0,86	0,97	0,95	1,83	2,13	-	-	2,38
XI	0,94	1,41	1,26	0,93	0,91	0,98	0,94	2,00	2,50	-	-	-
XII	0,94	1,59	1,35	0,95	0,92	0,97	0,99	2,13	2,50	-	-	-
2015 I-XII	1,18	1,64	1,40	1,24	1,22	1,24	1,18	2,04	2,26	7,84	6,85	1,89
2016 I	0,93	1,54	1,35	0,90	0,89	0,95	0,98	2,17	2,50	-	-	-
II ^a	0,95	1,52	1,36	0,86	0,89	0,95	0,98	2,22	2,50	-	-	-
III ^a	0,88	1,41	1,35	0,89	0,87	0,94	0,98	-	-	-	-	-
IV ^a	0,85	1,33	1,13	0,78	0,81	0,84	0,84	-	-	-	-	-
V ^a	0,95	1,34	1,15	0,80	0,82	0,86	0,86	-	-	7,00	-	-
VI ^a	0,90	1,23	1,15	0,76	0,77	0,82	0,84	-	-	5,00	5,50	-
VII ^a	0,84	1,12	1,13	0,73	0,68	0,73	0,81	-	-	5,25	4,47	-
VIII	0,84	-	-	0,82	0,65	0,83	0,83	1,78	-	8,67	4,50	1,30
IX	0,65	1,13	1,00	-	-	-	0,63	1,89	1,82	8,50	-	1,04
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>IX 2016</u> <u>VIII 2016</u>	77	x	x	x	x	x	76	106	x	98	x	80
<u>IX 2016</u> <u>IX 2015</u>	63	77	77	x	x	x	66	102	99	x	x	55

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2015 VI	10 346	10 556	26 152	6 621	84 335	3 092	5 003
VII	9 509	9 752	40 985	15 498	106 367	2 836	5 941
VIII	9 993	10 208	40 672	20 519	56 033	2 656	5 153
IX	21 674	11 123	37 539	44 874	32 899	3 285	4 733
X	28 297	10 847	31 794	84 478	19 268	3 140	4 897
XI	21 675	11 323	28 166	65 288	15 994	1 646	5 553
XII	15 820	14 309	26 532	12 968	14 084	1 483	4 627
2015 I-XII	170 371	131 006	360 027	315 266	413 129	34 449	54 576
2016 I	7 598	8 992	23 844	7 383	14 327	1 627	4 227
II	13 843	8 477	21 669	7 544	16 818	1 666	4 666
III	12 520	14 312	38 792	7 742	16 080	3 672	5 014
IV	12 056	12 112	29 131	9 733	16 287	3 090	5 326
V	12 367	10 460	26 269	10 454	14 281	2 468	5 478
VI	10 012	10 209	23 822	15 385	69 036	3 218	4 928
VII	8 855	11 014	62 661	16 213	102 369	2 409	5 929
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	88	108	263	105	148	75	120
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	93	113	153	105	96	85	100

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015*												2016*							VII 2016 VII 2015 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII			
Owoce świeże	129 621	85 562	70 844	40 566	38 431	51 450	77 679	89 116	1 175 502	110 337	150 188	162 951	176 544	146 475	119 821	74 001	104			
Jabłka	120 820	60 290	29 692	15 563	19 151	38 430	57 398	62 169	945 873	90334	131590	147158	164361	136339	95956	40418	136			
Gruszki	834	452	286	585	2 639	3 803	4 453	3 803	28 763	6497	6297	5128	3456	1914	418	417	146			
Truskawki	382	11 101	3 156	408	265	335	363	119	17 436	140	298	356	845	2064	8857	1007	32			
Śliwki	24	184	350	2 932	2 721	521	34	8	6 893	9	22	19	14	10	4	116	33			
Maliny	203	146	4 925	4 387	5 109	1 045	330	144	17 880	179	124	98	255	185	934	4031	82			
Wiśnie	-	851	8 607	3 115	97	30	6	43	12 790	126	198	167	163	47	524	6231	72			
Przetwory owocowe	70 448	79 658	83 800	77 067	75 162	84 372	86 990	65 089	944 152	67197	71006	81642	86512	78672	79016	81457	97			
Zagęszczony sok jabłkowy	21 190	22 395	22 912	17 522	17 093	28 798	30 389	18 694	290 888	19045	18070	20526	24108	24574	24303	21138	92			
Truskawki w puszkach	653	620	695	895	642	680	738	608	8 131	702	607	961	887	984	912	894	129			
Wiśnie w puszkach	310	408	458	748	352	408	464	240	5 256	347	279	670	456	398	407	676	148			
Dżemy	1 973	2 486	2 859	2 864	3 458	2 916	2 586	2 389	30 310	2202	2505	2945	2749	2954	2791	1669	58			
Mrożonki	30 461	32 532	34 788	33 572	30 873	29 056	29 831	21 199	368 772	27767	29805	32473	34140	28553	28756	33723	97			
Owoce świeże	60 836	49 973	60 148	54 450	48 674	30 261	35 334	40 047	567 392	41 008	52 225	54 359	57 020	51 782	51 110	54 999	91			
Jabłka	51 512	26 458	13 304	5 323	6 299	12 547	19 046	20 644	299 495	26751	38365	41642	46946	42035	28531	12928	97			
Gruszki	511	241	195	351	1 401	2 031	2 220	1 940	15 417	2734	3088	2567	1477	884	207	235	121			
Truskawki	531	10 721	2 981	1 042	279	329	289	117	17 503	161	296	345	336	1531	9192	1935	65			
Śliwki	41	156	257	1 676	1 699	416	28	10	4 504	18	34	32	22	15	4	86	34			
Maliny	424	497	7 393	8 855	13 896	3 403	1 237	533	39 339	631	372	278	590	628	1696	6608	89			
Wiśnie	597	5 265	1 867	69	29	29	5	48	7 909	116	174	139	160	46	466	4828	92			
Przetwory owocowe	81 095	95 219	97 494	97 772	105 977	113 883	106 072	79 451	1 133 438	88617	90174	96987	104644	99451	96200	107314	110			
Zagęszczony sok jabłkowy	18 211	19 109	19 102	15 433	16 503	31 197	32 564	20 949	266 064	22623	20744	23611	28044	29193	27340	22665	119			
Truskawki w puszkach	932	888	945	1 163	846	1 020	1 022	833	11 388	985	904	1264	1275	1391	1285	1149	122			
Wiśnie w puszkach	403	490	543	784	475	494	561	365	6 535	405	339	770	613	501	480	765	141			
Dżemy	3 101	4 071	4 384	5 243	7 571	5 513	4 746	3 978	52 514	4029	3508	4083	3861	4739	5300	3809	87			
Mrożonki	36 738	37 577	39 452	41 760	41 039	38 795	37 084	26 770	451 925	36107	36598	37373	40791	34708	31890	40110	102			

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015*												2016*							VII 2016 VII 2015 (%)	
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII					
Owoce świeże	106 381	106 223	147 628	155 166	101 694	109 236	122 121	158 043	1 474 449	117 978	113 876	111 010	105 489	99 005	96 588	111 144		75			
Banany	33 180	24 669	31 749	33 975	23 425	33 180	35 005	35 040	379 904	27 016	36 237	35 071	37 558	28 444	23 794	22 507		71			
Owoce cytrusowe	26 680	13 736	14 507	14 321	15 186	30 647	52 195	95 766	491 461	68 450	54 255	47 493	31 978	23 013	12 140	11 194		77			
Brzoskwinie i nekt.	3 738	17 535	36 714	36 185	16 103	1 824	26	8	112 466	13	88	96	186	3 818	12 879	24 736		67			
Winogrona	4 288	1 622	5 430	17 215	19 968	16 811	9 770	5 516	101 827	3 868	2 722	3 787	4 637	3 520	1 551	5 581		103			
Arbuzy	10 305	28 267	37 602	32 073	7 561	1 249	850	385	123 059	329	349	1 777	4 192	15 398	27 163	28 064		75			
Jabłka	4 298	4 039	3 834	2 804	1 559	3 785	2 013	797	29 154	490	676	1 208	1 742	1 319	1 593	1 799		47			
Przetwory razem	23 773	27 090	34 937	30 761	37 569	32 154	33 680	30 801	381 385	32 743	24 454	29 768	29 677	25 937	25 990	33 858		97			
Soki zagęszczone	10 447	13 458	13 781	12 649	16 267	13 763	14 666	12 658	181 071	18 882	9 216	12 498	12 757	12 007	14 169	12 417		90			
-sok pomarańczowy	2 547	2 528	2 473	2 492	2 366	2 191	2 588	3 660	31 778	2 082	2 366	3 401	3 193	2 617	2 541	2 075		84			
Mrożonki	3 227	3 583	7 911	6 694	8 321	5 030	4 865	4 054	55 525	3 392	3 668	4 696	4 836	3 584	3 403	10 486		133			
Susze	684	794	638	1 256	1 921	2 287	2 667	1 840	17 056	784	843	892	913	652	875	971		152			
Dżemy	627	710	851	1 073	1 086	880	988	831	10 463	995	973	874	832	1 035	854	1 082		127			
Przetwory puszkow. -ananasy	8 720	8 412	11 630	9 000	9 799	9 908	10 309	11 193	115 244	8 496	9 673	10 598	10 133	8 603	6 618	8 817		76			
-brzoskwinie	1 514	851	1 376	886	1 543	912	1 066	1 520	15 212	1 458	906	1 856	1 156	1 470	1 031	1 174		85			
-brzoskwinie	1 488	1 778	1 962	1 850	2 233	2 077	2 886	2 924	24 554	1 007	2 067	2 301	1 475	1 456	1 070	1 294		66			
Owoce świeże	102 620	91 382	104 860	110 805	96 500	106 584	108 707	123 036	1 246 026	96 063	95 618	100 423	107 682	106 119	87 994	95 038		91			
Banany	23 077	17 397	19 836	19 565	14 663	18 546	17 573	18 547	246 638	18 033	25 527	26 086	27 898	19 459	16 062	14 801		75			
Owoce cytrusowe	21 532	12 970	16 512	17 378	16 366	28 817	36 129	61 948	345 538	44 568	34 311	32 351	25 388	24 046	16 963	16 884		102			
Brzoskwinie i nekt.	4 359	16 229	23 842	22 992	10 633	1 246	12	12	79 787	16	138	178	351	4 770	12 286	19 450		82			
Winogrona	7 319	3 078	7 003	14 354	17 883	17 875	12 351	8 778	123 746	6 307	4 840	6 565	7 833	5 850	2 860	7 416		106			
Arbuzy	6 252	9 105	7 024	6 628	1 634	418	462	254	35 621	237	294	1 028	2 383	7 684	8 731	7 043		100			
Jabłka	2 325	2 891	2 307	1 355	889	1 192	1 267	639	16 589	442	524	824	1 211	1 254	1 063	1 145		50			
Przetwory razem	49 387	56 356	63 047	55 244	68 431	62 212	59 263	54 379	661 372	52 393	39 034	55 875	51 055	41 036	38 203	50 397		80			
Soki zagęszczone	13 204	16 059	17 213	14 339	18 103	15 611	16 478	16 239	183 803	21 036	11 940	15 492	15 846	14 962	16 341	15 687		91			
-sok pomarańczowy	4 758	4 526	4 316	4 705	4 100	3 859	4 498	6 520	57 130	3 814	3 922	5 739	5 571	4 532	4 393	3 621		84			
Mrożonki	6 453	6 057	14 681	11 036	13 581	9 060	8 502	7 151	98 993	6 189	6 730	8 579	8 275	6 020	5 674	16 911		115			
Susze	2 860	3 098	2 312	3 952	6 417	7 919	8 588	5 611	58 577	2 883	3 237	2 800	3 553	2 879	3 252	3 079		133			
Dżemy	1 030	1 473	1 455	1 805	1 784	1 501	1 544	1 406	17 899	1 265	1 337	1 533	1 366	1 584	1 744	2 055		141			
Przetwory puszkow	25 649	29 359	27 026	23 948	28 148	27 542	23 718	23 584	297 692	20 519	15 578	26 986	21 610	15 457	10 992	12 450		46			
-ananasy	1 664	1 082	1 507	1 057	1 770	1 119	1 344	1 898	17 467	1 639	1 074	2 104	1 314	1 687	1 211	1 272		84			
-brzoskwinie	1 180	1 493	1 368	1 460	1 806	1 624	2 410	2 400	19 876	840	1 604	1 803	1 240	1 205	830	1 019		74			

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2015 VI	0,44	0,53	0,94	0,71	3,39	0,70	1,08	0,82	0,85	1,43	1,20
VII	0,45	0,68	0,93	0,51	1,50	0,60	1,14	0,71	0,83	1,36	1,19
VIII	0,34	0,59	2,76	0,57	2,02	0,59	1,18	0,79	0,88	1,30	1,05
IX	0,33	0,52	1,05	0,35	2,72	0,71	1,29	0,79	0,96	1,32	1,35
X	0,34	0,52	0,98	1,00	3,26	0,94	1,15	0,72	1,08	1,50	1,21
XI	0,34	0,49	0,80	0,35	3,75	-	1,13	0,69	1,07	1,38	1,21
XII	0,34	0,50	1,00	-	3,70	1,11	1,30	0,69	1,13	1,36	1,51
2015 I-XII	0,32	0,53	0,98	0,52	2,20	0,61	1,14	0,75	0,91	1,40	1,24
2016 I	0,30	0,42	1,15	1,45	3,53	0,92	1,19	0,81	1,19	1,40	1,17
II	0,29	0,49	0,99	0,68	2,99	-	1,19	0,71	1,15	1,49	1,21
III	0,28	0,50	0,97	0,61	2,83	-	1,09	0,63	1,15	1,31	1,15
IV	0,29	0,43	0,40	0,75	2,31	-	1,10	0,70	1,16	1,44	1,34
V	0,31	0,46	0,74	0,63	3,40	-	1,12	0,78	1,19	1,41	1,26
VI	0,30	0,50	1,04	0,93	1,82	0,89	1,07	0,73	1,12	1,41	1,18
VII	0,32	0,56	1,92	0,64	1,64	0,77	1,22	0,72	1,07	1,29	1,13
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	107	112	185	69	90	87	114	99	96	91	96
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	71	82	206	125	109	128	107	101	129	95	95

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2015 VIII	1,92	-	-	-	-	2,79	8,11	3,05	9,04	2,36	3,83	8,38	6,24	4,64	5,17
IX	1,67	1,68	1,74	1,72	1,70	2,87	9,21	-	-	2,27	3,92	8,40	6,85	4,71	5,00
X	1,65	1,64	1,69	1,63	1,64	2,93	12,41	-	-	-	4,18	7,80	6,86	4,80	5,41
XI	1,64	1,62	1,65	1,63	1,62	2,85	-	-	-	4,01	3,91	6,79	5,51	5,01	6,35
XII	1,54	1,52	1,55	1,54	1,55	2,83	-	-	-	-	3,92	6,50	4,60	4,01	8,86
2015 I-XII	1,70	1,57	1,64	1,62	1,59	2,98	8,38	3,33	7,66	2,76	4,36	6,19	5,18	4,16	9,07
2016 I	1,50	1,52	1,54	1,56	1,52	2,79	-	-	-	-	4,50	6,59	4,39	3,66	10,29
II	1,49	1,50	1,51	1,55	1,48	2,87	-	-	-	-	4,81	6,55	4,44	3,66	10,80
III	1,44	1,42	1,47	1,48	1,45	2,82	-	-	-	-	4,95	6,35	4,62	3,72	11,82
IV	1,42	1,41	1,45	1,47	1,40	3,00	-	-	-	-	4,95	6,93	4,31	5,25	10,25
V	1,49	1,45	1,49	1,51	1,48	2,95	12,04	-	-	-	4,73	9,90	4,84	4,27	11,01
VI	1,46	1,44	1,47	1,48	1,46	3,18	4,61	5,83	7,92	-	4,75	11,29	5,27	4,72	12,29
VII	1,52	-	-	-	-	2,92	9,07	3,40	6,51	2,74	4,71	11,93	7,91	6,35	9,18
VIII	1,49	-	-	-	-	2,94	9,36	-	8,14	2,21	4,47	11,40	7,08	6,33	7,08
IX	1,47	1,39	1,55	1,57	1,55	2,83	9,48	2,13	-	1,85	4,04	8,43	6,79	5,79	5,86
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>IX 2016</u> <u>VIII 2016</u>	99	x	x	x	x	96	101	x	x	84	90	74	96	91	83
<u>IX 2016</u> <u>IX 2015</u>	88	83	89	91	91	99	103	x	x	81	103	100	99	123	117

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2015 V	8,13	9,07	2,00	2,67
VI	8,30	9,07	1,97	2,66
VII	8,27	9,00	1,99	2,69
VIII	8,30	9,03	2,00	2,63
IX	8,27	9,17	1,99	2,61
X	8,07	8,90	2,08	2,64
XI	8,10	8,67	2,14	2,62
XII	8,07	8,37	2,18	2,59
2015 I-XII	8,23	8,89	2,03	2,62
2016 I	8,30	8,60	2,22	2,59
II	8,20	9,03	2,27	2,60
III	8,03	9,23	2,25	2,59
IV	7,97	9,47	2,26	2,59
V	7,90	9,47	2,30	2,60
VI	7,90	9,53	2,31	2,65
VII	7,93	9,43	2,31	2,61
VIII	7,97	9,50	2,29	2,63
Wskaźniki zmian cen (%)				
$\frac{\text{VIII 2016}}{\text{VII 2016}}$	101	101	99	101
$\frac{\text{VIII 2016}}{\text{VIII 2015}}$	96	105	115	100

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czerśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2015 VI	3,38	6,69	-	13,52	5,73	-	14,36	5,08	4,90	7,59	6,45
VII	3,56	6,82	5,91	10,54	7,08	17,16	12,66	4,87	5,39	8,46	7,56
VIII	3,37	6,05	3,98	-	11,16	17,46	7,52	4,44	5,85	9,61	8,58
IX	2,99	4,97	3,80	-	-	18,82	6,42	4,48	5,87	10,0	8,64
X	2,81	4,74	4,64	-	-	-	7,04	4,68	5,81	8,52	8,23
XI	2,70	4,84	-	-	-	-	8,44	4,50	5,50	7,34	6,43
XII	2,66	4,89	-	-	-	-	11,48	4,40	4,77	7,08	4,98
2015 I-XII	2,74	5,45	4,58	18,88	9,47	17,82	10,91	4,91	5,05	7,31	6,58
2016 I	2,64	5,09	-	-	-	-	12,71	4,79	4,73	7,55	5,23
II	2,65	5,09	-	-	-	-	13,46	5,38	4,64	7,67	5,68
III	2,62	5,21	-	-	-	-	14,34	5,54	4,60	7,90	6,18
IV	2,60	5,29	-	-	-	-	13,65	5,50	4,86	8,18	6,30
V	2,58	5,47	-	-	14,72	-	12,59	5,31	5,08	10,94	6,06
VI	2,62	5,70	-	15,91	6,43	39,40	13,80	5,27	5,42	12,95	6,68
VII	2,76	6,09	6,14	10,41	11,28	21,42	12,03	5,19	5,77	13,54	8,17
VIII	2,78	5,89	3,81	-	13,48	20,28	8,04	4,97	5,86	14,06	8,76
Wskaźniki zmian cen (%)											
$\frac{\text{VIII 2016}}{\text{VII 2016}}$	101	97	62	x	120	95	67	96	102	104	107
$\frac{\text{VIII 2016}}{\text{VIII 2015}}$	82	97	96	x	121	116	107	112	100	146	102

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2015 VI	13,56	3,66	4,39	15,82	7,76	6,22
VII	13,39	3,70	4,42	15,92	7,88	6,19
VIII	13,42	3,67	4,37	15,86	7,94	6,19
IX	13,31	3,63	4,35	15,84	8,04	6,16
X	13,25	3,67	4,35	15,88	8,14	6,16
XI	13,31	3,67	4,28	16,00	8,26	6,14
XII	13,28	3,63	4,28	15,70	8,26	6,06
2015 I-XII	13,39	3,69	4,37	16,00	7,78	6,20
2016 I	13,17	3,66	4,32	15,74	8,38	6,16
II	13,31	3,65	4,33	15,72	8,40	6,26
III	13,19	3,63	4,29	15,84	8,42	6,14
IV	13,25	3,65	4,28	15,64	8,44	6,16
V	13,14	3,62	4,27	15,88	8,40	6,21
VI	13,17	3,63	4,22	15,76	8,46	6,25
VII	13,08	3,67	4,29	15,76	8,52	6,25
VIII	13,19	3,71	4,34	15,60	8,56	6,24
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VIII 2016</u> VII 2016	101	101	101	99	100	100
<u>VIII 2016</u> VIII 2015	98	101	99	98	108	101

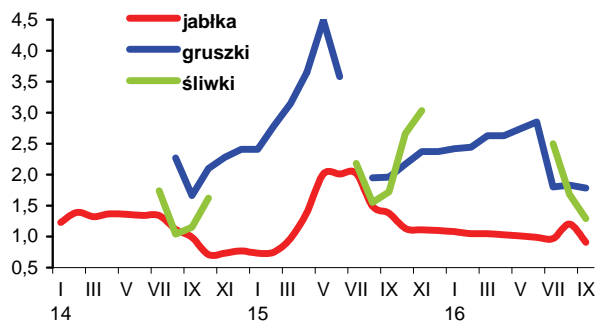
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

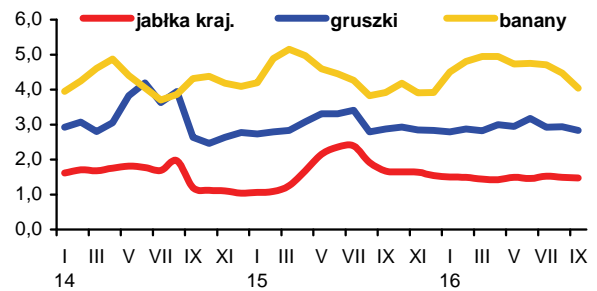
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2015 II	55	70	-	48	49	-
III	79	75	-	51	50	-
IV	82	76	79	44	46	-
V	88	78	75	46	55	-
VI	79	75	-	48	48	42
VII	-	66	68	45	59	42
VIII	-	68	-	44	55	32
IX	66	74	-	42	53	48
X	73	72	-	45	58	-
XI	68	70	-	40	54	-
XII	59	73	-	50	54	-
2016 I		75	-	51	58	-
II	51	77	-	59	73	-
III	48	74	-	65	82	-
IV	49	72	-	69	87	-
V	51	73	-	72	89	-
VI	53	75	81	75	90	-
VII	56	78	86	77	91	49
VIII	61	77	-	79	96	56
IX	64	78	-	81	94	44

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

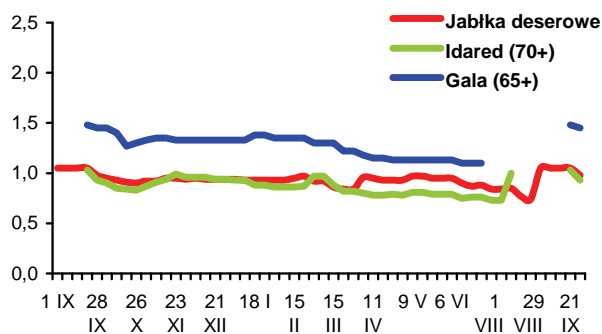
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2014 - 2016 r. (zł/kg)

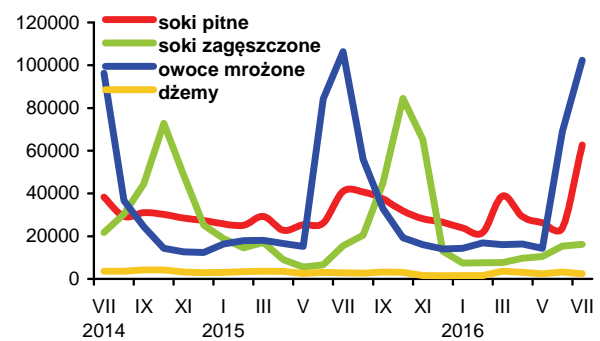
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2014 - 2016 (zł/kg)

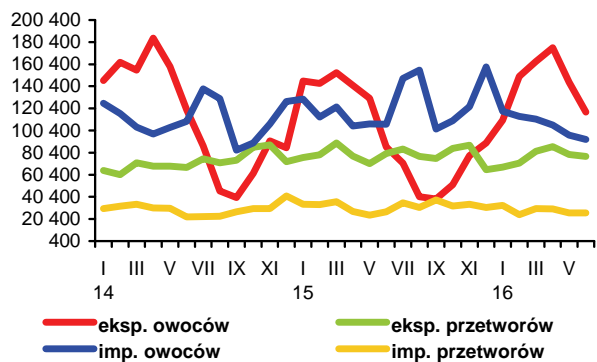
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od IX. 2015 r. do IX. 2016 r. (zł/kg)

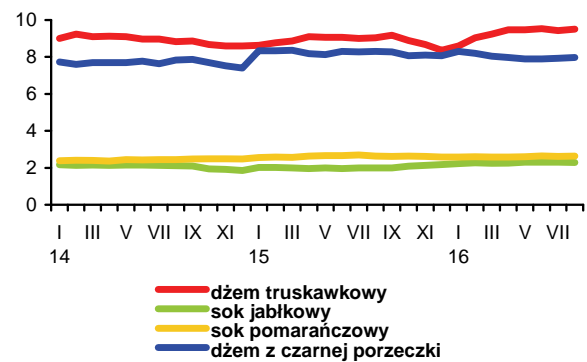
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2014 - 2016 r. (tony)

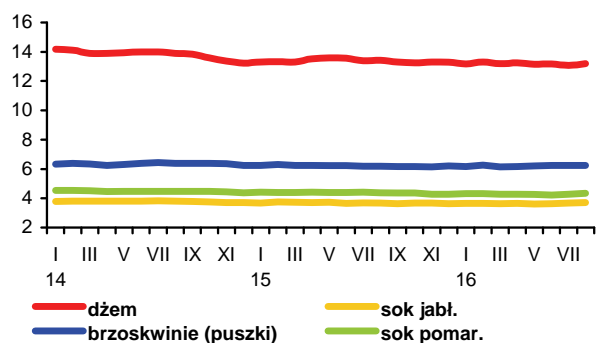
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2014 - 2016 r. (tony)

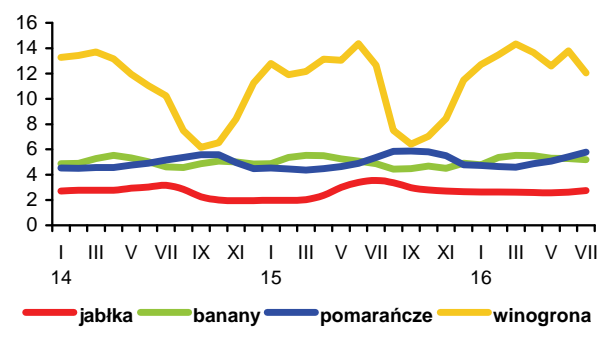
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2014 - 2016 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2014 - 2016 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2014 - 2016 r. (zł/kg)

Poprawia się koniunktura na światowym rynku mleka, czego wyrazem są notowane od czerwca br. wyższe ceny podstawowych artykułów mlecznych na giełdach towarowych. Na giełdach europejskich średnia cena masła wyniosła we wrześniu 3766 EUR/t i była o 14% wyższa niż w sierpniu. Chude mleko w proszku podrożało o 8,5% do 1963 EUR/t, a pełny proszek mleczny o 9,5% do 2528 EUR/t. Przeciętna cena sera Cheddar na rynkach Unii Europejskiej wzrosła o 8% do 3066 EUR/t.

Pod wpływem poprawy koniunktury na światowym rynku ożywił się krajowy rynek mleka. W lipcu odwróciły się spadkowe tendencje cen skupu mleka. W sierpniu przeciętna cena skupu wzrosła do 104,88 zł/100 l, tj. o 3,6% w porównaniu z lipcem. W okresie styczeń-lipiec br. ceny mleka surowego malały o 6,6 12,5% w relacji miesiąc do miesiąca roku poprzedniego, a w sierpniu dynamika ta zmniejszyła się do 2,5%. W pierwszych ośmiu miesiącach br. przeciętny poziom cen skupu mleka wyniósł 104,35 zł/hl i był o 8,9% niższy niż w analogicznym okresie 2015 r., podczas gdy średni poziom targowiskowych cen krów dojnych podniósł się o 0,7% do 3112 zł/szt., przy spadku cen jałówek 1 rocznych o 0,3% do 1962 zł/szt.

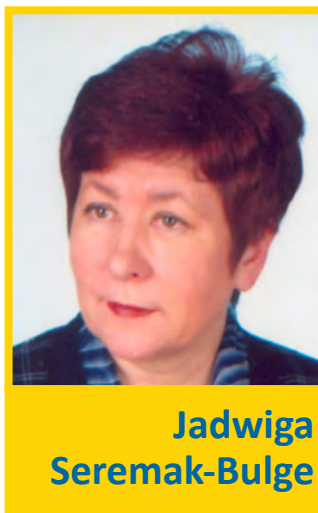
Wobec wzrostu światowych cen i poprawy opłacalności eksportu, a także zwiększonego spożycia krajowego odnotowano w sierpniu dalsze wyraźne wyższe ceny zbytu serów dojrzewających (o 5,5-9,1%) i masła (o 5,5-6,4%). Ceny chudego mleka w proszku podniosły się o 3,5%, a pełnego proszku mlecznego o 0,7%. Spośród przetworów świeżych najbardziej podrożało tłuste i półtłuste mleko płynne, a zwłaszcza świeże mleko w kartonie (o 1,1-3,0%) i mleko UHT (o 1,7%). Ceny świeżego mleka w folii wrosły o 0,5-0,6%. Podrożało również mleko skondensowane i śmietana (o 0,4-1,3%). Potaniało tylko chude mleko UHT (o 1,9%) oraz jogurt owocowy (o 1,1%). Zmiany cen zbytu pozostałych przetworów mlecznych były minimalne.

W okresie styczeń-sierpień br. przeciętny poziom cen zbytu przetworów mlecznych był o kilka procent niższy niż w analogicznym okresie przed rokiem, na czym zaważył spadek cen chudego i pełnego mleka w proszku (po 9%), serów dojrzewających (o 7-9%) oraz mleka UHT (o 5-9%). Średnie ceny masła (w blokach, konfekcjonowanego i z dodatkiem oleju) spadły w tym okresie o 2-3%.

Ceny detaliczne przetworów mlecznych, po trwającej od kwietnia 2014 r. do lipca 2016 r. tendencji spadkowej, w sierpniu podniosły się średnio o 0,3% w porównaniu z lipcem. Przede wszystkim podrożały sery dojrzewające i topione oraz pełnotłuste mleko świeże (po 0,7%), a także mleko zagęszczone i w proszku (o 0,5%). Wzrosły również ceny śmietany (o 0,3%) i jogurtów (o 0,1%). Potaniały jedynie twarogi (o 0,1%). Ceny chudego mleka świeżego, a także napojów i innych produktów mlecznych pozostały na poziomie lipca. Ceny masła wzrosły w tym okresie o 1,3%. W ciągu ośmiu miesięcy br., w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., przeciętny poziom cen detalicznych artykułów mlecznych był niższy o 3,1%, a masła o 6,3%.

Skup mleka w sierpniu wyniósł 920,4 mln l i był o 1,8% mniejszy niż w lipcu i o 2,3% mniejszy niż przed rokiem. Od stycznia do sierpnia br. rolnicy dostarczyli do mleczarni ponad 7,3 mld l mleka, tj. o 3% więcej niż w tym samym okresie 2015 r.

Wzrost skupu mleka w ciągu siedmiu miesięcy br., w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., przełożył się na zwiększenie produkcji przede wszystkim trwałych przetworów mlecznych. Najsilniej wzrosła produkcja masła i tłuszczów mlecznych (o 13%). Produkcję chudego mleka w proszku, mimo znacznie mniejszego eksportu i niskich cen transakcyjnych, zwiększono o 8%, co może świadczyć o rosnącym zapotrzebowaniu surowcowym krajowych firm wtórnego przetwórstwa żywności. Także więcej wyprodukowano serów dojrzewających i topionych (o 5%) oraz suszonej serwatki (o 2%). Ograniczono

Jadwiga
Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

natomiast wytwarzanie serów pleśniowych i proszkowanych (o 9%) oraz nieznacznie pełnego mleka w proszku. Natomiast w grupie przetworów świeżych najbardziej wzrosła produkcja fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty (o 10%) oraz mleka płynnego, łącznie z tzw. mlekiem „przerzutowym” (o 6%). Zwiększono też produkcję twarogów (o 2%). Natomiast mniej niż przed rokiem wytworzono mleka zagęszczonego (o 13%), a także jogurtów i śmietany (o 4-5%). Na zwiększenie produkcji masła, serów dojrzewających i topionych wpłynął duży eksport oraz wzrost krajowego spożycia, który stymulował także zwiększenie produkcji fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty. O zwiększeniu produkcji mleka płynnego zadecydował dynamicznie rozwijający się eksport, a także wzrost zapotrzebowania krajowych firm przetwórczych na surowiec.

Wyniki handlu zagranicznego przetworami mlecznymi w okresie pierwszych siedmiu miesięcy br. były gorsze niż w tym samym okresie 2015 r. Eksport ilościowo zmniejszył się o 5% do ok. 2,21 mld l w przeliczeniu na mleko surowe, a jego wartość obniżyła się o 12% do 885,0 mln EUR, w wyniku spadku cen transakcyjnych. Najgłębszy był spadek wywozu mleka w proszku (o 26%) oraz jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (o 14%). Ograniczono również eksport suszonej serwatki (o 10%) oraz lodów (o 3%). Zwiększono natomiast sprzedaż za granicę masła, mleka płynnego i śmietany (o 16 17%), a także serów i twarogów oraz kazeiny (o 4-6%).

Import w analizowanym okresie zwiększył się o 6% do ok. 947 mln l w ekwiwalencie mleka surowego, a jego wartość wzrosła o 6% do 474,3 mln EUR. Zadecydował o tym silny wzrost przywozu jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (o 60%). Zwiększono również import masła, mleka zagęszczonego i w proszku, serów i twarogów, mleka płynnego i śmietany oraz lodów (o 5 9%), a także kazeiny (o 30%). Mniejszy był tylko przywóz serwatki (o 31%).

W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych w okresie pierwszych siedmiu miesięcy 2016 r. zmniejszyła się do ok. 1,26 mld l w przeliczeniu na mleko surowe, tj. o 13% w porównaniu z tym samym okresem 2015 r. Wartość dodatniego salda wymiany handlowej spadła o 27% do 410,7 mln EUR.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2014 I-XII	10 326,3	137,11	.
2015 I-XII	10 558,4	113,40	.
2015 VII	964,5	108,47	111,99
VIII	941,7	107,81	111,26
IX	872,2	108,79	111,98
X	871,7	112,03	116,01
XI	819,8	113,20	116,49
XII	868,1	112,89	117,52*
2016 I	886,9	111,80	114,76
II	854,5	109,54	112,60
III	921,5	105,89	110,45
IV	941,7	102,35	105,16
V	981,5	100,19	102,76
VI	927,5	99,97	101,75
VII	937,3	101,28	102,42
VIII	920,4	104,88	107,26
Wskaźnik zmian w %			
<u>VIII 2016</u> VII 2016	98,2	103,6	104,7
<u>VIII 2016</u> VIII 2015	97,7	97,3	96,4

Źródło: Dane GUS i ZSRIR. * cena uwzględnia premie wypłacone dostawcom.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2014 I-XII	2 882,2	179,5	56,6	420,0	378,1	179,6	406,0	301,3
2015 I-XII	3 123,0	161,6	46,0	412,5	359,2	191,4	429,9	309,5
2015 ^a VI	251,9	16,7	2,8	35,0	33,9	14,7	34,2	25,7
VII	265,9	15,4	3,7	37,2	31,3	15,9	34,1	27,9
VIII	260,5	12,9	2,9	33,6	29,5	16,1	33,7	27,6
IX	249,5	12,5	4,0	32,7	27,1	14,8	34,0	26,3
X	252,4	12,1	3,1	32,7	28,0	17,1	35,6	26,1
XI	249,8	8,5	3,3	31,2	26,0	15,2	35,9	25,8
XII	264,8	13,3	4,2	28,8	28,2	17,4	33,7	26,3
2016 ^a I	251,7	14,1	3,8	33,0	26,3	19,3	34,7	26,1
II	244,2	13,2	3,6	33,9	25,8	15,5	36,7	25,2
III	278,8	15,6	3,8	34,6	29,6	18,8	39,1	25,9
IV	267,3	17,5	3,0	32,6	28,5	19,0	35,8	24,6
V	262,1	18,2	3,8	32,7	31,7	19,2	37,7	26,2
VI	246,7	15,6	2,6	34,4	31,2	15,0	35,0	26,4
VII	267,1	13,7	2,1	32,8	30,4	16,5	34,4	26,1
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>VII 2016</u> VI 2016	108,2	87,9	78,3	95,5	97,5	110,2	98,4	98,6
<u>VII 2016</u> VII 2015	100,4	89,1	55,5	88,4	97,3	104,1	101,0	93,4

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2015 VI	1,89	1,90	7,95	11,09	13,35	14,85	0,93	5,57	9,92	11,74
VII	1,89	1,87	7,65	10,76	13,31	14,80	0,90	5,54	9,94	11,24
VIII	1,88	1,80	7,47	10,69	13,13	14,65	0,88	5,53	9,94	11,14
IX	1,89	1,80	7,50	10,49	13,40	14,84	0,86	5,53	9,92	11,40
X	1,89	1,81	7,74	10,79	13,89	15,05	0,85	5,54	9,92	11,71
XI	1,89	1,81	7,78	10,88	13,93	15,24	0,84	5,53	9,89	11,96
XII	1,90	1,80	7,58	10,82	13,89	15,19	0,84	5,53	9,82	11,87
2016 I	1,89	1,83	7,47	10,78	13,63	14,95	0,89	5,51	9,93	11,62
II	1,89	1,82	7,41	10,68	13,23	14,63	0,89	5,49	9,90	11,32
III	1,87	1,80	7,35	10,55	12,67	14,26	0,89	5,43	9,83	11,00
IV	1,87	1,80	7,29	10,11	12,29	13,82	0,88	5,42	9,84	10,50
V	1,86	1,78	7,30	10,08	12,13	13,71	0,89	5,36	9,83	10,38
VI	1,85	1,76	7,32	10,15	12,93	14,30	0,88	5,39	9,81	11,04
VII	1,85	1,78	7,50	10,24	14,14	15,48	0,89	5,38	9,77	11,77
VIII	1,86	1,81	7,76	10,31	14,97	16,33	0,88	5,45	9,78	12,84
IX ^a	1,80	1,87	7,62	10,27	15,88	17,13	.	5,22	8,95	13,39
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	100,5	101,7	103,5	100,7	105,9	105,5	98,9	101,3	100,1	109,1
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	98,9	100,6	103,9	96,4	114,0	111,5	100,0	98,6	98,4	115,3

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 19-25 IX 2016 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2015 VI	2,65	2,88	16,91	3,38	4,15	0,73	1,23	1,69	14,11	19,03
VII	2,63	2,88	16,92	3,38	4,07	0,72	1,23	1,67	14,16	18,95
VIII	2,61	2,82	17,15	3,40	4,03	0,71	1,21	1,68	14,20	18,43
IX	2,59	2,85	17,19	3,38	3,96	0,71	1,20	1,67	14,14	18,41
X	2,59	2,83	17,11	3,38	3,97	0,71	1,20	1,65	14,05	18,33
XI	2,57	2,77	16,98	3,38	3,98	0,72	1,20	1,67	14,08	18,26
XII	2,54	2,80	16,79	3,35	3,98	0,72	1,20	1,65	13,94	17,98
2016 I	2,54	2,80	16,85	3,37	3,96	0,72	1,19	1,67	13,88	17,85
II	2,51	2,76	17,00	3,37	3,96	0,72	1,19	1,65	13,81	17,80
III	2,51	2,75	17,04	3,36	3,90	0,72	1,19	1,65	13,87	17,53
IV	2,48	2,71	16,92	3,38	3,84	0,72	1,18	1,64	13,83	17,33
V	2,48	2,72	17,00	3,37	3,82	0,72	1,19	1,63	13,69	17,11
VI	2,48	2,69	16,84	3,35	3,83	0,72	1,18	1,63	13,83	17,02
VII	2,47	2,69	16,89	3,34	3,89	0,72	1,16	1,63	13,67	17,32
VIII	2,49	2,70	16,95	3,35	4,03	0,72	1,16	1,63	13,63	17,75
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2016</u> <u>VII 2016</u>	100,8	100,4	100,4	100,3	103,6	100,0	100,0	100,0	99,7	102,5
<u>VIII 2016</u> <u>VIII 2015</u>	95,4	95,7	98,8	98,5	100,0	101,4	95,9	97,0	96,0	96,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

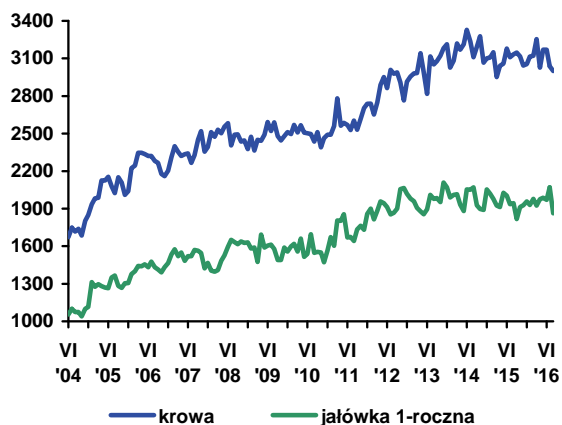
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2014 I-XII	157,7	207,5	35,7	385,5	110,2	118,5	65,6	14,9	191,2	34,2
2015 I-XII	142,4	223,2	41,3	525,8	101,5	106,4	76,2	13,7	212,4	38,7
2015 VI	10,7	19,4	3,8	46,8	8,3	9,0	6,0	1,0	16,3	3,2
VII	14,6	20,0	3,1	46,0	8,8	9,1	7,1	0,9	19,7	2,8
VIII	13,4	18,6	3,1	46,5	7,8	8,4	6,6	1,3	21,1	3,3
IX	10,8	20,4	3,2	45,5	8,0	8,8	7,0	1,6	22,0	3,0
X	7,8	19,7	2,6	50,4	8,1	8,9	7,6	1,4	17,9	3,2
XI	8,1	19,3	3,3	45,2	7,7	8,7	7,1	1,3	16,7	3,6
XII	11,8	18,2	3,1	46,9	7,2	11,3	5,9	1,1	17,9	3,3
2016 I	10,9	17,2	2,8	32,5	7,9	11,7	5,6	0,9	18,3	3,4
II	8,2	17,9	4,9	48,2	8,1	9,9	5,9	1,0	9,2	3,6
III	8,7	19,7	4,3	51,7	9,0	11,3	6,7	0,8	14,4	6,7
IV	11,4	18,1	5,2	53,5	6,9	8,5	6,6	1,0	17,1	6,5
V	8,0	20,9	5,2	54,6	7,0	8,2	7,2	1,0	21,2	5,7
VI	9,8	19,5	4,6	50,9	7,8	8,7	6,8	1,0	22,7	5,8
VII	10,1	18,1	3,4	49,5	7,2	6,6	6,7	1,6	24,3	4,0
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	103,0	92,8	73,8	97,3	92,2	75,6	98,8	162,3	107,0	69,6
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	69,3	90,3	109,1	107,7	81,5	72,8	94,9	177,7	123,4	145,5

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

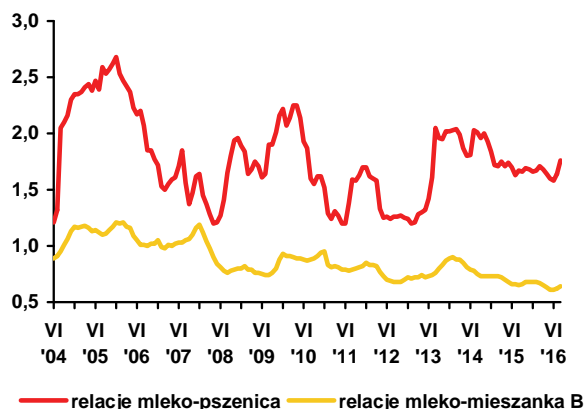
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2014 I-XII	2 775	3 195	3 416	698	1 200	1 889	3 756	4 008	469	1 548
2015 I-XII	1 972	2 677	2 924	506	1 098	2 289	3 442	3 531	409	1 330
2015 VI	2 077	2 730	2 957	538	1 126	2 202	3 711	3 651	402	1 323
VII	1 992	2 602	2 940	506	1 078	2 475	3 248	3 686	398	1 281
VIII	2 036	2 633	2 941	439	1 093	2 819	3 374	3 468	413	1 244
IX	1 927	2 590	2 896	473	1 125	2 650	3 242	3 340	338	1 268
X	1 760	2 635	2 893	459	1 121	2 650	3 299	3 429	458	1 241
XI	1 973	2 764	2 907	476	1 117	2 207	3 498	3 553	448	1 437
XII	1 957	2 731	2 911	452	1 118	1 930	3 451	3 611	467	1 339
2016 I	1 881	2 633	2 897	471	1 131	1 860	3 191	3 645	450	1 327
II	1 924	2 501	2 618	426	1 062	2 109	3 070	3 392	469	1 228
III	1 783	2 481	2 544	360	1 073	1 772	2 970	3 480	405	1 143
IV	1 684	2 462	2 477	353	1 165	2 214	3 379	3 462	348	1 175
V	1 605	2 552	2 551	399	1 129	2 119	3 259	3 259	486	1 162
VI	1 647	2 469	2 659	431	1 088	2 331	3 143	3 221	361	1 157
VII	1 776	2 557	2 648	459	1 105	2 193	3 078	3 404	525	1 133
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2016</u> <u>VI 2016</u>	107,8	103,6	99,6	106,5	101,6	94,1	97,9	105,7	145,4	97,9
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	89,2	98,3	90,1	90,7	102,5	88,6	94,8	92,3	131,9	88,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF.

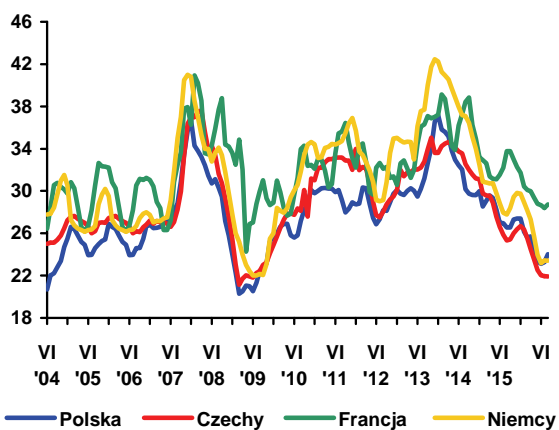
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

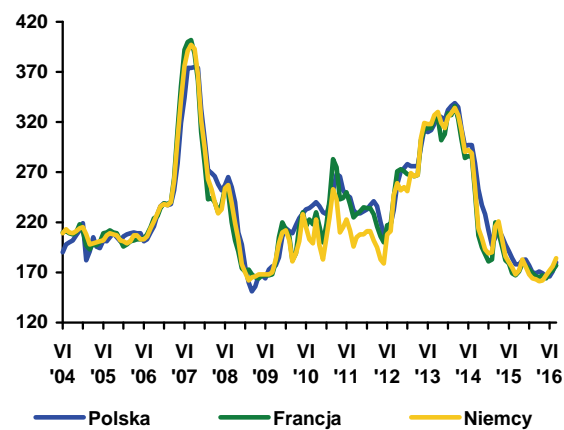
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

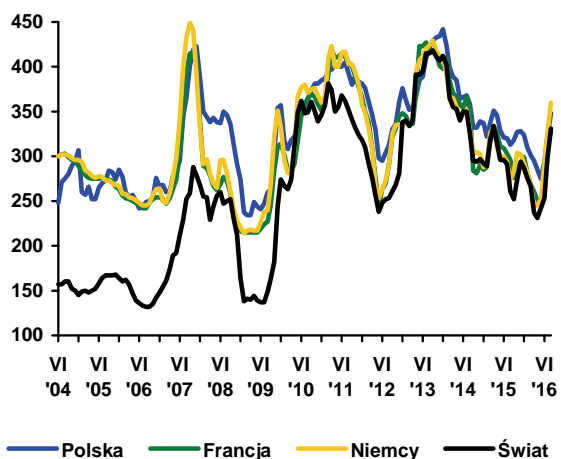
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

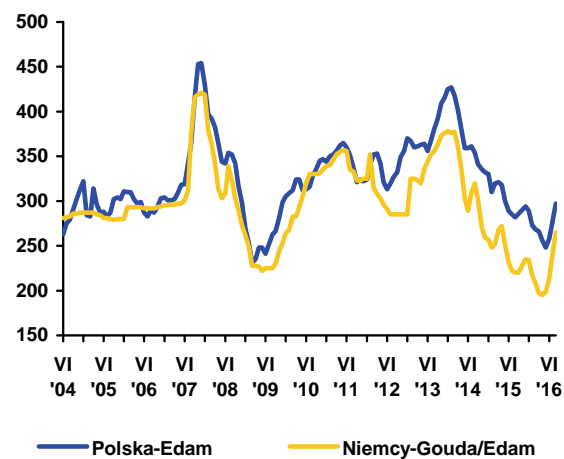
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

W ciągu ośmiu miesięcy 2016 r. średnia cena skupu bydła w Polsce była niższa o około 1,5% niż przed rokiem i wynosiła 5,96 zł/kg. W sierpniu cena ta wzrosła do 6,08 zł/ kg w. ż. i była o 2,0% wyższa niż przed miesiącem. Ceny skupu młodego bydła zwiększyły się do 6,52 zł/kg w. ż. wobec 6,33 zł/kg w. ż. w lipcu. Relacje cen żywicz: mieszanka dla opasów w I kwartale br. zaczęły się zawężać na skutek spadku cen bydła, w kolejnych miesiącach relacja była korzystniejsza i zbliżyła się poziomem do tej sprzed roku, a w sierpniu była nawet wyższa niż przed rokiem.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen zakupu bydła przez ubojnie oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do dwóch lat i krów. W trzecim tygodniu września 2016 r., najniższe ceny skupu bydła zanotowano w regionie północnym (5,30 zł/kg), a najwyższe w regionie południowym (6,30 zł/kg). Ceny ćwierci z krów były najtańsze w regionie południowym (9373 zł/tonę), a z byków do dwóch lat w regionie centralnym (12770 zł/tonę), natomiast ceny ćwierci z byków do dwóch lat i krów były najwyższe w regionie północnym (i wynosiły odpowiednio 13409 zł/tonę i 10538 zł/tonę), pomimo tego że ubojnie kupowały tam krowy po najniższych cenach.

Polska wołowina w br. jest nadal konkurencyjna cenowo. Zgodnie z Informacjami Komisji Europejskiej w okresie 12.09.2016-18.09.2016 przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z klasy R3 była o ok. 13% niższa niż średnia cena unijna tego produktu, tusz młodego bydła w wieku 8-12 miesięcy (kategorii Z klasy U+R+O) o 15%, a tusz młodego męskiego bydła w wieku 12-24 miesiące (kategorii A klasy U+R+O) o 12%.

Od stycznia do sierpnia 2016 r. ceny detaliczne mięsa wołowego z kością (rostbef lub antrykot) wzrosły z 26,03 zł/kg do 26,18 zł/kg, mięsa cielęcego z kością z 28,24 zł/kg do 28,47 zł/kg, mięsa cielęcego bez kości z 47,10 zł/kg do 47,17 zł/kg, a ceny mięsa wołowego z kością (szponder) spadły z 18,57 zł/kg do 18,28 zł/kg i mięsa wołowego bez

kości z udźca z 32,68 zł/kg do 32,55 zł/kg. Mięso wołowe zdrożało więc w detalu o 0,3%, a cielęce o 1,3%. W sierpniu br. zarówno cena wołowiny jak i cielęciny była po 0,2% wyższa niż w poprzednim miesiącu.

W czerwcu 2016 r. pogłowie bydła ogółem w porównaniu z czerwcem 2015 r. spadło o 0,4% do prawie 5,9 mln sztuk na skutek zmniejszenia pogłowia krów o 4,6%. Spadkowi pogłowia krów sprzyjały w I połowie roku relatywnie niskie ceny skupu mleka. Pogłowie cieląt (w wieku poniżej 1 roku) zwiększyło o 3,6% do ponad 1,7 mln szt., a pogłowie młodego bydła o 3,1% do prawie 1,6 mln szt., świadczy to rosnącym zainteresowaniu produkcją żywca wołowego. Wystąpiły niewielkie zmiany w strukturze stada, udział cieląt wzrósł o 1,1 pkt. proc. do 29,1%, a udział młodego bydła o 0,9 pkt. proc. do 26,5%, jednocześnie zmniejszył się udział bydła w wieku powyżej 2 lat o 2 pkt. proc. do 44,4% (w tym krów o 1,7 pkt. proc. do 39,3 proc.).

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych siedmiu miesiącach 2016 r. był większy o ok. 1% w porównaniu z rokiem poprzednim. Było to wypadkową wzrostu eksportu mięsa schłodzonego o 3%, przetworów wołowych o 1% oraz spadku wywozu mięsa mrożonego o 5%, mięsa solonego i wędzonego o 4%, a bydła o 6%. Dominującą pozycję w eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe świeże, schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 90%. Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w tym okresie został zmniejszony o 2%, było to wypadkową 12% spadku przywozu bydła oraz 15% zmniejszenia mięsa mrożonego, 5% spadku przetworów wołowych przy większym o 26% przywozie mięsa schłodzonego.

Przy wzroście wielkości obrotów handlowych żywcem wołowym, mięsem i przetworami wołowymi dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego w pierwszych siedmiu miesiącach wzrosło o 2% do ok. 681,9 mln EUR.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2014	I-XII	675,0	354,8	20,4	308,8	70,0	42,2	25,1
2015	I-XII	832,1	410,4	19,2	370,0	56,3	31,8	2,7
	VIII	32,3	33,7	1,6	30,2	4,1	2,1	1,8
	IX	35,4	39,2	2,0	35,5	4,5	2,8	1,6
	X	36,1	39,7	2,2	35,8	5,5	2,6	2,7
	XI	33,9	35,1	1,3	32,1	4,9	2,2	2,5
	XII	32,0	34,1	1,5	30,7	4,9	3,0	1,8
2016	I	29,9	29,2	1,2	26,5	4,9	2,1	2,7
	II	31,9	31,7	1,3	28,8	4,2	2,4	1,6
	III	37,5	35,0	1,5	31,6	4,6	2,1	2,3
	IV	32,7	34,3	1,4	31,0	4,8	3,0	1,7
	V	31,2	33,2	1,3	30,0	5,3	3,0	2,2
	VI	33,8	36,0	1,8	32,4	4,4	2,1	2,2
	VII	30,8	32,3	1,6	29,0	3,6	2,0	1,5
	VIII	30,5	-	-	-	-	-	-
w % skupu	sprzed roku	94,4	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	99,0	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2015	V	6,13	9,93	24,68	25,90	4,03	4,23
	VI	6,22	9,66	24,79	25,80	3,99	4,15
	VII	5,81	9,50	24,79	25,93	4,27	4,46
	VIII	5,86	9,52	24,82	25,96	4,24	4,43
	IX	5,83	9,57	24,80	26,01	4,25	4,46
	X	5,91	9,56	24,87	26,02	4,21	4,40
	XI	6,11	9,59	25,02	26,12	4,09	4,27
	XII	6,16	9,84	25,08	26,05	4,07	4,23
2016	I	6,10	9,56	25,07	26,03	4,11	4,27
	II	5,96	8,77	25,11	26,06	4,21	4,37
	III	5,50	9,28	25,11	26,21	4,57	4,77
	IV	5,94	9,24	25,02	26,03	4,21	4,38
	V	6,09	9,33	25,02	25,93	4,11	4,26
	VI	6,11	9,17	25,02	25,94	4,09	4,25
	VII	5,96	10,72	25,10	26,12	4,21	4,38
	VIII	6,08	-	-	26,18	-	4,31
w % ceny	sprzed roku	103,8	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	102,0	-	-	-	-	-

* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

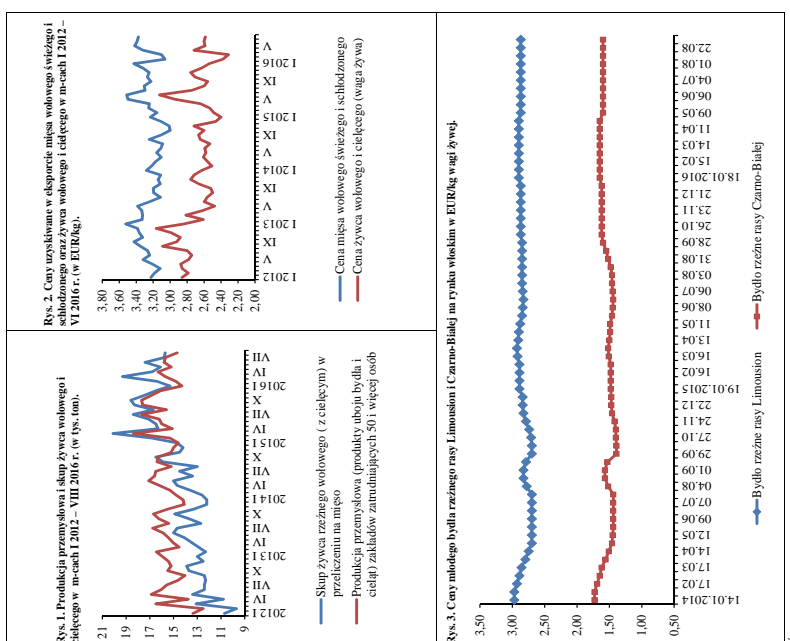
Wyszczególnienie	XII 2015	I 2016	II 2016	III 2016	IV 2016	V 2016	VI 2016	VII 2016	VIII 2016	IX 2016
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,07	6,19	6,01	6,11	6,04	6,14	6,28	5,99	6,08	6,22
Byki do 2 lat	6,74	7,12	6,86	6,93	6,83	6,92	7,02	6,86	7,05	7,16
Krowy	4,50	4,57	4,64	4,70	4,64	4,69	4,83	4,58	4,47	4,60
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	10,90	10,90	10,74	10,95	11,26	11,11	11,40	11,58	11,40	11,67
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	12880	13206	12758	12608	12219	12453	12462	12749	12708	13103
ćwierci z krów rzeźnych	9622	9726	9880	9775	9640	9802	10157	9278	9218	9631
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	382,77	381,67	376,01	374,23	367,06	361,20	362,01	356,04	361,16	363,98
Polska	312,51	309,60	297,29	307,62	303,35	299,00	302,71	297,13	315,16	316,65

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Tab. 4. Pogłowie bydła (w tys. szt.)

Rok	ogółem	cielęta do 1 r.	młode bydło 1-2 lat	bydło > 2 lat	w tym krowy
XII 2013	5589,5	1408,6	1371,6	2809,3	2441,9
VI 2014	5920,4	1608,5	1432,9	2879,0	2479,1
XII 2014	5660,3	1450,0	1444,9	2765,4	2403,0
VI 2015	5960,7	1668,7	1528,8	2763,1	2444,5
XII 2015	5762,5	1616,9	1531,5	2614,1	2302,8
VI 2016	5938,7	1728,1	1575,8	2634,9	2332,0

Źródło: Na podstawie danych: *Zwierzęta gospodarskie w 2013 r.*, GUS, Warszawa 2014, s. 62, *Zwierzęta gospodarskie w 2014 r.*, GUS, Warszawa 2015, s. 63, *Zwierzęta gospodarskie w 2015 r.*, GUS, Warszawa 2016, s. 65, *Pogłowie bydła i owiec według stanu w czerwcu 2016 r. Opracowanie sygnałne*, GUS, Warszawa 15.09.2016.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF, FAMMU, Komisji Europejskiej.

W czerwcu 2016 r. pogłowie trzody wyniosło 10 239 tys. sztuk i było o 12% , tj. o 1 400,4 tys. sztuk mniejsze niż w czerwcu 2015 r. Pogłowie prosiąt zmniejszyło się o 11,%, warchlaków o 9,4%, trzody na chów o wadze 50 kg i więcej o 15,9%, w tym loch prośnych 14,5%. Pogłowie trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej obniżyło się w tym okresie o 13,4%. Jest to dalszy bardzo głęboki spadek, zwłaszcza w odniesieniu do loch prośnych.

W sektorze prywatnym przeciętny roczny spadek pogłowia był taki sam jak pogłowia krajowego, ale jednocześnie mocno zróżnicowany w sektorach składowych. W gospodarstwach indywidualnych, spadek był większy od przeciętnego i wyniósł 14,6%. W rezultacie udział tego pogłowia w pogłowie krajowym zmniejszył się z 79% w czerwcu 2015 r. do 77%. W odniesieniu do stanu sprzed roku, pogłowie prosiąt w gospodarstwach indywidualnych zmniejszyło się o 13,7%, warchlaków o 12,3%, a trzody na chów o wadze 50 kg i więcej o 17,9%, w tym loch prośnych 15,9%. Pogłowie trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej obniżyło się o 15,9%. W każdym przypadku zmiany te były znacznie większe niż przeciętne w Polsce, co wskazuje na trudniejszą od przeciętnej sytuację w zakresie osiągania opłacalności chowu, co zapewne wynika ze szczególnie dużego rozdrobnienia chowu w tym sektorze. Wśród gospodarstw indywidualnych dominują bowiem gospodarstwa bardzo małe, których przychód nie pokrywał ponoszonych kosztów. W spółdzielniach produkcji rolniczej, spadek pogłowia był także głębszy niż średni w Polsce i wyniósł 17,5%. Ich udział utrzymał się na poziomie 1,5%.

W pozostałych gospodarstwach prywatnych pogłowie trzody obniżyło się o niecały 1%. Spadek pogłowia dotyczył prawie wszystkich grup wiekowych, poza warchlakami. Pogłowie prosiąt zmniejszyło się o 3%, trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej o 2%. Pogłowie trzody na chów obniżyło się o 5%, w tym loch prośnych o 7%. Pogłowie warchlaków wzrosło natomiast o prawie 5%. Było to prawdopodobnie echem grudniowego wzrostu pogłowia macior prośnych i prosiąt, a częściowo także importu warchlaków. Spadek pogłowia w tym sektorze, a zwłaszcza pogłowia macior prośnych i prosiąt nastąpił po raz pierwszy od wielu lat. Świadczyć on może o tym, że sektor ten został również dotknięty spadkiem opłacalności chowu, a być może także obawami związanymi z rozszerzaniem się choroby ASF. Na skutek mniejszej stopy spadku pogłowia udział tego sektora w ogólnym pogłowie zwiększył się z 19,1% w czerwcu 2015 r. do

21,5% w czerwcu 2016 r. W gospodarstwach sektora publicznego pogłowie trzody obniżyło się o 27,9%, a jego udział w pogłowie krajowym spadł do zaledwie 0,4%.

Spadek pogłowia trzody dotyczył wszystkich województw, ale w pięciu spadek pogłowia był większy od przeciętnego. Były to województwa: kujawsko-pomorskie (spadek o 13,9%), podlaskie (o 14,9%), opolskie (o 15,2%), wielkopolskie (o 15,4%) oraz warmińsko-mazurskie (o 18,7%). W woj. podlaskim spadek pogłowia związany był prawdopodobnie nie tylko z pogorszeniem opłacalności chowu, ale także z chorobą ASF. Jest to bowiem województwo najbardziej dotknięte tym problemem, gdyż na jego terytorium znajduje się najwięcej ognisk choroby, a prawie całe województwo zaliczone zostało do jednej z trzech stref, tj. zagrożenia, obszaru objętego ograniczeniami lub do obszaru ochronnego. Dlatego większy od przeciętnego spadek pogłowia w tym województwie nie budzi zdziwienia.

Niepokoić musi natomiast relatywnie wysoka stopa spadku pogłowia w woj. wielkopolskim, stanowiącym „trzodowe zagłębienie” Polski. Przypuszczać można, że przyczyną tego mogła być jeszcze niższa opłacalność chowu niż w innych częściach Polski, gdyż ze względu na wysoką podaż, ceny w tym rejonie były niższe niż średnie w kraju o ok. 2%. Stosunkowo duży spadek pogłowia w woj. wielkopolskim spowodował, że udział tego województwa w krajowym pogłowie trzody obniżył się z 36,2% w czerwcu 2015 r. do 34,8%.

Od maja 2016 r. ceny trzody w Polsce są wyższe niż rok wcześniej. Początkowo stopa ich wzrostu wynosiła kilka procent, ale w lipcu i w sierpniu wzrosła do ok. 20%. We wrześniu cena skupu żywca wieprzowego wyniosła ok. 5,40 zł/kg i była o 17% wyższa niż rok wcześniej. Wzrost cen poprawia opłacalność chowu. We wrześniu relacja cen trzoda:żyto wynosiła 1:9,3, a trzoda:jęczmień 1:10,8. Są to bardzo dobre relacje, które powinny prowadzić do zmniejszenia stopy spadku pogłowia w grudniu 2016 r. i w czerwcu 2017 r, tym bardziej, że wzrostowa tendencja cen trzody potrwa co najmniej do połowy 2017 r. Jediną przeszkodą w tym zakresie może być wzmożony rozwój choroby ASF.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2015	I	116,7	123,9	60,7	90,9	53,5	100,9	7,2
	II	100,9	120,5	55,5	109,1	50,5	112,0	5,0
	III	134,6	125,0	63,5	127,1	66,3	118,8	-2,8
	IV	106,3	92,9	55,8	100,9	53,8	93,2	2,0
	V	116,7	127,7	59,6	96,3	56,8	115,0	2,8
	VI	118,2	123,6	62,0	121,6	57,6	109,9	4,4
	VII	117,1	111,5	64,9	113,7	60,9	113,2	4,0
	VIII	108,5	106,4	61,9	105,5	58,8	108,9	3,1
	IX	117,3	100,9	67,6	99,3	63,3	115,3	4,4
	X	131,1	109,2	69,5	99,4	61,7	98,2	9,4
	XI	128,9	115,0	65,8	103,8	57,5	111,0	7,9
	XII	135,0	113,3	58,5	99,5	60,9	106,1	-2,4
2016	I	126,5	108,4	58,7	96,7	52,7	98,5	6,0
	II	126,5	125,3	65,7	118,4	53,7	106,3	12,0
	III	131,7	97,8	62,8	98,9	68,3	103,0	-5,5
	IV	119,9	112,8	66,6	119,4	55,9	103,9	10,7
	V	122,5	105,0	65,9	110,6	59,0	103,9	6,9
	VI	119,2	100,8	71,1	114,7	53,8	93,4	17,3
	VII	111,3	95,0	54,8	84,4	54,4	89,3	0,4
	VIII	125,0	115,2	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2015	I	4,05	6,8	5,6	137,46	2,9	264,24	1,5	153
	II	4,44	7,8	6,2	137,12	3,2	264,13	1,7	152
	III	4,38	7,6	6,0	136,95	3,2	264,19	1,7	159
	IV	4,40	7,6	6,1	136,49	3,2	264,57	1,7	164
	V	4,23	7,4	6,0	136,14	3,1	263,85	1,6	163
	VI	4,43	7,9	6,5	135,96	3,3	263,34	1,7	158
	VII	4,41	7,7	6,4	135,18	3,3	263,00	1,7	154
	VIII	4,38	7,5	6,4	134,91	3,2	262,76	1,7	155
	IX	4,61	7,6	6,5	135,41	3,4	262,64	1,8	151
	X	4,38	7,3	6,2	135,71	3,2	261,84	1,7	151
	XI	3,87	6,5	5,5	136,53	2,8	261,29	1,5	146
	XII	3,84	6,3	5,4	136,76	2,8	261,17	1,5	144
2016	I	3,96	6,4	5,5	136,37	2,9	260,16	1,5	143
	II	4,10	6,9	5,7	137,95	3,0	258,05	1,6	139
	III	4,20	7,1	5,9	136,91	3,1	255,47	1,6	146
	IV	4,10	7,0	5,8	136,81	3,0	254,47	1,6	147
	V	4,50	7,6	8,4	136,59	3,3	252,96	1,8	153
	VI	4,90	8,2	9,0	137,30	3,6	253,06	1,9	151
	VII	5,30	8,8	10,2	137,31	3,9	253,46	2,1	155
	VIII	5,31	9,3	10,8	137,36	3,9	253,98	2,1	155

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2015 I	5,32	12,50	19,88	12,62	14,34	24,34	15,58	114,7	122,4	123,5
II	5,83	12,38	19,81	12,48	13,98	24,18	15,50	112,9	122,1	124,2
III	5,75	12,50	19,88	12,57	14,02	24,22	15,50	112,2	121,8	123,3
IV	5,76	12,49	19,86	12,55	14,07	24,34	15,32	112,7	122,6	122,1
V	5,54	12,44	19,92	12,56	13,96	24,46	15,40	112,2	122,8	122,6
VI	5,80	12,47	19,95	12,55	13,81	24,42	15,41	110,7	122,4	122,8
VII	5,78	12,46	19,94	12,54	13,84	24,27	15,46	111,1	121,7	123,3
VIII	5,74	12,46	19,90	12,51	13,89	24,22	15,39	111,5	121,7	123,0
IX	6,04	12,65	19,94	12,52	14,00	24,24	15,50	110,7	121,6	123,8
X	5,74	12,63	19,88	12,61	14,09	24,09	15,44	111,6	121,2	122,4
XI	5,07	12,42	19,83	12,55	13,98	24,22	15,31	112,6	122,1	122,0
XII	5,03	12,39	19,83	12,50	13,79	24,01	15,41	111,3	121,1	123,3
2016 I	5,19	12,32	19,78	12,36	13,69	23,92	15,37	111,1	120,9	124,4
II	5,37	12,23	19,70	12,30	13,65	24,08	15,27	111,6	122,2	124,1
III	5,50	12,27	19,71	12,33	13,49	24,09	15,26	109,9	122,2	123,8
IV	5,37	12,25	19,72	12,26	13,55	24,12	15,20	110,6	122,3	124,0
V	5,89	12,56	19,76	12,28	13,62	24,04	15,09	108,4	121,7	122,9
VI	6,41	12,84	19,82	12,34	13,89	24,43	15,31	108,2	123,3	124,1
VII	6,94	13,10	20,07	12,53	14,25	24,65	15,10	108,8	122,8	120,5

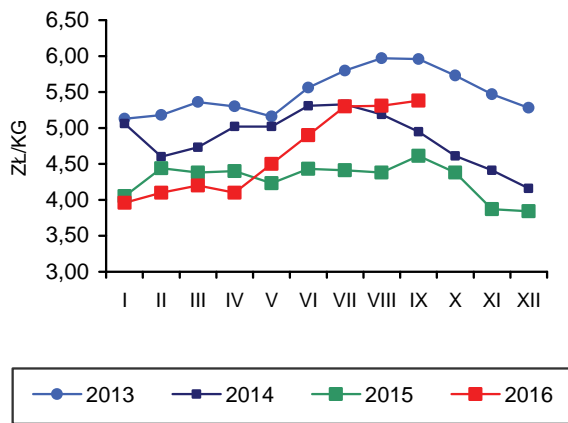
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

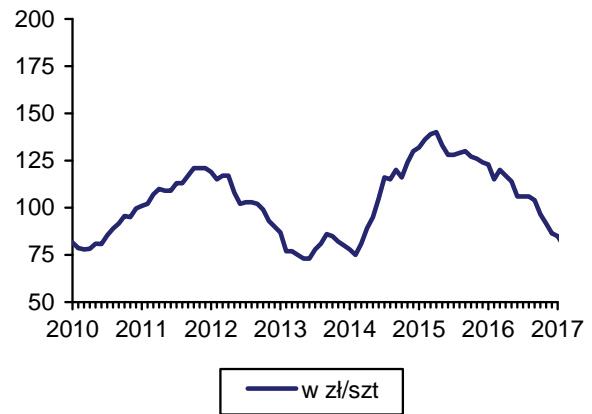
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2015 I	130,12	126,28	132,28	124,34	97,0	95,5	101,6
II	137,02	139,91	143,73	122,84	102,1	97,3	113,9
III	141,13	141,61	145,69	129,28	100,3	97,2	109,5
IV	144,04	146,61	148,78	131,37	101,8	98,5	111,6
V	142,03	139,59	146,34	135,63	98,3	95,4	102,9
VI	146,44	143,84	150,88	136,05	98,2	95,3	105,7
VII	144,25	140,56	144,07	135,09	97,4	97,6	104,0
VIII	142,82	138,70	141,28	129,47	97,1	98,2	107,1
IX	146,65	145,41	149,22	131,07	99,2	97,4	110,9
X	141,97	137,94	145,67	132,84	97,2	94,7	103,8
XI	132,07	123,47	134,04	129,09	93,5	92,1	95,6
XII	126,21	119,77	128,77	124,40	94,5	93,0	96,3
2016 I	127,45	122,08	132,89	121,82	95,6	91,9	100,2
II	127,66	126,29	133,20	121,81	98,9	94,8	103,7
III	127,29	130,92	131,93	120,13	102,9	99,2	109,0
IV	127,57	127,53	131,85	123,73	100,0	96,7	103,1
V	136,85	136,86	143,89	128,84	100,0	95,1	106,2
VI	151,38	150,30	157,84	140,85	99,3	95,2	106,7
VII	161,56	161,22	168,60	149,53	99,8	95,6	107,8
VIII	163,46	163,28	169,78	147,11	99,9	96,2	111,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

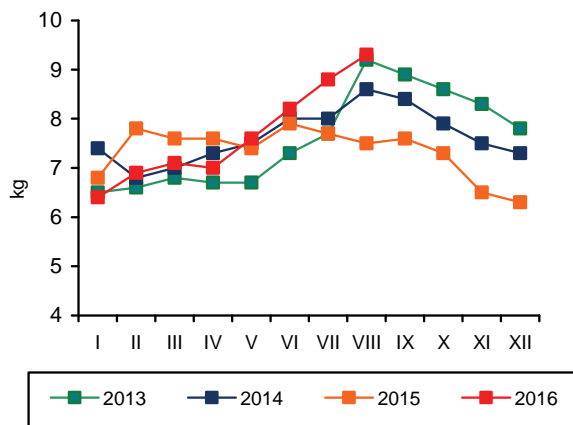
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

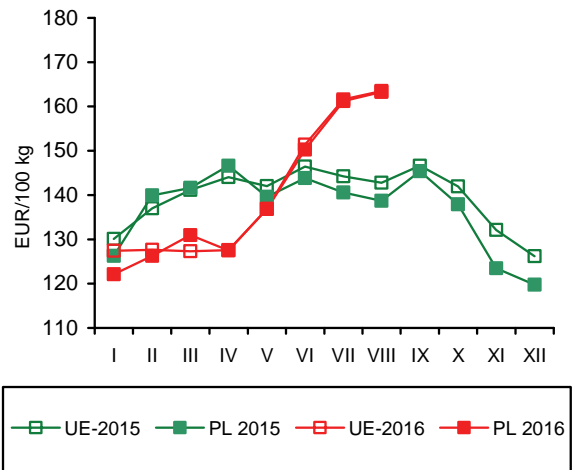
Rys. 2. Miesięczne ceny pszoły w Polsce

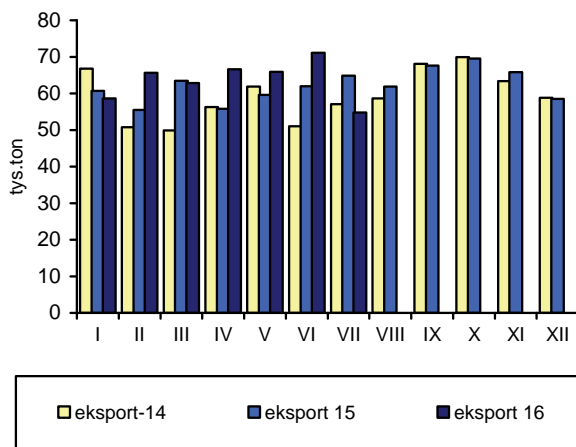
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

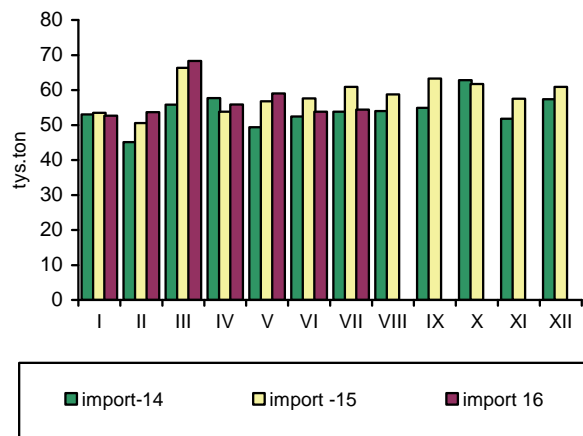
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Utrzymuje się silna wzrostowa dynamika produkcji mięsa drobiowego. Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w sierpniu 2016 r. ok. 206 tys. ton tego mięsa. Jest to poziom o 2,5% wyższy niż przed miesiącem i o 24,8%, tj. o 41 tys. ton większy niż przed rokiem. Produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w średnich i dużych zakładach zwiększyła się w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy br. o ok. 236 tys. ton, tj. o ponad 17% w porównaniu z analogicznym okresem w poprzednim roku.

Sprzedż zagraniczna pozostaje głównym stymulatorem rozwoju produkcji i całej branży drobiarskiej. Szybkiej dynamice wzrostu eksportu drobiu z Polski sprzyjały realizowane programy promocyjne, współfinansowane ze środków UE. W lipcu 2016 r. sprzedano za granicę o 5,9%, tj. o ok. 4 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż w roku poprzednim, Import mięsa drobiowego zwiększył się o 16,7% w relacji do poprzedniego roku i o 30,9% w porównaniu z czerwcem br. W pierwszych siedmiu miesiącach 2016 r. łączny eksport mięsa drobiowego wzrósł o 15,7%, tj. o ok. 73,6 tys. ton, natomiast import był większy o 6,2% tj. o 1,3 tys. ton. Eksport stanowił ok. 34% przemysłowej produkcji mięsa drobiowego wytwarzanej w średnich i dużych zakładach przemysłowych (zatrudniających co najmniej 5 osób).

W ciągu ośmiu miesięcy 2016 r. nieznacznie obniżyły się koszty paszowe w chowie drobiu rzeźnego. Pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt potaniały o 0,3% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem, natomiast dla indyków o 1,7%. W sierpniu br., w porównaniu do sierpnia 2015 r., pasze dla kurcząt były średnio o 0,9% droższe, a dla indyków o 0,2% tańsze.

W tym czasie ceny skupu kurcząt obniżyły się o 4,3%, a indyków o 8,5% w relacji rok do roku. We wrześniu ceny skupu kurcząt obniżyły się o 0,6% w relacji miesiąc do miesiąca i o 4,3% w relacji rok do roku. Ceny skupu indyków rzeźnych były o 4,5% niższe niż przed miesiącem i o 5,6% niższe niż przed rokiem. Wiąże się to z dużą podażą drobiu rzeźnego. Średnia relacja cen żywiec/pasza wyniosła w okresie pierwszych ośmiu miesięcy 2016 r. na rynku kurcząt 2,61 wobec 2,73 przed rokiem, a na rynku indyków 4,09 wobec 4,40. Opłacalność produkcji kurcząt i indyków znacząco pogorszyła się w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, a na rynku kurcząt relacja cen żywiec/pasza spadła

prawie do poziomu granicznego. Na rynku indyków, mimo pogorszenia, relacja ta nadal zapewnia rentowność chowu.

Ceny uzyskiwane we wrześniu przez przemysłowe ubojnie drobiu za tuszki kurcząt obniżyły się średnio o 7,3% w relacji do poprzedniego miesiąca i o 9,7% w relacji rok do roku. Średnie ceny zbytu uzyskiwane za tuszki indyków były niższe o 10% niż przed rokiem i o 1,6% niższe niż przed miesiącem. Średnia cena zbytu kurcząt z okresu styczeń-sierpień br. była o 1,3% wyższa niż w analogicznym okresie przed rokiem. Przeciętna cena detaliczna kurczęcia patroszonego wyniosła w tym samym okresie 6,92 zł/kg i była o 1,1% niższa niż w poprzednim roku. W sierpniu br. cena detaliczna tuszki brojlera kurczego wzrosła o 1,5% w porównaniu do poziomu z lipca i była o 0,7% niższa niż w sierpniu 2015 r.

Relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim nieco się pogorszyły. W sierpniu 2016 r. średnia cena sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 33,4% przewyższała polską cenę wyrażoną w euro. Przed rokiem była wyższa o 34,4%. Przeciętna cena sprzedaży kurcząt w UE-28 obniżyła się w tym czasie o 8,1%, podczas gdy cena polska o 7,5%. Spadek cen notowano w większości monitorowanych krajów członkowskich z wyjątkiem Niemiec. Najsilniejszy spadek cen miał miejsce w Hiszpanii i w Holandii.

Według danych GUS, miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych wyniosła w pierwszym kwartale br. 1,55 kg i była o 0,6% większa niż w roku poprzednim. Konsumpcja bezpośrednia wędlin drobiowych nie zmieniła się i wyniosła 0,18 kg na mieszkańca.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
I	133,0	146,0	162,0	174,0	195,0
II	122,0	131,0	142,0	159,0	188,0
III	136,0	148,0	157,0	174,0	198,0
IV	126,0	157,0	169,0	171,0	218,0
V	137,0	151,0	163,0	182,0	196,0
VI	137,0	144,0	145,0	173,0	206,0
VII	132,0	157,0	169,0	174,0	201,0
VIII	139,0	151,0	154,0	165,0	206,0
IX	134,0	150,0	171,0	172,0	
X	156,0	175,0	179,0	201,0	
XI	142,0	162,0	163,0	189,0	
XII	133,0	155,0	156,0	190,0	
RAZEM	1627,0	1827,0	1930,0	2124,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2015	2016	2015	2016
I	2575	2956	63125	71114
II	2863	2741	62351	74112
III	2945	2601	70419	79077
IV	2868	3123	68222	83572
V	2936	3761	67352	81713
VI	3127	2858	69631	81153
VII	3206	3742	67535	71489
VIII	2908		59144	
IX	3156		68213	
X	3500		84202	
XI	2727		80319	
XII	1818		78917	
RAZEM	34629		839430	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finiszera (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	1304	1318	3,39	3,14	6,55	6,63	6,90	6,82
II	1321	1310	3,45	3,27	6,51	6,58	6,91	6,64
III	1322	1290	3,56	3,38	6,67	6,55	6,95	6,84
IV	1311	1278	3,40	3,28	6,57	6,45	6,96	6,67
V	1299	1264	3,53	3,48	6,53	6,92	6,75	7,05
VI	1279	1293	3,62	3,44	6,77	6,55	7,10	6,96
VII	1272	1313	3,73	3,55	6,66	6,97	7,12	7,12
VIII	1289	1300	3,69	3,53	6,57	6,83	7,28	7,23
IX	1291		3,57	3,37	7,01	6,33	7,39	
X	1295		3,47		6,73		7,00	
XI	1296		3,32		6,66		6,89	
XII	1305		3,14		6,23		6,60	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
I	1433	1377	1350	5,78	6,02	5,91	8,84	8,85	8,83
II	1434	1395	1331	5,71	6,02	5,73	8,51	8,74	8,73
III	1451	1393	1347	5,68	5,97	5,65	8,60	9,68	9,78
IV	1442	1361	1325	5,72	5,99	5,48	9,57	8,75	8,50
V	1443	1342	1328	5,86	5,97	5,38	8,70	8,86	8,85
VI	1448	1337	1332	6,01	5,99	5,36	8,83	8,94	8,67
VII	1451	1343	1355	5,94	5,99	5,17	8,78	8,86	8,10
VIII	1410	1339	1336	6,00	5,96	5,09	8,89	8,97	8,19
IX	1416	1325		6,04	5,94	5,03	8,83	8,96	8,06
X	1336	1333		6,03	5,98		8,80	8,96	
XI	1319	1338		6,10	5,97		9,26	8,81	
XII	1329	1350		6,06	5,94		9,56	9,84	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

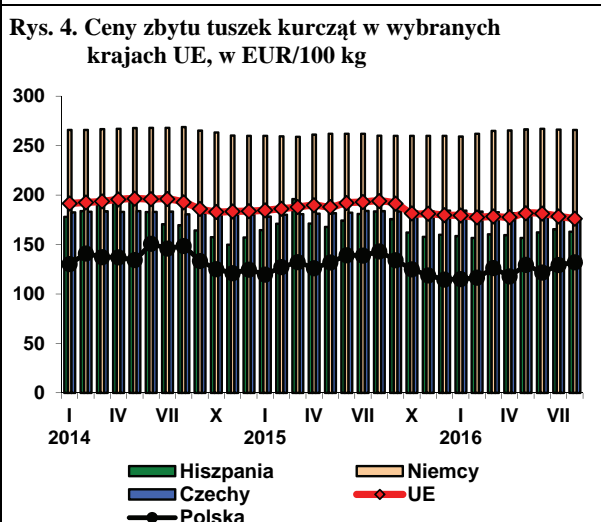
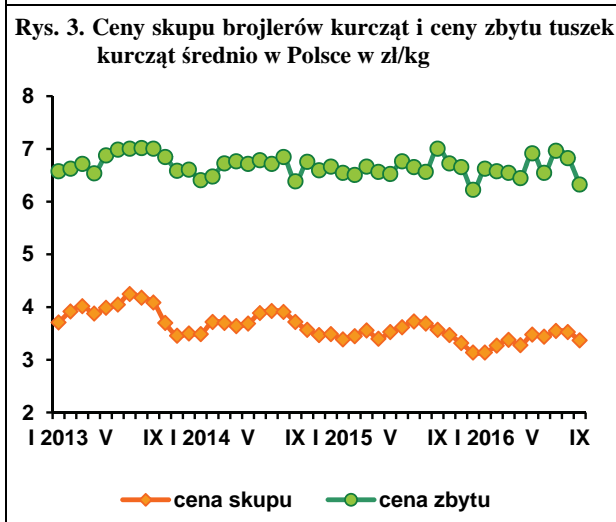
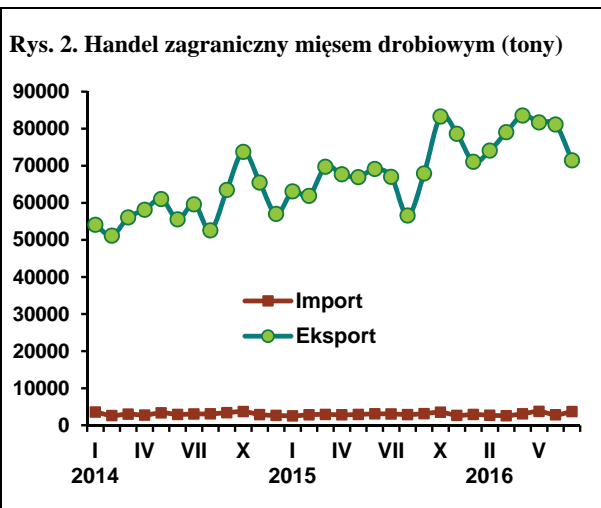
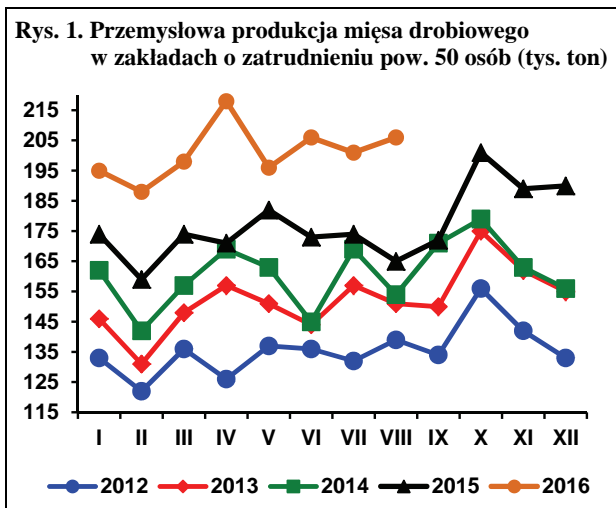
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,60
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	184,70
XI	121,10	260,20	180,50	164,10	215,00	197,50	149,90	183,90
XII	124,70	260,00	180,50	158,60	212,70	196,00	157,10	183,30
2015 I	121,10	260,00	178,20	155,60	210,00	196,00	165,00	185,50
II	127,60	259,30	180,20	157,10	214,80	196,00	171,10	186,10
III	132,40	259,00	180,70	157,30	217,70	196,00	171,00	188,00
IV	125,10	261,20	181,21	157,86	220,00	196,00	171,24	187,90
V	131,90	262,00	181,70	154,80	222,00	196,00	167,90	188,10
VI	138,67	262,00	182,30	153,30	225,00	196,00	174,30	192,12
VII	138,98	262,00	183,95	153,92	225,00	201,00	180,93	192,50
VIII	142,74	260,13	183,86	151,94	225,00	201,00	183,58	191,81
IX	132,94	260,00	183,52	151,98	225,00	201,00	175,70	189,31
X	125,02	260,00	183,51	152,47	225,00	198,90	162,16	186,84
XI	118,85	260,00	183,70	150,15	225,00	193,59	157,70	181,58
XII	114,62	260,00	184,36	149,45	225,00	188,10	159,94	179,85
2016 I	115,10	259,32	184,38	149,17	225,00	186,00	158,60	179,56
II	116,51	262,10	183,28	148,55	225,00	186,00	156,73	177,61
III	126,21	265,00	182,71	148,59	225,00	186,00	160,46	179,01
IV	117,85	265,43	181,69	146,45	225,00	186,00	159,55	177,68
V	129,49	266,52	180,98	142,14	225,00	186,00	156,69	181,83
VI	121,68	267,00	178,18	142,80	225,00	186,00	162,25	181,41
VII	129,36	266,32	177,54	140,45	225,00	186,00	165,52	178,59

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
I	1,49	1,54	1,55	0,20	0,18	0,18
II	1,51	1,51		0,18	0,17	
III	1,47	1,47		0,19	0,18	
IV	1,63	1,61		0,19	0,17	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W ciągu dziewięciu miesięcy 2016 r. średnia cena jaj wszystkich klas wagowych, sprzedawanych przez zakłady pakujące, wyniosła 31,85 zł za 100 sztuk i była o prawie 10% niższa niż w roku poprzednim. We wrześniu średnia cena jaj wzrosła do poziomu 33,05 zł za 100 sztuk, tzn. była o 2,7% wyższa niż w sierpniu, ale o ok. 10% niższa niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. W relacji rok do roku, potaniały jaja wszystkich klas wagowych, najbardziej jaja bardzo duże, klasy XL o 15,1% oraz małe, klasy S o 11,7%. Jaja duże, klasy L były tańsze o 8,1%, a jaja średnia, klasy M o 2,4%. W relacji do poprzedniego miesiąca wzrosły ceny jaj klasy L, o 10,1% oraz klasy S, o 5,8%, natomiast ceny jaj klasy XL były niższe o 2,1%, a klasy M o 1,6%.

Przeciętne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla kur niosek były w sierpniu 2016 r. o 0,5% niższe niż w poprzednim miesiącu, ale o 4,8% wyższe niż przed rokiem. Średnio w ciągu ośmiu

miesięcy br. ceny mieszanek pełnoporcjowych dla kur niosek wzrosły o 1,9% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Towarzyszył temu spadek cen sprzedaży jaj przez fermy o ok. 14%. Przyczyniło się to do spadku przeciętnej opłacalności produkcji jaj, choć w znacznym stopniu zależy ona od struktury kanałów sprzedaży jaj przez ich bezpośrednich producentów.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu były bardzo niskie. Średnio w pierwszych dziewięciu miesiącach br. były o 22,5% niższe niż w takim samym okresie w poprzednim roku. Wprawdzie we wrześniu 2016 r. miał miejsce ponad 15% wzrost cen skupu jaj przemysłowych w relacji do sierpnia, ale ich poziom był nadal o 26% niższy niż przed rokiem.

Ceny detaliczne jaj konsumpcyjnych wykazują w br. schodkowy spadek. W sierpniu nie zmieniły się w porównaniu z lipcem i czerwcem, tj. 0,49 zł za sztukę, ale były o 2% niższe niż w marcu i kwietniu

i o 4% niższe niż w styczniu i lutym. W okresie styczeń-sierpień 2016 r. przeciętna cena detaliczna jaj była o 2,5% niższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W większości obserwowanych państw członkowskich UE ceny jaj konsumpcyjnych znacząco spadły. W sierpniu w relacji rok do roku najgłębszy spadek cen jaj miał miejsce w Holandii (o 31,7%), w Niemczech (o 26,5%), w Czechach (o 25,86%) oraz we Francji o 24,3%. Przeciętne ceny jaj konsumpcyjnych w UE obniżyły się w tym okresie o 21,9%, a w Polsce o 7,7%. Relacje średnich cen sprzedaży jaj w Polsce i we wspólnocie pogorszyły się. W sierpniu 2016 r. ceny polskich jaj kształtowały się w przeliczeniu na euro na poziomie o 21,7% wyższym niż przeciętnie w UE, a dwanaście miesięcy wcześniej tylko o ok. 3% wyższym.

W 2016 r. nastąpiło ożywienie obrotów handlu zagranicznego jajami. W pierwszych siedmiu miesiącach br. eksport jaj konsumpcyj-

nych z Polski był o 9% większy niż przed rokiem, a import o 14,7% większy. Eksport przetworów z jaj wzrósł o 29,2% w relacji rok do roku, natomiast import o 23,4%. Jednak w lipcu sprzedano za granicą o 17,7% mniej jaj w skorupkach i o 9% mniej przetworów z jaj niż przed rokiem, natomiast import jaj świeżych zwiększył się ponad dwukrotnie, a przetworów z jaj o 85,5%. W relacji do czerwca, eksport jaj świeżych był o 1,1% większy, a przetworzonych o 28,3% mniejszy. Import jaj w skorupkach wzrósł o 3,6%, a przetworów z jaj o 23,9%.

W pierwszym kwartale 2016 r. bezpośrednie spożycie jaj w gospodarstwach domowych wyniosło 12,6 sztuk na mieszkańca, tj. było o 4% większe niż w analogicznym kwartale 2015 r. Wzrost ten wynikał jednak w dużym stopniu z faktu, że w br. Wielkanoc, która jest okresem wzmożonej konsumpcji jaj, przypadała w marcu, podczas gdy w 2015 r. w kwietniu.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	1893	1476	15496	24142	416	383	1496	1655
II	1176	1095	16305	22660	420	530	995	2224
III	1806	1646	18972	22254	473	396	1174	2271
IV	1232	1725	18863	18962	431	380	1694	2062
V	1370	1601	20713	19833	387	662	1992	2823
VI	1343	1774	19663	17921	454	590	2412	2262
VII	905	1837	22014	18127	394	731	1783	1622
VIII	1485		19535		407		1700	
IX	1421		19615		450		1720	
X	1971		20684		362		1899	
XI	1137		21339		567		1900	
XII	1088		20815		283		1583	
RAZEM	16787		234014		5044		20348	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I	44,20	40,64	36,20	34,64	32,10	30,99	28,90	30,06
II	42,80	41,00	35,80	36,69	33,40	32,70	27,20	23,66
III	43,00	40,38	33,60	35,23	29,80	31,29	27,00	28,62
IV	42,20	39,01	34,10	33,13	31,10	30,61	28,10	26,01
V	41,90	33,91	33,20	33,13	29,50	29,42	24,00	23,03
VI	43,10	36,88	37,50	31,29	33,00	30,77	24,90	24,90
VII	43,10	37,78	38,30	29,42	33,80	21,61	29,40	18,92
VIII	45,60	39,12	35,60	33,14	30,10	32,20	28,00	24,30
IX	45,10	38,30	39,70	36,50	32,80	31,70	29,10	25,70
X	43,50		36,80		31,60		30,20	
XI	43,28		37,90		32,65		28,56	
XII	40,00		33,70		28,30		22,00	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

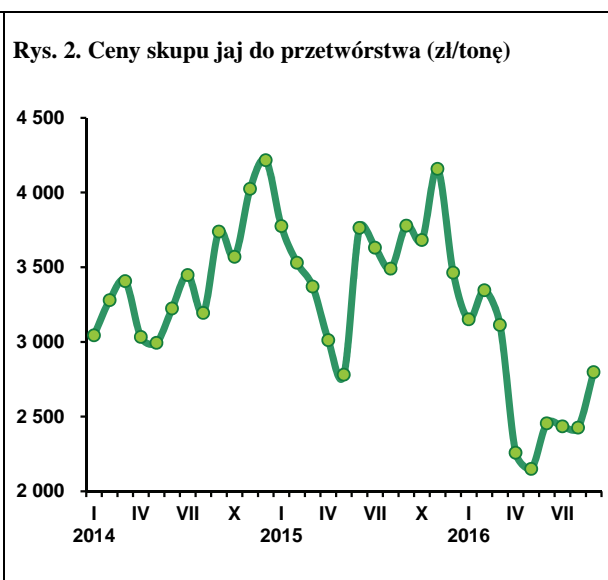
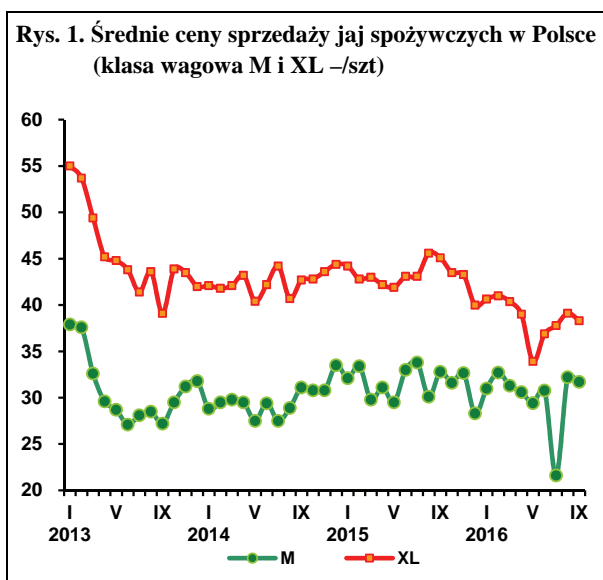
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,30
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,29
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,22
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,76
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,48
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,44
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,29
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,13
X	130,42	111,33	107,80	104,88	138,84	128,95
XI	132,73	115,76	112,40	116,94	141,94	133,80
XII	136,39	120,82	125,23	129,56	150,18	139,32
2015 I	133,31	115,82	119,06	119,34	107,90	132,75
II	137,02	114,19	123,86	111,98	109,00	131,08
III	134,41	112,82	135,98	112,85	108,94	132,43
IV	133,80	102,30	112,89	104,40	97,67	124,08
V	133,60	102,30	112,90	104,40	97,67	124,32
VI	129,91	94,29	100,83	96,43	95,87	116,64
VII	142,16	104,90	122,89	128,29	123,39	134,02
VIII	136,15	107,01	118,93	123,71	115,90	132,20
IX	142,02	107,79	118,91	128,27	118,83	133,80
X	134,32	114,39	112,24	115,66	113,39	129,35
XI	135,47	114,40	113,41	117,64	112,63	130,34
XII	131,67	114,73	118,84	121,44	109,55	129,56
2016 I	124,47	104,87	117,10	110,19	99,77	120,52
II	124,22	104,07	132,76	103,95	100,93	120,49
III	133,35	104,46	129,03	113,48	102,81	121,85
IV	124,71	96,87	103,79	109,35	86,60	111,33
V	120,24	90,43	96,79	89,22	76,26	104,93
VI*	118,84	82,26	93,22	99,45	84,00	105,77
VII*	102,94	79,37	86,59	101,93	84,50	103,19
VIII*	125,70	79,39	87,43	93,60	79,20	103,29

*Na podstawie danych tygodniowych.

Źródło: Dane MRiRW.

W czerwcu 2016 r. pogłowie owiec wyniosło 236,5 tys. sztuk, w tym maciorek owczych 137,5 tys. sztuk. W skali roku ogólne pogłowie owiec powiększyło się o 3,9%, a maciorek owczych zmniejszyło o 4,1%. Był to trzeci kolejny wzrost pogłowia owiec, ale po raz pierwszy towarzyszył mu spadek pogłowia maciorek. W poprzednim roku wzrost ich pogłowia przewyższał wzrost ogólnego pogłowia owiec. W czerwcu 2015 r., gdy pogłowie owiec wzrosło o 2,2% pogłowie maciorek owczych powiększyło się o 10,2%. W grudniu 2015 r. odpowiednie stopy wzrostu wynosiły 6,9% i 11,0%. Obecne zmniejszenie pogłowia maciorek można więc traktować jako pierwszy sygnał nadchodzącej ponownie spadkowej tendencji ogólnego pogłowia owiec.

Przyczyn tego spadku można upatrywać w niezbyt korzystnych dla producentów tegorocznych cenach skupu żywca baraniego. W I półroczu 2016 r. przeciętna cena skupu żywca baraniego wyniosła 6,82 zł/kg i była o 5% niższa niż w I półroczu 2015 r. W tej sytuacji płatność do owiec, która pojawiła się w nowym systemie płatności bezpośrednich, obowiązujących w latach 2015-2020 nie miała już tej siły, którą charakteryzowała się w pierwszym roku wypłat (Płatność, o jakiej mowa przysługuje rolnikom posiadającym minimum 10 sztuk maciorek owczych w wieku co najmniej 12 miesięcy, ale przyznawana jest do wszystkich owiec w gospodarstwie). Wówczas wsparta była dodatkowo wzrostem cen owiec. Przeciętna cena skupu żywca baraniego wynosząca w 2015 r. 7,19 zł/kg była bowiem o 10,8% wyższa niż w 2014 r.

Ceny skupu owiec w Polsce zależą od cen owiec w Unii Europejskiej oraz kursu złotego względem euro. W Unii Europejskiej spadkowa tendencja cen jagniąt została zapoczątkowana w końcu 2015 r. i trwa dotychczas. W I kwartale 2016 r. przeciętna cena jagniąt wyniosła 586 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w II kwartale 550 EUR. Ceny te były niższe niż rok wcześniej odpowiednio o 7,9% i 6,3%. W III kwartale przeciętna cena jagniąt wyniosła

w UE-28 577,4 EUR i była o 5,8% niższa niż w analogicznym okresie przed rokiem. Malejąca stopa spadku może więc być sygnałem powolnego wychodzenia z sytuacji kryzysowej.

Ceny owiec ciężkich też do niedawna charakteryzowały się spadkiem, ale w III kwartale ceny zaczęły rosnąć. Przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła w I kwartale 519 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w II kwartale 516 EUR. W stosunku do analogicznych okresów sprzed roku ceny te były niższe odpowiednio o 5% i 4%.

W III kwartale przeciętna cena owiec wyniosła natomiast 488 EUR i była o 1,5% wyższa niż w analogicznym okresie 2015 roku.

Wzrost tych cen w Unii Europejskiej nie przetożył się na podobny wzrost cen polskich owiec wyrażonych w euro. Cena polskich owiec ciężkich wyniosła w I kwartale 2016 r. 382 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w II kwartale 362 EUR. W stosunku do analogicznych kwartałów sprzed roku ceny te były niższe odpowiednio o 4% i 12%. W III kwartale cena ta wyniosła 352 EUR i była o 7,4% niższa niż w III kwartale 2015 r., w tym we wrześniu o 4,8%. Wnioskować można jedynie, że wzrost lipcowej ceny skupu żywca baraniego o 8,9% wynikał głównie z deprecjacji złotego względem euro w skali roku.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	Zmiana w % 2016/2015
I półrocze	928	609	664	109
II półrocze	876	478	x	x
Rok	1 804	1 087	x	x

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2015	46,2	88,7	204,5	116,6	131,3	139,5	80,3	115,1	103,0	122,8	74,5	92,0	1333 ^{a)}
2016	130,4	94,2	284,5	178,7	150,7	135,5	122,6	x	x	x	x	x	1250 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	282,3	106,2	139,1	153,3	114,8	97,1	152,7	x	x	x	x	x	93,8x
Import 2015	98,3	59,4	115,9	116,6	100,6	98,8	237,1	80,6	128,3	136,5	90,0	66,0	1328 ^{a)}
2016	50,7	108,4	130,5	142,0	102,0	80,5	128,5	x	x	x	x	x	1370 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	51,5	182,5	112,6	121,8	101,4	81,5	54,2	x	x	x	x	x	103,2

a) dane nieostateczne, b) prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane CIHZ

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2014/15	6,62	6,77	5,59	5,67	8,79	6,36	6,80	8,59	6,67	7,21	7,51	7,31
2015/16	7,27	6,98	7,05	6,50	8,01	6,48	5,97	8,59	5,86	6,89	7,10	7,96
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,8	103,1	126,1	114,6	91,1	101,9	87,8	100,0	87,9	95,6	94,5	108,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VII 2015	8,4	18,2	2,00	4,26
VIII	7,8	16,6	1,87	3,97
IX	7,9	16,8	1,87	3,98
X	7,6	16,2	1,79	3,82
XI	7,7	16,4	1,81	3,85
XII	8,8	18,8	2,06	4,38
I 2016	8,2	17,4	1,86	3,95
II	7,7	16,4	1,76	3,72
III	8,2	17,4	1,90	4,04
IV	7,2	15,3	1,67	3,56
V	8,1	17,2	1,83	3,89
VI	7,9	16,9	1,80	3,83
VII	7,7	16,5	1,76	3,74
VIII	7,7	16,4	1,78	3,78

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2014/2015	53,46	52,90	53,43	53,35	52,41	52,32	51,72	51,82	52,61	52,71	53,41	52,97
2015/2016	53,17	52,40	54,08	54,47	55,18	54,51	54,90	55,73	55,46	55,35	55,14	55,43
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,5	99,1	101,2	102,1	105,3	104,2	106,1	107,5	105,4	105,0	103,2	104,6

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
UE-28												
2014/2015	627,8	635,5	660,9	656,7	632,8	619,4	617,1	576,7	567,9	590,3	611,7	636,2
2015/2016	639,2	629,9	619,3	604,4	575,8	578,8	562,1	544,9	543,9	555,6	576,5	600,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,8	99,1	93,7	92,0	91,0	93,4	91,1	94,5	95,9	94,1	94,2	94,3
Włochy												
2014/2015	682,4	663,9	693,9	596,3	545,9	627,5	621,6	570,9	581,9	601,3	610,4	640,9
2015/2016	659,2	680,2	657,5	596,3	552,3	594,0	530,1	517,7	539,9	572,1	578,2	601,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,6	102,5	94,8	100,0	101,2	101,0	85,3	90,7	92,8	95,1	94,7	93,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
UE-28												
2014/2015	471,3	495,1	517,5	531,5	541,9	572,4	560,0	542,2	517,9	480,4	476,5	485,8
2015/2016	477,0	486,5	498,9	508,3	520,2	531,7	526,2	522,1	504,3	492,3	481,9	489,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,2	98,3	96,4	95,6	96,0	92,9	94,0	96,3	97,4	102,5	101,1	100,8
Wielka Brytania												
2014/2015	448,5	484,9	524,5	544,4	564,8	608,4	582,9	556,3	546,2	478,4	466,6	472,4
2015/2016	455,4	484,5	500,6	511,8	536,7	546,6	529,6	549,9	525,6	497,0	482,1	474,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,5	99,9	95,4	94,0	95,0	89,8	90,9	98,8	96,2	103,9	103,3	100,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2014/2015 NZD/szt. 15 kg	81,87	82,34	72,12	63,95	69,00	60,37	59,67	53,12	69,49	75,40	70,20	68,08
2015/2016 NZD/szt. 15 kg	67,30	69,92	61,66	56,74	60,03	49,93	48,81	48,55	62,40	61,03	61,15	61,34
miesiąc roku poprzedniego = 100	82,2	84,9	85,5	88,7	87,0	82,7	81,8	91,4	89,8	80,9	87,11	90,09

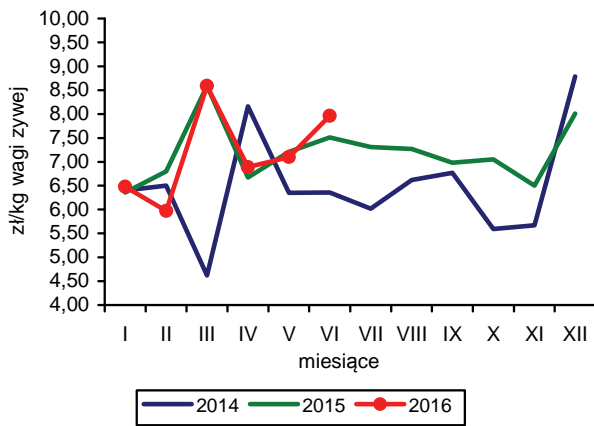
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków AGRIfax weekly NZ.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

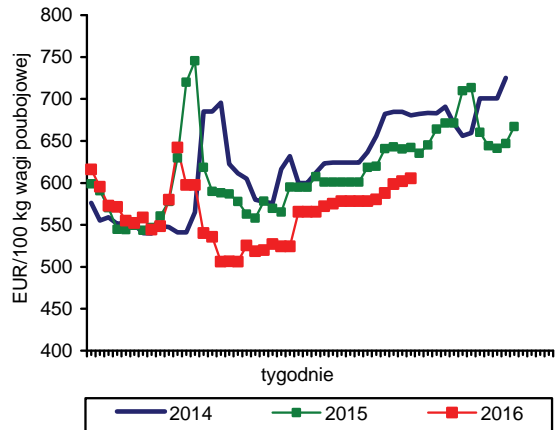
Wyszczególnienie	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2014/2015 AUD/100 kg cwe	438	463	521	550	547	519	541	575	586	586	484	549
2015/2016 AUD/100 kg cwe	495	511	516	526	538	515	538	555	613	626	614	608
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,0	110,4	99,0	95,6	98,4	99,2	99,4	96,5	104,6	106,8	126,9	110,7

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

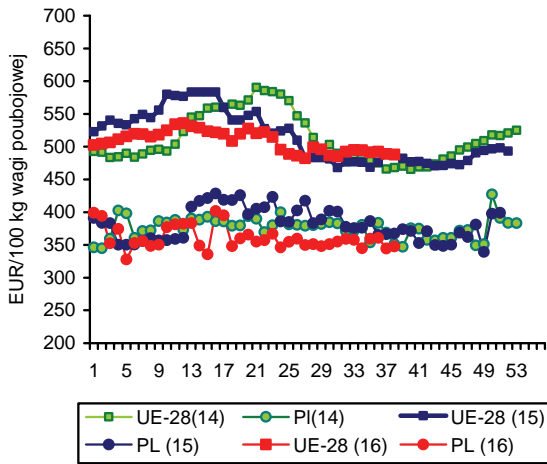
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

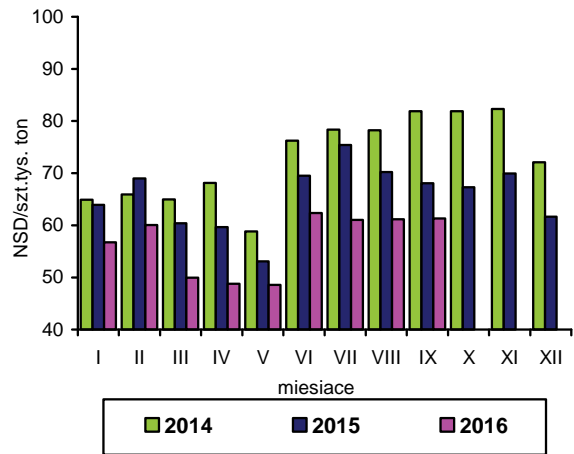
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

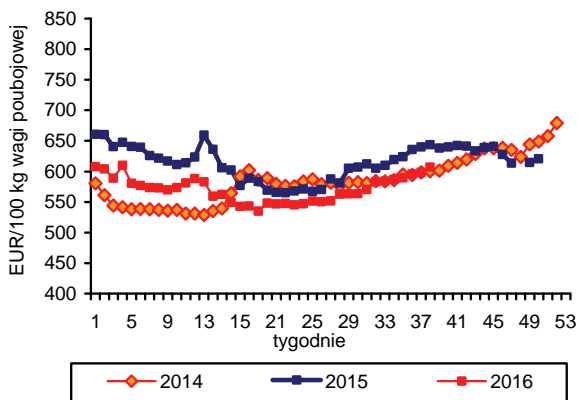
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

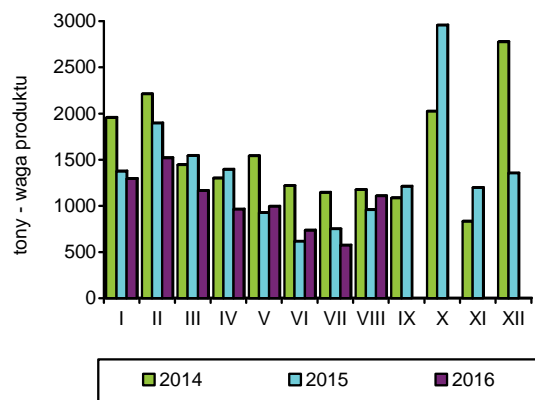
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28-

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń-sierpień 2016 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 107,9 tys. ton i były o 11,1% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Od początku roku utrzymuje się wysokie tempo wzrostu wyładunków storni, które wyniosły na koniec sierpnia br. 12,2 tys. ton (wzrost o 70,4%) oraz śledzi (28,1 tys. ton, wzrost o 37,7%). Nieznacznie zmniejszyły się w tym czasie połowy szprotów i wyniosły 53,8 tys. ton, natomiast wyraźnie ograniczono wyładunki dorszy (spadek o 24,7% do 6,5 tys. ton). Wykorzystanie kwot połowowych na koniec sierpnia 2016 r. wyniosło: dla szprotów 90,6%, dla śledzi 59,5%, a dla dorszy 49,9%.

W okresie styczeń-lipiec 2016 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w średnich i dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 246,2 tys. ton i była o 12,4% wyższa niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Wzrost produkcji wystąpił w przypadku większości podstawowych grup produktów – przetworów i konserw ze śledzi (o 5,4% do 57,8 tys. ton), wędzonych łososi (o 11,4% do 33,3 tys. ton), świeżych filetów z ryb morskich (2,6-krotnie do 31,9 tys. ton) oraz mrożonych filetów z ryb morskich (o 19,2% do 17,4 tys. ton). Jednym z niewielu asortymentów, których produkcja wyraźnie zmniejszyła się były całe mrożone ryby morskie (spadek o 43,2% do 12,0 tys. ton).

Zwiększyła się wartość eksportu wszystkich podstawowych grup produktów. Wywóz przetworów i konserw w ciągu 7 miesięcy 2016 r. zwiększono o 15,4% do 1,14 mld zł, ryb wędzonych o 15,3% do 1,73 mld zł, a filetów i mięsa z ryb o 7,3% do 1,08 mld zł. Zdecydowanie mniejsza była dynamika wzrostu wolumenu tych grup produktów (o ok. 5-6 pkt. proc) w odniesieniu do ryb wędzonych oraz przetworów, natomiast wielkość eksportu filetów i mięsa z ryb była niższa niż przed rokiem o 2,6%. Eksport łososi, które są podstawowym gatunkiem ryb w strukturze handlu zagranicznego sektora rybnego zwiększył się o 10,6% do 48,1 tys. ton, a jego wartość o 22,3% do 2,29 mld zł. Lepsze wyniki osiągnięto także w eksporcie śledzi – wzrost odpowiednio o 3,9% do 38,3 tys. ton i o 9,6% do 0,40 mld zł oraz dorszy – o 4,1% do 13,5 tys. ton i o 18,0% do 0,31 mld zł. Wyższe ceny uzyskiwane przez eksporterów to wynik przede wszystkim

wzrostu cen surowców na rynku światowym. Import ryb, owoców morza oraz ich przetworów zwiększył się w okresie styczeń-lipiec 2016 r. o 5,3% do 297,0 tys. ton, natomiast jego wartość aż o 21,0% do 4,40 mld zł. Więcej niż przed rokiem zaimportowano głównie śledzi (o 22,3% do 48,5 tys. ton), dorszy (o 7,4% do 31,8 tys. ton) oraz tuńczyków (o 15,6% do 7,0 tys. ton). Mniejszy natomiast był przywóz m.in. krewetek (o 22,9% do 3,7 tys. ton), pang (o 17,0%) do 3,0 tys. ton) oraz łososi (o 3,9% do 78,1 tys. ton). Spośród głównych gatunków ryb importowanych do Polski, największy bo ponad 30% wzrost cen w analizowanym okresie notuje się w przypadku śledzi i łososi.

Ceny detaliczne ryb, owoców morza oraz ich przetworów, po okresie stabilizacji w latach 2014-2015, od początku 2016 r. wyraźnie wzrastają. W okresie styczeń-sierpień 2016 r. produkty te były średnio o 2,7% droższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Dynamika wzrostu cen przyspiesza w kolejnych miesiącach. W czerwcu 2016 r. w porównaniu z grudniem 2015 r. wyniosła ona bowiem 0,8%, podczas gdy w sierpniu br. w relacji do grudnia ub.r. wzrost cen wyniósł 4,3%. Ryby, owoce morza oraz ich przetwory były zatem jedną z najsilniej drożejących grup produktów żywnościowych, zwłaszcza w relacji do taniejących produktów substytucyjnych - mięsa i nabiału. Największy wzrost cen notowany jest w asortymencie ryb świeżych, chłodzonych i mrożonych.

Według badań budżetów gospodarstw domowych obejmujących wielkość spożycia niektórych grup produktów rybnych, w I kwartale 2016 r. zwiększył się popyt na ryby i owoce morza wędzone, suszone i solone (o 16,7%) oraz ryby mrożone (o 8,3%), przy stabilizacji spożycia ryb świeżych i chłodzonych. Wydatki na zakup ryb i owoców morza wyniosły w tym okresie 9,38 zł/osobę miesięcznie i były o 7,0% większe niż rok wcześniej.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2015 VII	386	1 277	180	455	1 269	3 567	1 358	1
VIII	437	2 050	216	549	1 593	4 845	575	1
IX	1 330	4 619	905	762	694	8 310	2 585	37
X	2 954	7 270	1 382	583	254	12 443	1 860	69
XI	2 606	3 852	1 527	423	115	8 523	2 895	244
XII	2 820	3 533	1 150	498	82	8 083	2 012	1 581
2016 ^{a,b} I	4 935	2 313	1 282	1 879	38	10 447	2 472	151
II	10 025	2 383	775	3 554	86	16 823	7 282	290
III	13 842	4 688	999	3 711	189	23 429	7 383	438
IV	14 196	4 905	1 147	748	787	21 783	12 270	648
V	7 306	3 840	1 053	744	1 207	14 150	5 574	340
VI	2 400	5 061	884	753	1 582	10 680	135	2
VII	546	2 537	235	511	1 533	5 362	1 944	4
VIII	562	2 422	135	323	1 805	5 247	1 393	23
Wskaźnik zmian (%)								
<u>I-VIII 2016</u> <u>I-VIII 2015</u>	128,6	118,1	62,5	58,8	113,3	108,3	242,3	23-krotnie
<u>I-VIII 2016</u> <u>I-VIII 2015</u>	98,8	137,7	75,3	170,4	112,3	111,1	171,4	104,5

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 06.09.2016 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 705	387 483
2015 VII	1 182	2 317	6 491	14 119	6 661	1 026	875	24 109
VIII	1 008	3 040	6 312	14 483	6 533	808	732	24 843
IX	1 251	3 832	7 909	18 103	8 324	1 180	1 297	31 095
X	1 642	4 365	9 320	20 816	10 046	1 288	1 068	36 143
XI	2 389	3 580	10 199	20 635	10 304	1 611	1 071	36 803
XII	1 770	4 250	13 102	20 431	11 030	1 007	1 018	39 553
2016 I	4 346	3 902	7 337	18 092	9 276	1 013	1 054	33 677
II	4 475	5 206	8 876	19 718	9 589	1 199	1 209	38 275
III	5 262	6 326	10 527	20 509	9 858	1 277	1 389	42 624
IV	4 784	5 590	8 004	16 961	7 501	1 221	1 187	35 339
V	4 094	4 857	7 470	16 080	7 294	1 228	912	32 501
VI	4 613	4 867	7 523	17 309	7 332	1 189	1 075	34 312
VII	4 353	4 315	6 395	14 397	6 975	1 020	944	29 460
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VII 2016</u> <u>VII 2015</u>	368,3	186,2	98,5	102,0	104,7	99,4	107,9	122,2
<u>I-VII 2016</u> <u>I-VII 2015</u>	265,0	84,6	118,1	104,3	105,4	98,6	118,4	112,4

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2015 VII	27,5	9,6	5,7	4,0	3,4	31,7	9,9	4,6	3,0	11,6
VIII	24,7	9,3	4,7	3,6	2,9	35,3	11,4	5,7	3,7	11,5
IX	30,9	10,5	6,6	4,3	3,2	48,4	15,7	8,6	4,6	16,7
X	37,1	11,5	6,4	4,8	5,1	55,4	21,2	7,7	4,8	18,4
XI	41,4	12,0	7,2	5,8	7,6	58,5	25,1	7,1	5,3	17,1
XII	44,6	11,9	5,1	6,8	12,0	53,6	20,8	8,8	4,8	15,2
2016 ^b I	32,0	11,0	5,9	3,9	4,3	47,9	19,1	8,1	4,3	13,7
II	40,5	13,1	5,8	4,4	8,7	46,3	17,3	9,0	3,2	14,4
III	45,2	12,1	6,9	5,8	5,6	50,5	17,2	10,7	3,7	15,6
IV	43,1	11,1	6,0	4,4	5,3	43,9	14,6	8,3	2,8	14,5
V	44,8	11,7	6,7	4,6	8,8	39,9	12,1	8,0	2,8	13,5
VI	39,2	9,9	6,1	4,4	10,6	34,7	12,7	7,9	3,2	7,9
VII ^c	26,1	8,6	4,6	5,8	2,2	33,8	10,3	5,7	3,2	12,0
Wskaźnik zmian (%)										
VII 2016 VII 2015	94,7	89,4	80,9	144,5	64,2	106,7	104,4	124,5	106,7	103,7
I-VII 2016 I-VII 2015	103,4	109,3	97,3	110,7	86,6	105,3	116,7	115,8	91,6	94,3

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne, ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
						Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,68	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,37
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	4,73	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	12,06
2015 VII	5,45	6,12	4,18	4,78	5,36	8,80	9,04	13,49	19,24	11,72
VIII	6,39	5,79	4,28	4,82	5,33	8,34	7,16	13,91	22,94	10,79
IX	6,28	5,76	4,89	4,98	4,68	7,99	6,56	13,89	18,84	11,47
X	6,25	6,04	4,76	2,51	4,57	7,47	6,77	13,64	18,98	11,86
XI	7,06	6,32	4,41	5,02	4,89	7,02	6,45	13,79	20,19	12,73
XII	7,39	6,29	4,41	6,97	4,75	6,96	6,70	14,45	23,70	12,59
2016 ^a I	7,51	6,43	4,73	3,26	4,88	7,91	7,03	13,79	24,73	12,54
II	8,07	6,82	4,74	3,59	5,14	9,02	6,78	14,97	24,36	12,52
III	7,84	7,10	4,69	4,37	4,99	8,34	7,13	14,31	27,04	12,02
IV	7,81	6,72	4,75	5,32	4,72	8,13	6,83	13,68	26,33	11,65
V	7,79	7,21	4,50	4,93	4,92	8,73	6,48	13,47	28,78	11,81
VI	7,99	6,68	4,73	5,21	4,84	8,61	6,22	13,84	28,97	13,38
VII	7,75	8,12	4,64	4,97	5,12	7,60	6,84	13,92	29,34	12,04
Wskaźnik zmian (%)										
VII 2016 VII 2015	142,2	132,6	110,9	104,0	95,5	86,4	75,6	103,2	152,5	102,7
I-VII 2016 I-VII 2015	132,0	107,9	98,7	96,3	112,8	99,3	95,0	101,5	135,0	97,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	2,73	1,10
2015 VII	8,93	25,52	22,91	22,03	50,86	51,28	60,66	2,63	1,31
VIII	9,28	26,98	23,39	24,15	50,73	54,16	63,35	2,71	1,46
IX	9,14	25,32	20,66	23,69	51,28	54,43	55,09	2,73	0,67
X	9,23	25,39	24,82	22,41	52,67	49,80	68,40	2,74	0,85
XI	9,26	23,85	22,72	21,75	53,52	54,54	73,86	2,81	0,81
XII	9,47	29,99	26,81	23,56	54,21	50,81	85,71	2,84	0,93
2016 ^a I	9,84	26,75	23,32	24,05	54,38	49,70	90,16	-	0,99
II	11,22	30,94	22,66	24,58	54,35	52,40	100,16	2,52	1,01
III	9,85	26,69	22,83	25,10	52,80	49,80	117,90	2,54	1,00
IV	10,17	31,33	23,06	24,24	53,25	52,89	119,06	2,49	1,06
V	12,26	24,72	25,65	25,54	54,43	54,29	133,15	2,48	1,00
VI	12,12	27,85	26,04	24,93	56,42	56,20	134,68	2,58	1,00
VII	12,37	27,53	30,16	26,53	58,06	55,78	97,25	2,52	b.d.
Wskaźnik zmian (%)									
VII 2016 VII 2015	138,5	107,9	131,6	120,4	114,2	108,8	160,3	95,7	x
I-VII 2016 I-VII 2015	125,3	109,4	118,8	114,7	106,0	104,9	203,3	93,3	90,1

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2015 VII	11,09	-	13,72	62%	15,27	68%	12,16	-	10,10	82%	10,55	70%
VIII	11,09	-	13,66	62%	14,75	65%	12,06	-	9,94	81%	10,44	69%
IX	11,06	-	13,15	59%	14,91	65%	12,06	-	10,04	82%	10,42	69%
X	11,09	-	13,27	59%	14,82	64%	12,14	-	9,97	81%	10,50	70%
XI	9,98	-	13,02	58%	15,08	65%	12,33	-	10,10	82%	10,52	70%
XII	9,99	-	13,03	59%	15,37	66%	13,05	-	10,18	84%	10,54	70%
2016 I	10,96	-	13,60	61%	15,05	63%	14,46	-	10,19	83%	10,91	73%
II	10,97	-	13,67	61%	14,99	63%	14,42	-	10,39	84%	10,86	72%
III	11,46	-	13,92	61%	15,06	63%	14,48	-	10,44	84%	10,81	72%
IV	11,64	-	13,79	61%	14,88	62%	14,42	-	10,49	84%	10,99	73%
V	11,80	-	13,70	60%	15,13	63%	14,76	-	10,55	85%	11,22	74%
VI	11,80	-	13,70	61%	15,36	63%	14,85	-	10,60	85%	11,27	74%
VII	11,77	-	13,41	59%	15,25	63%	14,66	-	10,61	85%	11,42	74%
VIII	11,81	-	13,45	59%	15,68	65%	14,70	-	10,64	85%	11,53	74%
Wskaźnik zmian (%)												
I-VIII 2016 I-VIII 2015	106,5	x	98,5	x	106,3	x	121,9	x	107,0	x	110,4	x
I-VIII 2016 I-VIII 2015	106,9	x	99,4	x	102,9	x	127,2	x	105,1	x	106,5	x

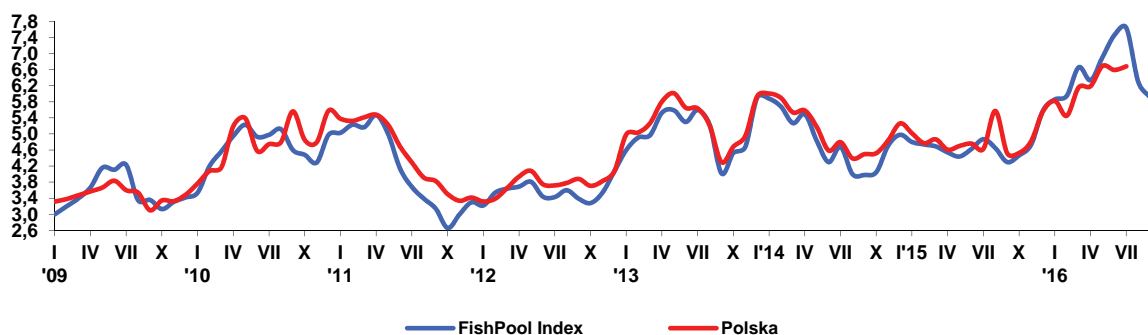
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

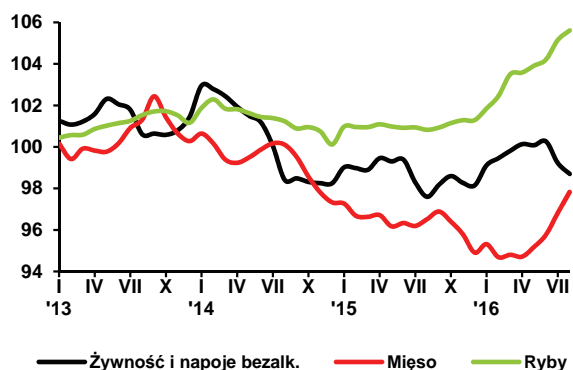
Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom.	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2012I-XII	21,42	26,76	75,30	32,10	17,62	24,06	25,06	29,82	16,02	15,15	21,95
2013I-XII	21,83	26,65	75,66	31,94	16,54	25,35	27,50	33,41	16,05	14,60	22,01
2014I-XII	21,76	26,97	77,54	31,88	16,72	25,52	27,87	34,06	15,24	14,11	22,18
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2015 VII	22,60	30,80	75,90	32,45	15,81	25,16	27,75	33,41	15,04	-	22,07
VIII	22,80	30,67	75,40	32,46	15,82	25,06	27,87	33,29	15,04	-	22,17
IX	22,81	31,12	75,40	32,33	15,82	25,10	28,06	33,23	15,07	-	22,38
X	23,04	31,14	76,10	32,72	15,81	25,03	27,81	33,23	15,07	14,94	22,47
XI	23,16	31,35	76,10	32,63	15,74	25,03	27,75	33,23	15,01	14,98	22,33
XII	23,43	31,67	75,30	32,71	15,63	25,00	27,50	33,06	15,01	13,32	22,25
2016 I	23,71	31,85	75,90	32,49	15,66	25,13	27,44	32,94	14,98	14,28	22,28
II	23,86	32,07	76,50	32,69	15,46	24,97	27,62	33,18	14,98	14,79	22,40
III	23,92	32,19	78,10	32,79	15,51	25,13	27,87	33,47	15,01	14,80	22,68
IV	24,13	32,31	78,90	32,77	15,57	25,26	27,81	33,65	15,15	-	22,78
V	24,09	32,35	80,90	32,81	15,53	25,26	27,75	33,24	15,19	-	22,98
VI	24,19	32,41	82,00	32,74	15,58	25,16	27,75	32,94	15,28	-	22,49
VII	24,09	32,42	85,00	33,09	15,57	25,19	28,00	33,18	15,40	-	22,78
VIII	24,15	32,48	87,40	33,24	15,54	25,06	28,19	33,29	15,47	-	22,89
Wskaźnik zmian (%)											
I-VIII 2016	105,9	105,9	115,9	102,4	98,2	100,0	101,1	100,0	102,9	x	103,2
I-VIII 2015											
I-VIII 2016	107,6	107,1	105,5	101,6	97,5	99,6	99,5	98,7	101,3	104,4	101,5
I-VIII 2015											

Źródło: Dane GUS.

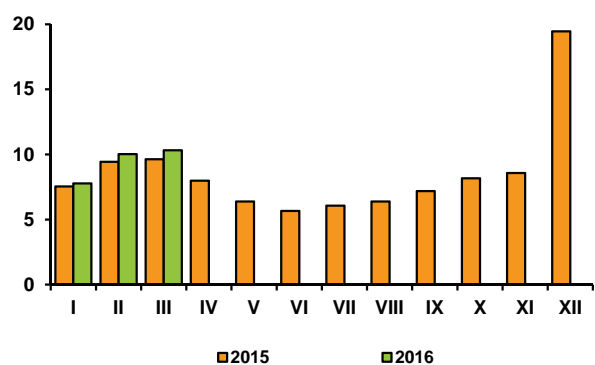
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

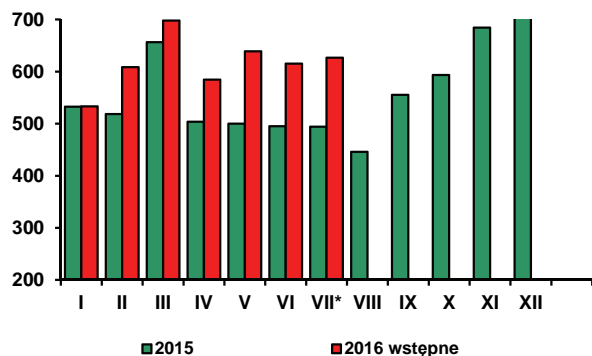
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2012=100)

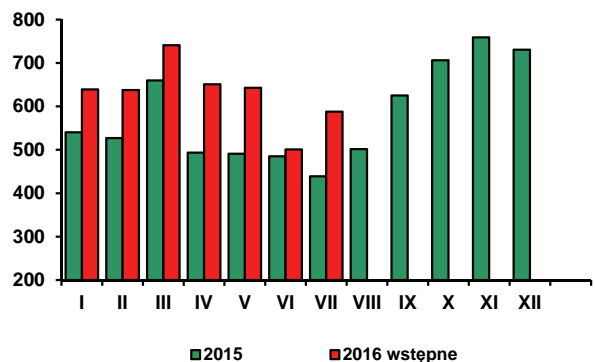
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

* w 2016 r. bez eksportu burtowego

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W sierpniu r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,5%, przy spadku łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,2%. Żywność potaniała o 0,6%, podczas gdy napoje bezalkoholowe podrożały o 0,2%. O spadku cen żywności zadecydował spadek cen warzyw (o 7,8%), owoców (o 3,2%) i jaj (o 0,5%). Średnie ceny pieczywa i produktów zbożowych nie uległy zmianie, a pozostałych grup artykułów żywnościowych wykazywały tendencję wzrostową. Spośród warzyw potaniały głównie ziemniaki (o ponad 21%) oraz warzywa świeże (o 7,8%), w tym m.in.: marchew o 20,2%, buraki o 15,7%, cebula o 9%, pomidory o 6% i ogórki o 3,7%. Ceny kalafiorów obniżyły się o 1,5%, a kapusty o 0,4%. Zmiany cen owoców były różnokierunkowe. Spadły ceny owoców jagodowych (o 17,3%), pestkowych (o 7,5%) i bananów (o 4,4%), a wzrosły cytrusów (o 4,5%) i jabłek (o 1,5%). Spośród pozostałych grup żywności najbardziej, bo o 5,7% podrożał cukier. Ceny tłuszczów jadalnych wzrosły o 1,1%, artykułów mięsnych o 1,0%, ryb i owoców morza o 0,4%, a artykułów mleczarskich i wyrobów cukierniczych po 0,3%. Podrożały wszystkie rodzaje tłuszczów, w tym margaryny o 1,6%, masło o 1,3%, tłuszcze wieprzowe o 0,5%, a oleje roślinne o 0,4%. Zwiększyły się ceny wszystkich rodzajów mięsa i wędlin, w tym mięsa wieprzowego o 1,7%, drobiowego o 0,7% i wołowego o 0,2%. Z ryb podrożały głównie ryby świeże (o 0,7%), a spośród produktów mlecznych – sery dojrzewające i topione (o 0,7%) oraz śmietana (o 0,3%).

W sierpniu br. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 1,2% wyższe, w tym żywności o 1,4% wyższe niż w analogicznym miesiącu ub. roku., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,8%. Lipiec był 26 kolejnym miesiącem, w którym notowano w Polsce deflację (w ujęciu rocznym, tab. 4). Od maja 2014 r. do września 2015 r. utrzymywała się także spadkowa tendencja cen żywności. W październiku 2015 r. nastąpiło jej wyhamowanie. W IV kwartale 2015 r. ceny żywności były przeciętnie o 0,4% wyższe niż rok wcześniej. Także w pierwszych ośmiu miesiącach 2016 r. przewyższały one poziomy sprzed roku, przy czym ich dynamika stopniowo przyspieszała. W sierpniu br., w porównaniu z sierpniem ub. roku, istotnie zwiększyły się ceny cukru i wyrobów cukierniczych (o 4,8%, w tym cukru o 27,2%), ryb i owoców morza (o 4,7%), owoców (o 4,6%) i warzyw (o 2,8%). Wzrost cen artykułów mięsnych wyniósł 1,3%, a pieczywa i produktów zbożowych 0,3%. Obniżyły się ceny jaj (o 2,7%), artykułów mleczarskich (o 2,6%) i tłuszczów jadalnych (o 0,2%). Podrożały wszystkie rodzaje owoców, z wyjątkiem jabłek, których ceny zmalały o 1,7%. Ceny owoców jagodowych wzrosły o 15,6%, bananów o 13,2%, cytrusów o 11,6%, owoców pestkowych o 7,4%, a pozostałych owoców i przetworów owocowych odpowiednio o 3,8 i 3,2%. Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za: pomidory (o 27,3%), warzywa kalafiorowe (o 19,5%), kapustę (o 9,6%) oraz sałatę i cebulę (po 2,9%). Nieco droższe niż przed rokiem były ziemniaki (o 0,7%), tańsze natomiast były: ogórki (o 23%), marchew (o 18%) i buraki (o 3%). Istotnie podrożało mięso wieprzowe (o 5,1%), przy niewielkim wzroście cen mięsa wołowego (o 0,7%) i spadku cen drobiu (o 2%). Spośród produktów zbożowych podrożały głównie kasze i ziarna zbóż (o 2,8%), pieczywo (o 0,6%) oraz makarony i pozostałe wyroby piekarskie (o 0,3%). Nieco mniej niż przed rokiem należało zapłacić za ryż i mąkę (po 0,6%). W sierpniu br. ceny wszystkich monitorowanych przez GUS wyrobów mleczarskich były niższe niż w przed rokiem. Ceny mleka spożywczego pitnego obniżyły się o 3,5%, śmietany o 1,6%, a jogurtów, serów dojrzewających i topionych oraz twarogów po 1,2%. Najmniej, bo o 0,2% potaniały napoje mleczne, serki twarogowe smakowe i desery mleczne. Spadkowi cen masła o 1,3% i tłuszczów wieprzowych o 3,3% towarzyszył wzrost olejów roślinnych i margaryn o 0,7 – 0,8%.

W okresie styczeń-sierpień 2016 r. przeciętny poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 0,7% wyższy, w tym żywności o 0,8% wyższy niż w analogicznym okresie 2015 r., przy spadku przeciętnego poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,9%. Znacząco wzrosły średnie ceny cukru (o 26,5%), owoców (o 7,4%) i warzyw (o 6,4%), w tym ziemniaków o 36,7%). Przeciętny poziom cen ryb i owoców morza podniósł się o 2,7%, a pieczywa i produktów zbożowych o 0,2%, podczas gdy pozostałych grup żywności – był niższy niż rok wcześniej. Ceny artykułów mleczarskich były niższe średnio o 4,7%, tłuszczów o 3,7%, w tym masła o 6,3%, jaj o 2,1%, a produktów mięsnych o 1%.

Wzrost średniego poziomu cen żywności był zbliżony do wzrostu cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług związanych z edukacją. Bardziej wzrosły ceny usług restauracyjnych i hotelowych, oraz tzw. innych towarów i usług. Ceny pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych były niższe niż przed rokiem. Przeciętny poziom cen towarów i usług związanych z transportem obniżył się o 7,1%, w tym paliw do prywatnych środków transportu o 10,9%. Spadł także poziom cen odzieży i obuwi (o 4,3%), towarów i usług w zakresie użytkowania mieszkania i nośników energii (o 0,9%, w tym nośników energii o 3%), towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 2,1%), łączności (o 0,8%) oraz wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,2%). Spadek cen paliw, nośników energii oraz pozostałych kosztów użytkowania mieszkania, które mają charakter wydatków „sztywnych” i stanowią dominującą pozycję w budżetach rodzin, miał istotne znaczenie dla kształtowania się popytu na żywność.

Czynnikami sprzyjającymi wzrostowi popytu konsumpcyjnego były **pozytywne zjawiska na rynku pracy i wzrost dochodów ludności.** W sierpniu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie

pracujących powyżej 9 osób) było o 3,1% wyższe, a w okresie styczeń-sierpień br. o 2,9% wyższe niż w analogicznych okresach ubiegłego roku. W końcu sierpnia br. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 8,5%, tj. o 1,4 pkt. proc. mniej niż przed rokiem. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż rok wcześniej o 4,7%, a w okresie styczeń-sierpień przewyższyło poziom sprzed roku o 4,1%. W wyniku spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych realna wartość płac wzrosła odpowiednio o 5,7 i 5,2%. Wzrosły także nominalne i realne renty oraz emerytury, ale ich dynamika była słabsza niż wynagrodzeń.

W pierwszych ośmiu miesiącach br. wzrosty nominalnych wynagrodzeń oraz emerytur i rent były wyższe niż cen detalicznych żywności i napojów bezalkoholowych. Zwiększyła się siła nabywcza tych dochodów mierzona możliwością nabycia wszystkich podstawowych grup produktów żywnościowych, z wyjątkiem owoców, warzyw i cukru, a w przypadku emerytur i rent dodatkowo ryb i przetworów rybnych.

Korzystne tendencje na rynku pracy, poprawa sytuacji dochodowej ludności i zmniejszenie obciążeń gospodarstw domowych kosztami usług bytowych były głównymi czynnikami dynamizującymi obroty handlu detalicznego i wzmagającymi skłonność konsumentów do robienia żywnościowych zakupów. Według danych GUS, w sierpniu br. sprzedaż detaliczna ogółem w cenach stałych, w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była większa niż przed rokiem o 7,8%, a sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych o 4,3%. W okresie styczeń-sierpień br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrost sprzedaży detalicznej żywności, napojów i wyrobów tytoniowych wyniósł 4,8%, przy wzroście sprzedaży detalicznej ogółem o 5,2%.

Można przypuszczać, że odnotowane w okresie styczeń-sierpień br. tempo wzrostu sprzedaży detalicznej żywności utrzyma się w kolejnych miesiącach br. Wzrost popytu na żywność będzie wspierany przez spodziewaną poprawę sytuacji dochodowej ludności, spadek bezrobocia, poprawiające się nastroje konsumentów oraz rządowy program „Rodzina 500 plus”. Czynnikiem ograniczającym jego dynamikę może być oczekiwane przyspieszenie dynamiki wzrostu cen detalicznych artykułów żywnościowych.

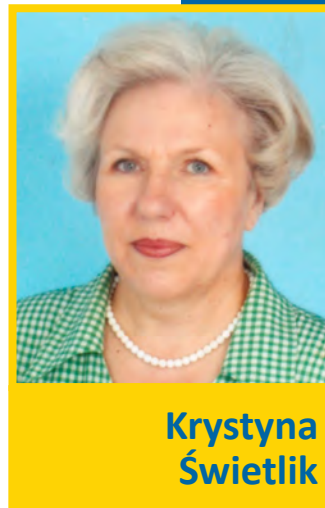
Według metodologii Eurostatu (HICP) w sierpniu 2016 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych w UE-28 oraz w strefie euro wzrosły przeciętnie o 0,1%, a w Polsce obniżyły się o 0,2%. Ceny żywności w UE-28 zmalały o 0,1%, w strefie euro były stabilne, a w Polsce spadły o 0,7%. Największy ich spadek odnotowano na Łotwie (o 1,7%) Cyprze (o 1,4%), w Estonii (o 1,3%) i na Litwie (o 1,1%).

W sierpniu br., w porównaniu z sierpniem ub. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w UE-28 o 0,3%, w strefie euro o 0,2%, podczas gdy w Polsce obniżyły się o 0,5%. Dodatkowo stopy inflacji zaobserwowano w piętnastu krajach członkowskich, ujemne – w dwunastu, a zerową w jednym (Dania). Najwyższą inflację odnotowano w Belgii (2%), Szwecji (1,2%), Estonii (1,1%) i na Malcie (o 1%). Najgłębszy spadek cen miał miejsce w Chorwacji (o 1,5%), Bułgarii (o 1,1%) i na Słowacji (o 0,8%). W sierpniu br. w UE-28 ceny żywności były o 0,8% wyższe, a w strefie euro o 1,1% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. W Polsce wzrosły one o 1%. Żywność podrożała w 21 krajach członkowskich, w tym najbardziej na Cyprze (o 5%), na Malcie o 2,6%), w Rumunii (o 2,4%), w Belgii (o 2,3%) oraz na Litwie, w Luksemburgu i w Portugalii (po 1,8%). Spadek cen żywności odnotowano m.in. na Słowacji (o 3%), w Wielkiej Brytanii (o 2,2%) i w Irlandii (o 1%).

Według niemieckiej organizacji AML, w Niemczech w sierpniu br., w porównaniu z sierpniem ub. roku, ceny świeżych produktów żywnościowych zwiększyły się przeciętnie o 0,6%. Najbardziej wzrosły ceny jaj (o 13,5%), warzyw (o 10,1%) i owoców (o 6,2%). Ceny ziemniaków podniosły się o 2,4%, a margaryn i olejów o 2,2%. Mięso wieprzowe podrożało o 1,2%, drobiowe o 0,5%, a wołowe o 0,4%. Nieznacznie, bo o 0,2% wzrosły ceny pieczywa i wyrobów piekarskich. Spadły natomiast ceny serów (o 1,4%), kiełbas i innych przetworów mięsnych (o 2,1%) oraz artykułów mleczarskich (o 6,7%).

Według FAO w sierpniu 2016 r. światowe ceny żywności wzrosły o 1,9% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Wzrosły ceny wszystkich monitorowanych grup produktów, z wyjątkiem zbóż. Ceny artykułów mleczarskich zwiększyły się o 8,6%, olejów roślinnych o 7,4%, cukru o 2,5%, a mięsa o 0,3%. Ceny zbóż zmalały o 3%.

W sierpniu 2016 r. światowe ceny żywności były o 6,8% wyższe niż w sierpniu 2015 r., podczas gdy w miesiącach wcześniejszych kształtowały się na niższym, niż przed rokiem, poziomie. Zadecydowały o tym wzrosty cen: cukru o 49,8%, olejów roślinnych o 15% i produktów mlecznych o 14,1%. Tańsze niż przed rokiem były zboża (o 11,6%) i artykuły mięsne (o 5%).

Krystyna Świątek

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w sierpniu 2016 r.

Wyszczególnienie	VIII 2016			I – VIII 2016
	VII 2016=100	VIII 2015=100	XII 2015 = 100	I – VIII 2015 = 100
O G Ó Ł E M	99,8	99,2	99,5	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,5	101,2	100,6	100,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	100,6	100,7	100,6
Odzież i obuwie	97,5	95,2	92,5	95,7
Mieszkanie	100,0	99,3	99,5	99,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,0	99,1	99,3	99,1
w tym nośniki energii	100,0	96,9	97,6	97,0
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	100,2	100,5	99,8
Zdrowie	100,2	98,6	98,9	99,8
Transport	99,4	93,1	97,9	92,9
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	98,6	89,8	98,0	89,1
Łączność	100,1	98,6	99,3	99,2
Rekreacja i kultura	100,2	97,7	100,1	97,9
Edukacja	100,1	100,7	100,0	100,8
Restauracje i hotele	100,1	101,4	101,2	101,3
Inne towary i usługi	100,3	102,0	101,9	101,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w sierpniu 2016 r.

Wyszczególnienie	VIII 2016			I - VIII 2016
	VII 2016 = 100	VIII 2015=100	XII 2015=100	I - VIII 2015=100
Żywność (bez napojów)	99,4	101,4	100,6	100,8
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	100,3	100,4	100,2
Pieczywo	100,0	100,6	100,5	100,3
Ryż	99,8	99,4	100,0	99,6
Makarony	99,5	100,3	99,8	100,6
Mięso i przetwory	101,0	101,3	103,1	99,0
Mięso wieprzowe	101,7	105,1	106,8	98,9
Mięso wołowe	100,2	100,7	100,1	100,3
Mięso drobiowe	100,7	98,0	104,8	98,4
Wędliny i pozostałe przetwory mięsne	100,9	101,0	101,3	99,2
Ryby i owoce morza	100,4	104,7	104,3	102,7
Mleko, sery i jaja	100,2	98,2	98,8	97,1
Artykuły mleczarskie	100,3	98,4	99,1	96,9
Mleko	100,4	96,5	97,7	95,3
Sery twarogowe	99,9	98,8	99,4	98,2
Sery dojrzewające i topione	100,7	98,7	98,9	95,7
Jaja	99,5	97,3	97,0	97,9
Oleje i pozostałe tłuszcze	101,1	99,8	101,1	96,3
Masło	101,3	98,7	99,8	93,7
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,5	96,7	98,0	94,3
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	101,6	100,8	103,8	97,8
Oleje roślinne	100,4	100,7	100,9	99,3
Owoce	96,8	104,6	108,3	107,4
Jablka	101,5	82,3	104,9	97,8
Owoce cytrusowe	104,5	111,6	153,1	113,3
Banany	95,6	113,2	113,8	102,8
Warzywa	92,2	102,8	88,4	106,4
Ziemniaki	79,3	100,7	96,2	136,7
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	101,0	104,8	104,0	104,8
Cukier	105,7	127,2	119,9	126,5
Napoje bezalkoholowe	100,2	99,9	100,3	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9	100,2	99,0	99,5				
Pieczywo i produkty zbożowe	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0				
Mięso	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5	100,6	101,1	101,0				
Ryby i owoce morza	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3	100,3	100,9	100,4				
Mleko, sery, jaja	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7	99,9	100,0	100,2				
Tłuszcze	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5	100,1	100,3	101,1				
Owoce	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1	102,3	98,3	96,8				
Warzywa	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7	99,2	88,4	92,2				
Cukier i wyroby cukiernicze	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9	99,8	100,5	101,0				
Cukier	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6	100,7	100,2	105,7				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8				
III. Średnia płaca ^a	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2				

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8	100,9	101,0	101,2				
Pieczywo i produkty zbożowe	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3				
Mięso	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0	99,4	100,7	101,3				
Ryby i owoce morza	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8	101,8	104,1	104,7				
Mleko, sery, jaja	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9	97,2	97,5	98,2				
Tuszcze	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8	96,8	98,1	99,8				
Owoce	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9	104,1	104,6	104,6				
Warzywa	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1	107,9	105,2	102,8				
Cukier i wyroby cukiernicze	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2	105,1	104,8	104,8				
Cukier	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2	130,6	125,7	127,2				
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2				
III. Średnia płaca ^a	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7				

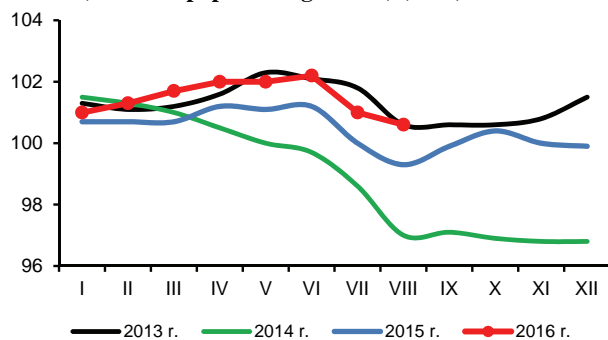
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

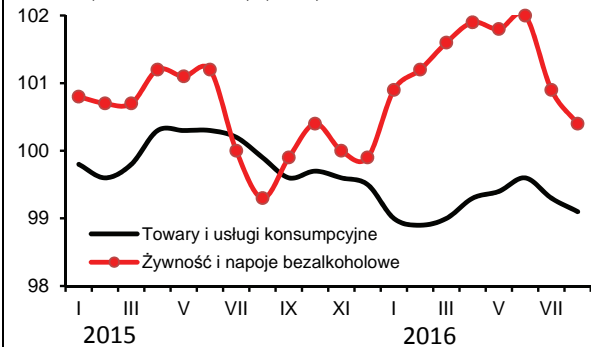
Wyszczególnienie a – 2015 r. b – 2016 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,80	3,80	3,79	3,77	3,79	3,80	3,78	3,80	3,79	3,78	3,79	3,76
	b	3,80	3,81	3,78	3,74	3,81	3,79	3,81	3,78				
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,21	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,19	2,20	2,20	2,21
	b	2,22	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20				
Makarony – 250 g	a	2,25	2,24	2,24	2,24	2,24	2,23	2,24	2,24	2,23	2,23	2,25	2,24
	b	2,24	2,22	2,24	2,24	2,24	2,23	2,25	2,23				
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,45	2,45	2,41	2,42	2,44	2,43	2,38	2,43	2,43	2,43	2,43	2,38
	b	2,45	2,46	2,40	2,48	2,48	2,47	2,47	2,49				
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	25,94	25,87	25,90	25,94	25,90	25,80	25,93	25,96	26,01	26,02	26,12	26,05
	b	26,03	26,06	26,21	26,03	25,93	25,94	26,12	26,18				
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,58	32,45	32,28	32,51	32,47	32,32	32,22	32,10	32,03	31,84	32,15	32,23
	b	32,68	32,57	32,61	32,59	32,59	32,47	32,44	32,55				
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,34	13,98	14,02	14,07	13,96	13,81	13,84	13,89	14,00	14,09	13,98	13,79
	b	13,69	13,65	13,49	13,55	13,62	13,89	14,25	14,46				
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,90	6,91	6,95	6,96	6,75	7,10	7,12	7,28	7,39	7,00	6,89	6,60
	b	6,83	6,64	6,84	6,67	7,05	6,96	7,12	7,23				
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	24,34	24,18	24,22	24,34	24,46	24,42	24,27	24,22	24,24	24,09	24,22	24,01
	b	23,92	24,08	24,09	24,12	24,04	24,43	24,65	24,92				
Kielbasa „Toruńska” – 1 kg	a	15,58	15,50	15,50	15,32	15,40	15,41	15,46	15,39	15,50	15,44	15,31	15,41
	b	15,37	15,27	15,26	15,20	15,09	15,31	15,10	15,53				
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,96	21,79	22,08	22,26	22,41	22,63	22,60	22,80	22,81	23,04	23,16	23,43
	b	23,71	23,86	23,92	24,13	24,09	24,19	24,09	24,15				
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,95	2,94	2,93	2,92	2,91	2,88	2,88	2,82	2,85	2,83	2,77	2,80
	b	2,80	2,76	2,75	2,71	2,72	2,69	2,69	2,70				
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,04	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,05	1,04	1,04
	b	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,04	1,04				
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,39	13,30	13,32	13,33	13,23	13,32	13,26	13,18	13,25	13,10	13,14	13,14
	b	13,16	13,14	13,21	13,23	13,16	13,32	13,20	13,34				
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,29	19,86	19,93	19,76	19,33	19,03	18,95	18,43	18,41	18,33	18,26	17,98
	b	17,85	17,80	17,53	17,33	17,11	17,02	17,32	17,75				
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	5,89	5,88	5,90	5,89	5,87	5,88	5,84	5,85	5,82	5,80	5,78	5,75
	b	5,78	5,77	5,75	5,73	5,68	5,68	5,72	5,76				
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,50	0,50	0,50	0,51	0,51	0,51	0,50
	b	0,51	0,51	0,50	0,50	0,49	0,49	0,49	0,49				
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,35	4,32	4,28	4,26	4,21	4,15	4,07	4,03	3,96	3,97	3,98	3,98
	b	3,96	3,96	3,90	3,84	3,82	3,83	3,89	4,03				
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,93	4,01	3,90	3,98	3,99	3,95	3,94	3,91	3,95	3,87	3,88	3,89
	b	3,87	3,86	3,92	3,96	3,98	3,90	3,88	3,95				
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,07	6,06	6,02	5,96	5,85	5,91	5,86	5,76	5,86	5,83	5,84	5,82
	b	5,90	5,82	5,76	5,81	5,79	5,81	5,82	5,83				
Ślonina – 1 kg	a	6,07	5,97	5,92	5,87	5,78	5,65	5,69	5,58	5,55	5,60	5,59	5,46
	b	5,47	5,39	5,38	5,36	5,30	5,31	5,39	5,45				
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,78	1,74	1,74	1,73	1,73	1,71	1,72	1,71	1,71	1,71	1,70	1,69
	b	1,68	1,66	1,66	1,65	1,66	1,63	1,62	1,62				
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,04	2,06	2,10	2,12	2,13	2,10	2,19	2,29	2,39	2,43	2,44	2,44
	b	2,46	2,58	2,70	2,74	2,77	2,78	2,80	2,97				
Jabłka – 1 kg	a	1,99	1,98	2,03	2,36	3,00	3,38	3,56	3,37	2,99	2,81	2,70	2,66
	b	2,64	2,65	2,62	2,60	2,58	2,62	2,76	2,78				

Źródło: Dane GUS

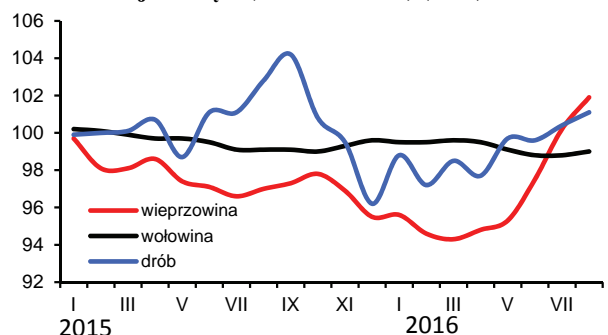
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

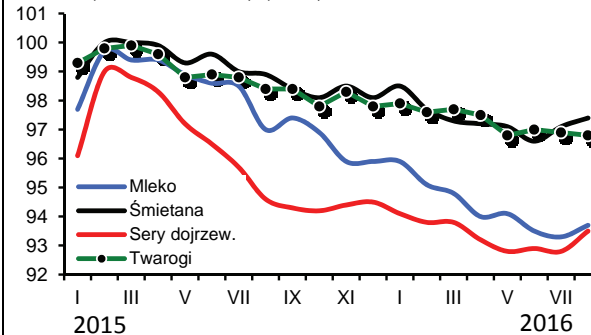
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2014 = 100) (w %)

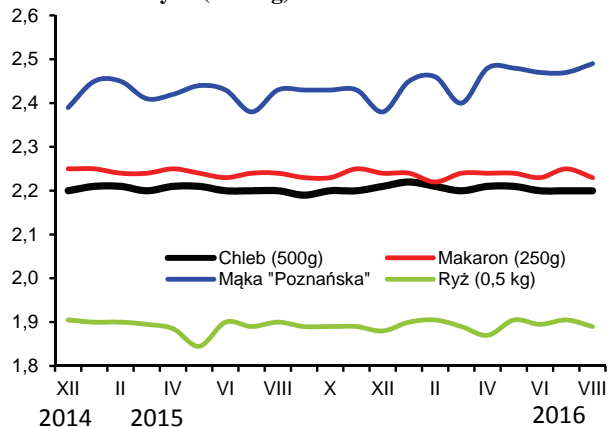
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2014 = 100) (w %)

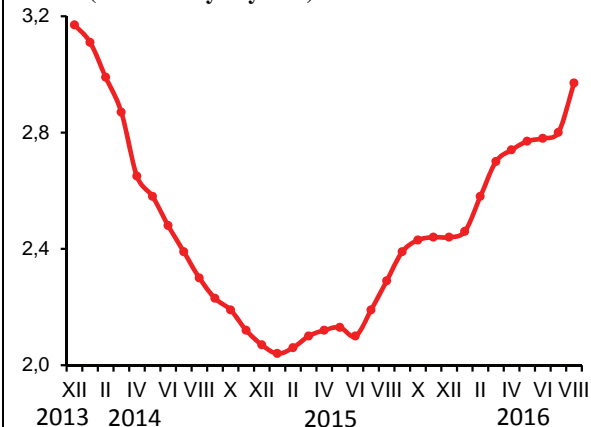
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2014 = 100) (w %)

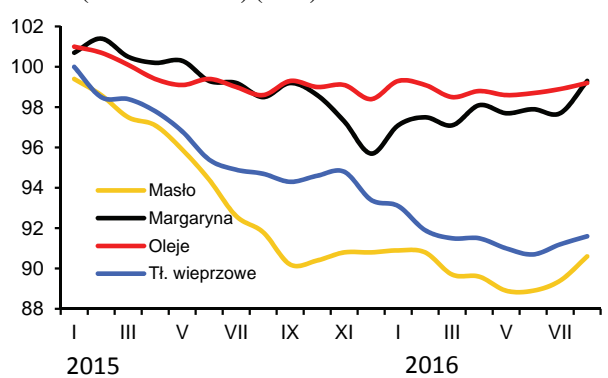
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

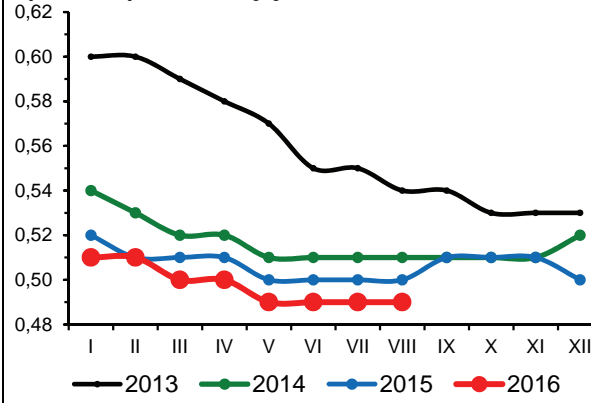
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2014 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W sierpniu 2016 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa był niewielki, co sprzyjało spadkom cen. Potaniały przede wszystkim nawozy mineralne. Pogorszyły się mimo to relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż. Środki produkcji dla rolnictwa nieznacznie potaniały jednak względem żywca wieprzowego.

Istotną cechą rynku nawozów mineralnych jest sezonowość zakupów i związane z nią sezonowe zmiany cen. W sierpniu popyt na nawozy mineralne był wyraźnie mniejszy niż w pierwszej połowie roku co zmuszało dystrybutorów do wprowadzania obniżek cen. Mniejszy popyt był ponadto następstwem niskich cen zbóż i innych podstawowych roślin uprawnych. Ceny nawozów zmalały średnio o 1,5% w porównaniu z poprzednim miesiącem, przy czym spadki cen dotyczyły przede wszystkim nawozów azotowych. Wśród nich najbardziej, bo o 2,8% potaniał saletrzak, a ceny saletry amonowej i mocznika zmalały o 2,6%. Wyraźny spadek cen odnotowano również w przypadku fosforanu amonu (o 2,1%) oraz polifoski (o 1,4%). W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne potaniały średnio o 5,2%, w tym głównie nawozy azotowe (średnio o około 10%). W przypadku pozostałych analizowanych nawozów mineralnych zmiany cen były wyraźnie mniejsze. Do końca bieżącego roku ceny nawozów powinny jeszcze zmaleć. Dystrybutorzy nawozów będą prawdopodobnie wprowadzać posezonowe obniżki cen w celu zminimalizowania kosztów magazynowania. Obniżkom cen nawozów na krajowym rynku będą ponadto sprzyjały niskie ceny nawozów w handlu światowym.

W sierpniu 2016 r. nawozy mineralne były droższe względem zbóż niż miesiąc wcześniej a także w porównaniu z sierpniem 2015 r. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 6,1 kg pszenicy, tj. 0,2 kg więcej niż miesiąc wcześniej oraz przed rokiem. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,6 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,8 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej były w sierpniu nieznacznie bardziej korzystne w porównaniu do lipca. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 68 kg żywca wieprzowego, tj. o 1 kg mniej niż w poprzednim miesiącu oraz 19 kg mniej niż rok wcześniej.

Ceny nawozów wapniowych zmalały w lipcu o 1,0%. W ujęciu rocznym nawozy wapniowe podrożały natomiast o 16,4%.

Od kilkunastu miesięcy systematycznie tanieją nawozy mineralne w handlu światowym¹. W sierpniu 2016 r. ceny również zmalały, a średni ich spadek wyniósł 0,6%. Sól potasowa² potaniała o 3,5%, superfosfat potrójny³ o 0,7%, fosforan amonu⁴ o 0,3%, ale ceny mocznika⁵ wzrosły o 2,8%. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów na światowym rynku zmalały o 25,4%, w tym mocznik potaniał o 33,3%, sól potasowa o 27,4%, fosforan amonu o 26,7%, a superfosfat potrójny o 25,5%. Powodem niższych w porównaniu z rokiem poprzednim cen nawozów mineralnych w handlu światowym jest malejący popyt na skutek niskich cen zbóż⁶, ale także niski poziom cen surowców energetycznych⁷, wpływający na zmniejszenie kosztów produkcji i transportu nawozów. Trwający od kilku lat długookresowy spadkowy trend cen nawozów wynika również z mniejszego niż oczekiwano popytu na nawozy w Azji.

W sierpniu 2016 r. średnie ceny bezpośrednich nośników energii na krajowym rynku pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Wyraźny wzrost cen gazu ziemnego LPG (o 8,7%) został zniwelowany spadkiem cen paliw ropopochodnych (np.

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

oleju opałowego o 2,6%, benzyny o 2,5%, a oleju napędowego o 2,1%). Ceny pozostałych nośników energii nie zmieniły się istotnie. W ciągu 12 miesięcy ceny nośników energii obniżono średnio o 4,4%. Najbardziej w tym czasie potaniał olej opałowy oraz benzyna (o 11,6%), co było związane ze spadkiem cen ropy naftowej w handlu światowym.

W sierpniu ceny na światowym rynku bezpośrednich nośników energii wzrosły średnio o 1,8%⁸. O wzroście cen zdecydowały głównie podwyżki cen ropy naftowej (w tym ropy Brent o 2,4%). Gaz ziemny potaniał w tym czasie średnio o 0,4%⁹, w tym gaz dla odbiorców europejskich o 0,9%. Wzrost cen ropy naftowej w handlu światowym wynikał m.in. z większego niż oczekiwano spadku zapasów. W ciągu 12 miesięcy ropa naftowa Brent potaniała o 1,8%, a gaz ziemny o 18,5%, w tym gaz dla odbiorców europejskich o 35,7%. W najbliższych miesiącach ceny ropy w handlu światowym prawdopodobnie utrzymają się na poziomie zbliżonym do notowanego w sierpniu.

W sierpniu średnie ceny materiałów budowlanych oraz środków ochrony roślin pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Natomiast maszyny podrożały średnio o 0,2%. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 1,3%, maszyny rolnicze o 0,5%, a ceny materiałów budowlanych zmalały o 0,5%.

- 1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.
- 2 Notowania fob Vancouver
- 3 Notowania fob Tunis
- 4 Notowania fob US Gulf
- 5 Notowania fob Yuzhnyy
- 6 Indeks zmian cen zbóż notowany przez FAO zmalał ze 166,5 pkt. w lipcu 2015 r. do 148,1 pkt. w lipcu 2016 r.
- 7 Indeks zmian cen surowców energetycznych notowany przez Bank Światowy był w lipcu 2016 r. o 17,8% niższy niż rok wcześniej. Indeks zmian cen gazu ziemnego zmalał w tym czasie o 19,0%.
- 8 Na podstawie indeksu zmian cen surowców energetycznych obliczanego przez Bank Światowy
- 9 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		VIII 2015	XII 2015	VIII 2016	VIII 2016 VII 2016	VIII 2016 XII 2015	VIII 2016 VIII 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	123,92	120,80	111,40	97,2	92,2	89,9	6,68	0,75
Saletra amonowa 34%N	„	142,48	138,84	127,12	97,4	91,6	89,2	6,28	0,70
Mocznik 46%N	„	159,96	157,44	146,64	97,4	93,1	91,7	5,35	0,60
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	94,52	91,64	92,72	101,0	101,2	98,1	7,79	0,87
Superfosfat potrójny 40% P ₂ O ₅	„	162,80	163,08	161,20	99,2	98,8	99,0	6,77	0,76
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	220,16	222,60	213,52	97,9	95,9	97,0	5,60	0,63
Sól potasowa 60% K ₂ O	„	170,84	169,52	164,92	99,3	97,3	96,5	4,62	0,52
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	193,96	193,60	188,04	98,6	97,1	96,9	5,64	0,63
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	66,02	66,91	76,82	99,0	114,8	116,4	2,15	0,24

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VIII 2015	XII 2015	VIII 2016	VIII 2016 VII 2016	VIII 2016 XII 2015	VIII 2016 VIII 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	44,12	44,10	44,92	100,1	101,9	101,8	75,45	8,46
Dursban 480 EC	1 l	53,10	52,94	51,42	99,9	97,1	96,8	86,36	9,68
Decis Mega 50 EW	250 ml	35,74	35,73	36,47	100,1	102,1	102,0	61,25	6,87
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	39,13	39,57	40,05	99,6	101,2	102,4	67,27	7,54
Gwarant 500 SC	1 l	53,75	53,38	53,73	100,1	100,7	100,0	90,24	10,12
Miedzian 50 WP	1,5 kg	65,66	65,69	66,12	100,1	100,7	100,7	111,05	12,45
Roundup	1 l	35,34	35,48	36,32	100,1	102,4	102,8	61,00	6,84
Stomp 330 EC	1 l	42,33	42,95	43,35	100,2	100,9	102,4	72,81	8,16
Fusilade Forte	1 l	132,40	131,93	133,32	99,9	101,1	100,7	223,92	25,11
Chwastox Extra 300 SL	1 l	18,56	18,42	19,04	100,4	103,4	102,6	31,98	3,59
Środek gryzoniobójczy	1 kg	33,88	34,05	34,61	99,9	101,6	102,2	58,13	6,52

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VIII 2015	XII 2015	VIII 2016	VIII 2016 VII 2016	VIII 2016 XII 2015	VIII 2016 VIII 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	1 t	760,47	769,95	751,69	100,0	97,6	98,8	1262,50	141,56
Koks opałowy	1 t	1042,02	1044,14	1001,58	100,1	95,9	96,1	1682,20	188,62
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,92	4,33	4,35	97,5	100,5	88,4	7,31	0,82
Olej napędowy	1 l	4,56	4,26	4,14	97,9	97,2	90,8	6,95	0,78
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,94	2,63	2,60	97,4	98,9	88,4	4,37	0,49
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	1,93	2,06	1,75	108,7	85,0	90,7	2,94	0,33
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	32,23	32,11	32,10	99,4	100,0	99,6	53,91	6,05
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,88	17,88	17,45	99,3	97,6	97,6	29,31	3,29
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,82	16,01	15,94	99,9	99,6	100,8	26,77	3,00
Płyn do chłodnic „Pettygo”	1 l	12,49	12,57	12,71	100,2	101,1	101,8	21,35	2,39
Energia elektryczna	10 kWh	6,59	6,59	6,47	100,0	98,18	98,18	10,87	1,22

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VIII 2015	XII 2015	VIII 2016	VIII 2016 VII 2016	VIII 2016 XII 2015	VIII 2016 VIII 2015	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	21,38	21,20	21,14	100,1	99,7	98,9	35,51	3,98
Wapno	1 t	573,54	580,42	584,39	100,0	100,7	101,9	981,51	110,05
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	157,27	155,39	153,49	100,2	98,8	97,6	257,79	28,91
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3368,05	3306,57	3358,83	100,0	101,6	99,7	5641,30	632,55
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,23	13,02	13,01	100,2	99,9	98,3	21,85	2,45
Dwuteownik gruby	1 t	3416,05	3374,32	3422,39	100,2	101,4	100,2	5748,05	644,52
Blacha dachowa	1 m ²	28,73	28,60	28,47	99,9	99,5	99,1	47,82	5,36
Tynk „Atlas”	25 kg	51,66	51,63	51,66	99,6	100,1	100,0	86,77	9,73
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,15	1,14	1,14	100,0	100,0	99,1	1,91	0,21
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	692,21	691,85	699,99	100,1	101,2	101,1	1175,66	131,82
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	731,39	730,55	729,43	99,3	99,8	99,7	1225,11	137,37
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	73,43	71,36	67,95	99,8	95,2	92,5	114,12	12,80
Okno drewniane szklone	1 szt.	1769,99	1790,03	1819,67	100,5	101,7	102,8	3056,21	342,69
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1643,65	1657,37	1673,28	100,5	101,0	101,8	2810,35	315,12

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

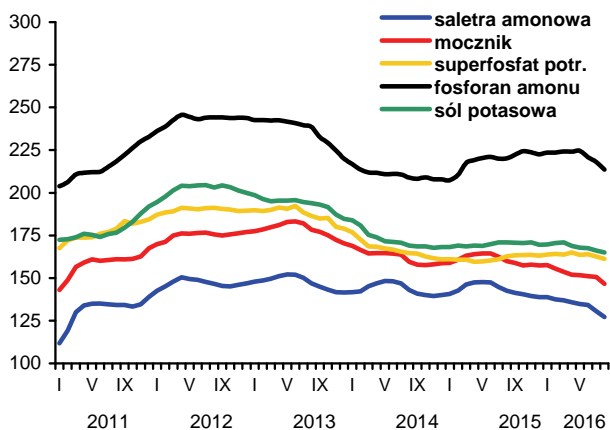
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VIII 2015	XII 2015	VIII 2016	VIII 2016 VII 2016	VIII 2016 XII 2015	VIII 2016 VIII 2015	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	551885,5	561272,0	567222,9	99,9	101,1	102,8	9526,75	1068,22
Kombajn do ziemniaków	83001,4	83225,1	84673,4	100,2	101,7	102,0	1422,13	159,46
Samochód dostawczy	101780,4	98952,1	103772,1	101,5	104,9	102,0	1742,90	195,43
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	49573,2	50234,0	52201,7	101,0	103,9	105,3	876,75	98,31
Siewnik zbożowy 27 redlic	22206,1	22217,5	21832,0	99,4	98,3	98,3	366,68	41,11
Ciągnik Ursus 11054	175492,4	175334,7	174936,8	100,0	99,8	99,7	2938,14	329,45
Ciągnik 90 kW	210245,8	210757,7	213679,7	100,5	101,4	101,6	3588,84	402,41
Przyczepa do ciągnika samowładowca	37755,6	37783,6	37731,0	99,5	99,9	99,9	633,71	71,06
Kopaczka elewatorowa	15508,1	15515,4	15643,3	100,1	100,8	100,9	262,74	29,46
Zestaw uprawowo-siewny	54020,3	52573,6	53560,4	100,1	101,9	99,1	899,57	100,87
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7323,8	7452,0	7688,9	100,4	103,2	105,0	129,14	14,48
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	48822,9	49040,6	50076,2	100,2	102,1	102,6	841,05	94,31
Opryskiwacz 400 l	5191,3	5184,1	5348,7	100,3	103,2	103,0	89,83	10,07
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	8556,7	8501,1	8495,2	100,0	99,9	99,3	142,68	16,00
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14629,9	14630,8	14839,8	100,1	101,4	101,4	249,24	27,95
Pług 4-skibowy	12464,4	12294,7	12774,1	99,3	103,9	102,5	214,55	24,06
Kultywator 2,1-2,8 m	4241,7	4188,3	4246,1	101,9	101,4	100,1	71,31	8,00
Dojarka 2 konwie ^a	8038,7	7996,9	7183,0	100,0	89,8	89,4	120,64	68,49
Dojarka z rurociągiem ^a	43217,3	43217,3	41644,8	100,0	96,4	96,4	699,44	397,07
Schładzarka do mleka 500 l ^a	18330,7	18408,3	18096,0	100,2	98,3	98,7	303,93	172,54

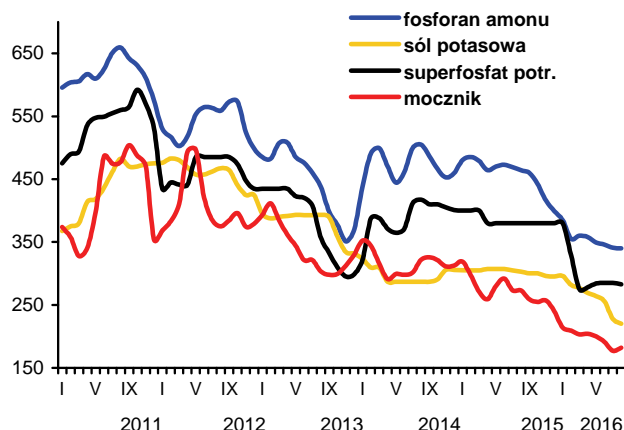
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

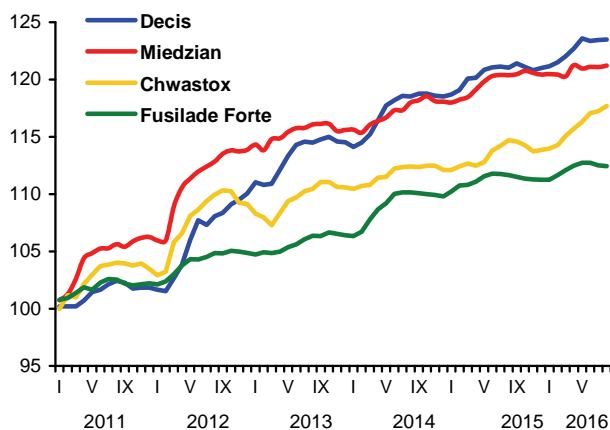
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

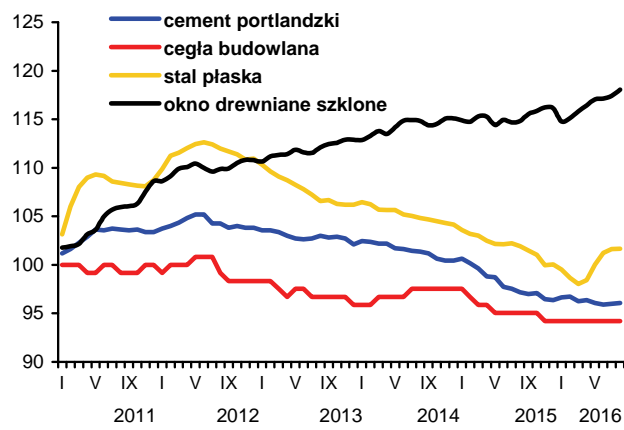
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych w handlu światowym (USD/t)

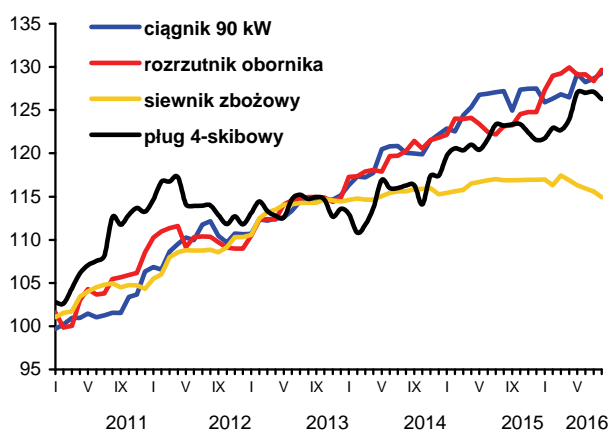
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

